

Sveučilišna avenija 4
51 000 Rijeka
Hrvatska

SVEUČILIŠTE U RIJECI
Filozofski fakultet

tel. (051) 265-600 | (051) 265-602
dekanat@ffri.hr
www.ffri.uniri.hr

SVEUČILIŠTE U RIJECI
FILOZOFSKI FAKULTET

Preddiplomski sveučilišni studij
Filozofija
(dvopredmetni)

Izvedbeni planovi
zimski semestar akademske godine
2021./2021.

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Logika		
Studij	Preddiplomski sveučilišni studij Filozofija (dvopredmetni)		
Semestar	I.		
Akadska godina	2021./2022.		
Broj ECTS-a	6		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+30+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Predavanja: srijedom; 12,15-14,00, uč. 106 Seminari: 1. A Grupa: četvrtkom 10,15-12,00, uč. 401 2. B Grupa: petkom 14,15-16,00, uč. 401		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne		
Nositelj kolegija	Prof.dr.sc. Majda Trobok		
	Kabinet	414	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Utorkom; 12,00-13,00h ili po dogovoru		
	Telefon	051 265 637	
	e-mail	trobok@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju	Tomislav Čop		
	Kabinet	414	
Vrijeme za konzultacije	Četvrtkom, 12,00-12,45h i petkom, 13,30-14,15h		
	Telefon	051 265 637	
	e-mail	tcop1@uniri.hr	
Model izvođenja nastave u ak. god. 2021./2022.	Nastava će se izvoditi u učionici (<i>onsite</i>). Oblik nastave prilagodit će se epidemiološkoj situaciji u vezi s COVIDOM-19; u slučaju pogoršanja epidemiološke situacije odlukom dekana preći će se na <i>online</i> nastavu.		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Što je logika? – uvod. Iskazi, rečenice, propozicije. Argument. Prepoznavanje argumenata: argument i objašnjenje. Deduktivni i induktivni argumenti. Mape argumenata. Dedukcija: kategoričke propozicije i kategorički silogizam. Vennovi i Venn-Eulerovi dijagrami. Logičke pogreške. Teorija skupova osnovni pojmovi. Formalna logika - uvod. Propozicijska logika – uvod.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Očekuje se da nakon odslušanog predmeta i položenog ispita studenti: - razlikuju osnovne pojmove u teoriji skupova te mogu primijeniti definicije i teoreme u rješavanju zadataka - mogu usporediti i razlikovati iskaze, rečenice i sudove - budu osposobljeni usporediti i razlikovati argumente i objašnjenja - mogu analizirati osnovne značajke deduktivnih i induktivnih argumenata - mogu definirati valjanost (deduktivnog) argumenta te da mogu argumentirano primijeniti Vennove i Venn-Eulerove dijagrame u provjeri valjanost kategoričkih silogizama - mogu usporediti osnovne neformalne logičke pogreške te da budu osposobljeni za argumentiranu uporabu definicija logičkih pogrešaka u analizi pojedinih argumenata - razlikuju osnovne pojmove propozicijske logike (formalna logika)			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x	x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1	-	
Aktivno sudjelovanje na nastavi i na Merlinu (domaće zadaće)	1	10 + 10	
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	25	

Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	25
ZAVRŠNI ISPIT	3	30
UKUPNO	6	100

Opće napomene:

Položen ispit iz Logike preduvjet je za upis predmeta Simbolička logika.

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Copi, I.M., Cohen, C., *Introduction to Logic*, Macmillan Publishing Company.
Newton-Smith, W.H., *Logic - An Introductory Course*, Routledge.

IZBORNA LITERATURA

Acock, M., 1985, *Informal Logic. Examples and Exercises*, Wadsworth Publishing Company. (log)
Fogelin R.J. i Sinnott-Amstrong W., 2001, *Understanding Arguments. An Introduction to Informal Logic*, Wadsworth Group/Thomson Learning. (log)
Gensler, H.J., 2002, *Introduction to Logic*, Routledge. (log + simb)
Guttenplan, S., 1997, *The Languages of Logic*, Blackwell Publishers Ltd.
Hodges W., 2001, *Logic. An Introduction to Elementary Logic*, Penguin Books.
Kamke, E., 1950, *Theory of Sets*, Dover Publications, Inc.
Kurepa, Đ., 1951, *Teorija skupova*, Školska knjiga Zagreb.
Lepore, E., 2000, *Meaning and Argument. An Introduction to Logic Through Language*, Blackwell Publishing
Monk, J.D., 1969, *Introduction to Set Theory*, McGraw-Hill Book Company
Morse, a.P., 1965, *A Theory of Sets*, academic Press.
Nolt, J., Royatyn D. i Varzi A., 1998, *Logic - Schaum's Outline Series*, McGraw-Hill
Pinter, C.C., 1971, *Set Theory*, Addison-Welsey Publishing Company.
Quine, W. Van O., 1998, *Elementary Logic*, Harvard University Press.
Smith, P., 2003, *An Introduction to Formal Logic*, Cambridge University Press.
Tomassi, P., 1999, *Logic*, Routledge.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su obavezni prisustvovati na 70% sati, odnosno na 42 sata predavanja/seminara (od ukupno 60 sati). Prisustvo na nastavi mora biti aktivno, što znači da se od studenata očekuje da dolaze spremni na nastavu, odnosno da odrade sve prethodno zadane zadaće/obaveze, da znaju osnovne pojmove i teoreme uvedene na prethodnih nastavnim jedinicama te da su osposobljeni koristiti se prethodno uvedenim simbolima. Kašnjenja na predavanja nisu dozvoljena. Mobiteli za vrijeme nastave/seminara moraju biti isključeni.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Tajnica, oglasna ploča, Merlin, elektronička pošta, mobitel

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Studenti mogu kontaktirati nastavnika izvan nastavnih sati

- osobno na konzultacijama
- putem maila
- putem Merlina
- Webinar soba

NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Ispit je samo usmeni.	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
<p>Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!</p> <p>Korištenje literature/bilješki/podataka za vrijeme kolokvija kao i prepisivanje nije dozvoljeno te se u tom slučaju dobiva 0 bodova. Korištenje literature i prepisivanje za vrijeme kolokvija ujedno predstavlja kršenje točke 6.1.1. Etičkog kodeksa za studente/studentice Sveučilišta u Rijeci.</p>	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	8.2. i 22.2.2022. u 10,00h
Proletni izvanredni	19.4.2022. u 10,00h
Ljetni	-
Jesenski izvanredni	30.8. i 6.9.2022. u 10,00h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
1. tjedan 6.10.2021.	Uvod. Što je logika i uvodni pojmovi
7./8.10.2021.	Uvod. Što je logika - diskusija
2. tjedan 13.10.2021.	Rečenica i propozicija, podjela propozicija i ekvivalentnost sudova
14./15.10.2021.	Rečenica i propozicija, podjela propozicija i ekvivalentnost sudova – primjeri i rasprava
3. tjedan 20.10.2021.	Argument – definicija i podjela, argument vs. objašnjenje
21./22.10.2021.	Argument, argument vs. objašnjenje – primjeri
4. tjedan 27.10.2021.	Argumentativne mape
28./29.10.2021.	Argumentativne mape – primjeri i diskusija
5. tjedan 3.11.2021.	Valjanost
4./5.11.2021.	Valjanost – primjeri i diskusija
6. tjedan 10.11.2021.	Kategorički sudovi i kategorički silogizam; Vennovi i Venn-Eulerovi dijagrami
11./12.11.2021.	Kategorički silogizmi; Vennovi i Venn-Eulerovi dijagrami – primjeri i rasprava
7. tjedan 17.11.2021.	Logičke pogreške
18*/19.11.2021.	Logičke pogreške – primjeri i rasprava
8. tjedan 24.11.2021.	1. Kolokvij
25./26.11.2021.	1. Kolokvij – rješenja zadataka i rasprava
9. tjedan 1.12.2021.	Teorija skupova – osnovni pojmovi
2./3.12.2021.	Teorija skupova – primjeri i zadaci
10. tjedan 8.12.2021.	Teorija skupova – operacije nad skupovima/(2. sat) Simbolička logika – uvod
9./10.12.2021.	Teorija skupova – primjeri i zadaci
11. tjedan 15.12.2021.	Logika sudova (alfabet, metajezik vs. objektni jezik, semantika i sintaksa, uvod u formalizaciju)
16./17.12.2021.	Logika sudova – primjeri i rasprava
12. tjedan	Logika sudova – semantika; semantičke tablice i semantička stabla

22.12.2021.	
23./24*.12.2021.	Logika sudova – semantika; semantičke tablice i semantička stabla - zadaci
13. tjedan 12.1.2022.	Logika sudova – semantika; semantičke tablice i semantička stabla
13./14.1.2022.	Logika sudova – semantika; semantičke tablice i semantička stabla - zadaci
14. tjedan 19.1.2022.	2. Kolokvij
20./21.1.2022.	2. Kolokvij – rješenja zadataka i rasprava
15. tjedan 26.1.2022.	Ispravak kolokvija
27./28.1.2022.	Pripreme za završni ispit

* Neradni dan. Termin nadoknade bit će dogovoren naknadno sa studentima.

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Studenti će moći usporediti i razlikovati iskaze, rečenice i sudove.	Što je logika? – uvod. Iskazi, rečenice, propozicije.	Predavanje Objašnjavanje Analiziranje primjera	Kontinuirane provjere znanja (kolokviji)
Studenti će biti osposobljeni usporediti i razlikovati argumente i objašnjenja te će moći analizirati osnovne značajke deduktivnih i induktivnih argumenata. Uz to, moći će definirati valjanost (deduktivnog) argumenta.	Argument. Prepoznavanje argumenata: argument i objašnjenje. Deduktivni i induktivni argumenti. Mape argumenata.	Demonstracija rješavanja zadataka te rješavanje zadataka Praktičan rad e-učenje	Vrednovanje aktivnog sudjelovanja na seminarima Domaće zadaće Završni, usmeni ispit
Studenti će moći argumentirano primijeniti Vennove i Venn-Eulerove dijagrame u provjeri valjanost kategoričkih silogizama.	Dedukcija: kategoričke propozicije i kategorički silogizam. Vennovi i Venn-Eulerovi dijagrami.		
Studenti će moći usporediti osnovne neformalne logičke pogreške te će biti osposobljeni za argumentiranu uporabu definicija logičkih pogrešaka u analizi pojedinih argumenata.	Logičke pogreške.		
Studenti će moći razlikovati osnovne pojmove u teoriji skupova te će moći primijeniti definicije i	Teorija skupova – osnovni pojmovi.		

teoreme u rješavanju zadataka.			
Studenti će moći razlikovati osnovne pojmove propozicijske logike (formalna logika).	Formalna logika - uvod./ Propozicijska logika – uvod.		

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Uvod u filozofiju
Studij	Preddiplomski studij filozofije
Semestar	1.
Akadska godina	2021/2022.
Broj ECTS-a	6
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+30+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Predavanja: ponedjeljkom 14.15-15.30; P106 Seminar: A grupa utorkom: 10.15-12.00; P106 B grupa srijedom: 10.15-12.00; P105
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	da
Nositelj kolegija	prof. dr. sc. Boran Berčić
Kabinet	416
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Ponedjeljkom 13:30-14:00; Utorkom 12:00-13:00
Telefon	051/265-645
e-mail	boran.bercic@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	dr.sc. Filip Čeč
Kabinet	424
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	fcec@ffri.uniri.hr
Model izvođenja nastave u ak. god. 2021./2022.	Nastava će se izvoditi u učionici (<i>onsite</i>). Oblik nastave prilagodit će se epidemiološkoj situaciji u vezi s COVIDOM-19; u slučaju pogoršanja epidemiološke situacije odlukom dekana preći će se na <i>online</i> nastavu.
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p><u>Smisao života</u>: u čemu bi se mogao sastojati, je li subjektivan ili objektivan, je li logički moguće pronaći zadovoljavajući odgovor, je li život apsurdan, je li smisleno samo ono što je neprolazno?</p> <p><u>Smrt</u>: je li moguće konzistentno zamisliti svoje vlastito nepostojanje, treba li se bojati nepostojanja, u čemu se sastoji asimetrija između prošlog i budućeg nepostojanja?</p> <p><u>Sudbina</u>: argumenti za fatalizam</p> <p><u>Sloboda volje</u>: jesmo li mogli postupiti drugačije nego što jesmo, jesu li naši postupci slobodni i u kojem smislu; deterministička dilema - jesmo li slobodni ako su naši postupci determinirani ili ako nisu; kompatibilizam i inkompatibilizam?</p> <p><u>Moralna odgovornost</u>: kriterij moralne odgovornosti; je li moralna odgovornost spojiva s determinizmom?</p> <p><u>Konzekvencijalizam</u>; utilitarizam, princip najveće sreće, negativni utilitarizam, utilitarizam čina i utilitarizam pravila.</p> <p><u>Deontologija</u>: vrste dužnosti, legalitet i moralitet, konzekvencijalizam i deontologija, partikularizam.</p> <p><u>Aretička etika</u>: vrline, svodivost vrline.</p> <p><u>Društveni ugovor</u>: amoralist i anarhist, redukcija moralnosti na vlastiti interes, uvjeti sklapanja pravednog ugovora.</p> <p><u>Znanje</u>: klasična definicija znanja, protuprimjeri, skeptički argumenti: iz relativnosti, iz kriterija, iz mogućnosti pogreške.</p> <p><u>Um</u>: jesu li um i tijelo jedno te isto ili nešto različito, jesam li ja isto što i svoje tijelo; karakteristike mentalnog, odnos mentalnog i fizičkog: fizikalizam, dualizam.</p> <p><u>Bog</u>: doslovno i preneseno shvaćanje religijskog diskursa, evidencijalizam i fideizam, argumenti za postojanje boga, Eutifronova dilema, presumpcija ateizma, <i>fine tuning</i> argument i antropički princip.</p>	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	
<p>Student će biti u stanju izložiti najvažnije argumente protiv straha od smrti.</p> <p>Student će biti u stanju razlikovati osnovne etičke pozicije.</p> <p>Student će biti u stanju razlikovati osnovne pozicije u raspravi o slobodi volje.</p> <p>Student će biti u stanju razlikovati osnovne meta-etičke pozicije.</p> <p>Student će biti u stanju razlikovati osnovne pozicije u filozofiji uma.</p> <p>Student će biti u stanju razlikovati osnovne pozicije u filozofiji religije.</p> <p>Student će biti u stanju primijeniti Eutifronovu dilemu.</p>	
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)	

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x	x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	2	
Kontinuirana provjera znanja 1	1	30
Kontinuirana provjera znanja 2	1	30
ZAVRŠNI ISPIT	2	40
UKUPNO	6	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

B. Berčić: Filozofija 1 i Filozofija 2, IBIS-grafika, Zagreb, 2012.

http://www.ibis-grafika.hr/ibisStaticBak/download/Bercic_Filozofija_e-izdanje.pdf

IZBORNA LITERATURA

Thomas Nagel: Što sve to znači?, KruZak, Zagreb, 2002.

Nigel Warburton: Filozofija - osnove, KruZak, Zagreb, 1999.

Simon Blackburn: Poziv na misao, AGM, Zagreb, 2002.

Harry Frankfurt: Kenjaža, Algoritam, Zagreb, 2006.

Cornman, Lehrer & Pappas: Philosophical Problems and Arguments – An Introduction, Hackett Publishing Co, 1992.

John Hospers: An Introduction to Philosophical Analysis, London, 1977.

Robert M. Martin: There Are Two Errors In The Title Of This Book, a sourcebook of philosophical puzzles, paradoxes and problems, Ontario, Canada, 1992.

Jonathan Westphal: Philosophical Propositions, Routledge, 1998.

Thomas Mautner: The Penguin Dictionary of Philosophy, Penguin Books, 2000.

Simon Blackburn: Oxford Dictionary of Philosophy, Oxford University Press, 1996.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni biti nazočni na 75% predavanja. Studenti su dužni izložiti seminarski rad. Neizvršavanje obaveza rezultirati će smanjenjem ocjenskih bodova. Ispitni rokovi se određuju početkom akademske godine a mogu se mijenjati (bolest ili službena spriječenost) tjedan dana prije. O promjenama termina ispita moguće je saznati preko oglasne ploče Odsjeka i na web stranicama fakulteta. Odjava ispita se mora izvršiti bar 24 sata prije ispita u protivnom će se smatrati da je student rok iskoristio.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

E-mail, konzultacije, oglasna ploča, usmeno na nastavi.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA		
E-mail, konzultacije, usmeno na nastavi.		
NAČIN POLAGANJA ISPITA		
Vidi pod sustav ocjenjivanja.		
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE		
Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!		
ISPITNI ROKOVI		
Zimski	31.1. u 12 sati, 14.2. u 12 sati	
Proletni izvanredni	19.4. u 12 sati	
Ljetni	13.6. u 12 sati, 27.6. u 12 sati	
Jesenski izvanredni	29.8. u 12 sati, 5.9. u 12 sati	
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)		
DATUM	NAZIV TEME – učionička nastava	NAZIV TEME – online nastava
4.10.2021.	<u>Smisao života</u> : u čemu bi se mogao sastojati, je li subjektivan ili objektivn, je li logički moguće pronaći zadovoljavajući odgovor, je li život apsurdan, je li smisleno samo ono što je neprolazno?	
11.10.2021.	<u>Smrt</u> : je li moguće konzistentno zamisliti svoje vlastito nepostojanje, treba li se bojati nepostojanja, u čemu se sastoji asimetrija između prošlog i budućeg nepostojanja?	
18.10.2021.	<u>Sudbina</u> : argumenti za fatalizam.	
27.10.2021.	<u>Sloboda volje</u> : jesmo li mogli postupiti drugačije nego što jesmo, jesu li naši postupci slobodni i u kojem smislu; deterministička dilema - jesmo li slobodni ako su naši postupci determinirani ili ako nisu; kompatibilizam i inkompatibilizam?	
8.11.2021.	<u>Moralna odgovornost</u> : kriterij moralne odgovornosti; je li moralna odgovornost spojiva s determinizmom?	
15.11.2021.	<u>Konzekvencijalizam</u> : utilitarizam, princip najveće sreće, negativni utilitarizam, utilitarizam čina i utilitarizam pravila.	
22.11.2021.	<u>Deontologija</u> : vrste dužnosti, legalitet i moralitet, konzekvencijalizam i deontologija, partikularizam.	
29.11.2021.	<u>Aretička etika</u> : vrline, svodivost vrlina.	
6.12.2021.	<u>Društveni ugovor</u> : amoralist i anarhist, redukcija moralnosti na vlastiti interes, uvjeti sklapanja pravednog ugovora.	
13.12.2021.	<u>Znanje</u> : klasična definicija znanja, protuprimjeri, skeptički argumenti: iz relativnosti, iz kriterija, iz mogućnosti pogreške.	
20.12.2021.	<u>Stvarnost</u> : Realizam, Antirealizam	
10.1.2022.	<u>Um</u> : jesu li um i tijelo jedno te isto ili nešto različito, jesam li ja isto što i svoje tijelo; karakteristike mentalnog, odnos mentalnog i fizičkog: fizikalizam, dualizam.	
17.1.2022.	<u>Bog</u> : Eutifronova dilema, Stratonička presumpcija, <i>fine-tuning</i> argument, Pascalova oklada	
24.1.2022.	<u>Ponavljanje za ispit.</u>	

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Student će biti u stanju izložiti najvažnije argumente protiv straha od smrti.	Epikurov i Lukrecijev argument protiv straha od smrti.	Predavanja, rad na tekstu, rasprava na nastavi.	Kolokviji, ocjena izlaganja, usmeni ispit.
Student će biti u stanju razlikovati osnovne etičke pozicije.	Konzekvcijalizam, deontologija i aretička etika.		
Student će biti u stanju razlikovati osnovne pozicije u raspravi o slobodi volje.	Determinizam, kompatibilizam, libertarijanizam.		
Student će biti u stanju razlikovati osnovne meta-etičke pozicije.	Naturalizam, emotivizam, intuicionizam.		
Student će biti u stanju razlikovati osnovne pozicije u filozofiji uma.	Fizikalizam, dualizam, funkcionalizam, bihejviorizam.		

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Estetika
Studij	Preddiplomski sveučilišni studij <i>Filozofija</i> (dvo predmetni)
Semestar	III.
Akadska godina	2020./2021.
Broj ECTS-a	6
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+30+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Predavanja: četvrtak, 8,15 – 10,00, 401 Seminari: ponedjeljkom 14,30-16, 401
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Iris Vidmar Jovanović
Kabinet	425
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Četvrtak 10,30 – 12,00 Petak 8,30 – 10,00
Telefon	051/265-639
e-mail	ividmar@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	Doc. dr. sc. Ana Gavran Miloš
Kabinet	426
Vrijeme za konzultacije	Utorkom od 12-13.30 i online po dogovoru
Telefon	051 264 640
e-mail	ana@ffri.uniri.hr
Model izvođenja nastave u ak. god. 2021./2022.	Nastava će se izvoditi u učionici (<i>onsite</i>). Oblik nastave prilagodit će se epidemiološkoj situaciji u vezi s COVIDOM-19; u slučaju pogoršanja epidemiološke situacije odlukom dekana preći će se na <i>online</i> nastavu.
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>Nastava na kolegiju Estetika organizirat će se oko dva tematska područja. Na predavanjima ćemo se baviti estetikom kao filozofskom disciplinom. Tematske jedinice koje će se obrađivati uključuju povijesni razvoj estetike, značenje termina estetika, odnos estetike prema drugim filozofskim disciplinama, centralne pojmove estetike (estetska svojstva, estetsko iskustvo, estetski sudovi), pitanja ljepote, uzvišenog i ružnog, pitanja ukusa, estetskih sudova i nesuglasja, genijalnosti i kreativnosti. Razmotrit ćemo najznačajnije estetičare od Platona, preko britaknskih empirista i njemačkih racionalista, zaključno s teorijama iz suvremene estetike koje podrazumijevaju empirijske i kognitivističke pristupe estetici.</p> <p>Na seminarima ćemo se posvetiti estetici u onom njenom segmentu u kojem se ona poklapa s temama iz filozofije umjetnosti. U ovom djelu naglasak je na problemu definicije umjetnosti i umjetničkog djela, obrađuju se tradicionalne definicije umjetnosti poput reprezentacionalističke, ekspresivističke i formalističke definicije, zatim analiza umjetnosti kroz pojam estetskog iskustva, te tri moderna pristupa problemu određenja umjetnosti (teorija otvorenog pojma, institucionalna teorija i povijesna teorija umjetnosti).</p>	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	
<p>Kolegij studentima pruža iscrpan konglomerat znanja o estetici kao filozofskoj disciplini na način da ih kroz kritički, povijesno-problemski pristup analizi pojma umjetnosti senzibilizira za efikasnije i kompetentnije razumijevanje umjetničkih, kreativnih praksi.</p> <p>Ukoliko ispuni sve obaveze unutar kolegija, te položi završni ispit, student/ica će biti u stanju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Objasniti i analizirati temeljne estetske pojmove 2. Razlikovati ključne pravce unutar povijesne rasprave o estetici 3. Objasniti i analizirati različita stajališta o estetici koja su zastupali teoretičari umjetnosti od antike do postmodernizma 4. Analizirati i objasniti tekstove u kojima su aplicirane pojedine estetičke teorije 	
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)	

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x	x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		x	

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	2	
Kontinuirana provjera znanja 1 – kolokvij predavanja	2,5	25%
Kontinuirana provjera znanja 2 – kolokvij seminari		25%
ZAVRŠNI ISPIT	1,5	50%
UKUPNO		100

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kontinuirana provjera znanja na kolegiju Estetika provodit će se kroz dva kolokvija i na završnom ispitu.

Kolokvij 1 pokrivat će prvi dio gradiva predavanja, a na njemu će biti moguće ostvariti maksimalno 25 ocjenskih bodova. Kolokvij 2 pokrivat će gradivo prvog dijela seminara a na njemu će biti moguće ostvariti maksimalno 25 ocjenskih bodova. Završni ispit obuhvaćat će gradivo predavanja i seminara, a na njemu će biti moguće ostvariti maksimalno 50 ocjenskih bodova. Svi kolokviji i završni ispit sastojat će se od zadataka objektivnog tipa, zadataka alternativnoga izbora, nadopunjavanja, esejskih pitanja, te pitanja kojima je cilj provjeriti razumijevanje izvornih tekstova.

Studenti koji ne pristupe kolokviju ili koji ne ostvare dovoljan broj bodova za prolaz moći će pristupi jednom terminu ispravka koji će se osigurati prije kraja semestra izvan termina nastave. Za izlazak na završni ispit, studenti moraju položiti oba kolokvija.

- Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Predavanja:

Platon, Hipija Veći; Simpozij

Kant, Kritika moći suđenja

Semianri:

Platon, Država III, X

Aristotel, Poetika

David Hume, O mjerilu ukusa

Arthur Danto, Preobražaj svakidašnjeg

Roland Barthes, Smrt autora

Noel Carroll, Philosophy of Art (skripta)

IZBORNA LITERATURA

Feagin S. & P. Maynard, Aesthetics, OUP

Goodman N. (2002/1976), Jezici umjetnosti, Kruzak

Lamarque P. & S.H. Olsen (2008), *Aesthetics and the Philosophy of Art*, OUP

Nanay B. (2016), *Aesthetics as philosophy of perception*, OUP

Kivy P. (2001), *The Possessor and the Possessed*, OUP .

Kivy P. (2015), *De Gustibus: Arguing About Taste and Why We Do It*, OUP

Davies S. (2012), *The Artful Species*, OUP

Currie Greg, M. Kieran, A. Meskin & J. Robson, ur. (2014), *Aesthetics and the Sciences of Mind*,

OUP (izbor)
 Boden M. (2004), *The Creative Mind: Myths and Mechanisms*, Routledge
 Kieran M. & B. Gaut (2018) *Creativity and Philosophy*, Routledge
 Vidmar Jovanović I. (2021), *Umjetnost genija: Kant i suvremena filozofija pjesništva* (2. Poglavlje)

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Pohađanje nastave (predavanja i seminari) je obavezno, izuzev u opravdanim okolnostima. U slučaju izostanka, liječnička ispričnica mora se donijeti na prvi idući sat; u slučaju većeg broja izostanaka, kao uvjet za izlazak na ispit biti će pisani seminar od minimum 3000 riječi.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

E-pošta; oglasna ploča Odsjeka za filozofiju, Merlin

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

E-pošta; konzultacije

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeno, po potrebi usmeno.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	3. 2. i 17. 2. 9,00 sati
Proletni izvanredni	21.4. 9,00 sati
Ljetni	
Jesenski izvanredni	

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEMA
	Predavanja
7.10	Osnovni problemi estetike: estetska svojstva, sudovi i iskustvo
14.10	Centralni pojmovi estetike: ljepota (Platon, <i>Hipija Veći</i>)
21.10	Centralni pojmovi estetike: ljepota (Platon, <i>Simpozij</i>)
28.10	Centralni pojmovi estetike: problem ukusa i estetika 18. stoljeća
4.11	Empirizam
11.11.	Racionalistička estetika
25.11.	Suvremeni stavovi o ljepoti i ukusu
2.12.	Kolokvij
9.12.	Kant
16.12.	Kant
23.12.	Kant
13.1.	Kant
20.1.	Kant
27.1.	Estetika nakon Kanta
	Seminari
4.10.	Uvod u seminarski dio nastave i dogovor oko rada
11.10.	Platon, Država III, IV, X
18.10.	Aristotel, Poetika
25.10.	Aristotel, Poetika

8.11.	Hume, O mjerilu ukusa
15.11.	Barthes, Smrt autora
22.11.	Kolokvij
29.11.	Suvremena rasprava o umjetnosti - uvod
6.12.	Umjetnost i reprezentacija
13.12.	Danto, Preobražaj svakidašnjeg (izbor)
20.12.	Umjetnost i ekspresija
10.1.	Umjetnost i forma
17.1.	Umjetnost kao otvoreni pojam/Institucionalna teorija
24.1.	„Why beauty matters?“

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Objasniti i analizirati temeljne estetske pojmove	Gradivo kolegija, tekstovi	Predavanja, rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad, debate, panel rasprave, konceptualne mape	Pismeni ispit Sudjelovanje i doprinos studenata na seminarima
Razlikovati ključne pravce unutar povijesne rasprave o estetici	Gradivo kolegija, tekstovi	Predavanja, rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad, debate, panel rasprave, konceptualne mape	Pismeni ispit Sudjelovanje i doprinos studenata na seminarima
Objasniti i analizirati različita stajališta o estetici koja su zastupali teoretičari umjetnosti od antike do postmodernizma	Gradivo kolegija, tekstovi	Predavanja, rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad, debate, panel rasprave, konceptualne mape	Pismeni ispit Sudjelovanje i doprinos studenata na seminarima
Analizirati i objasniti tekstove u kojima su aplicirane pojedine estetičke teorije	Gradivo kolegija, tekstovi	Predavanja, rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad, debate, panel rasprave, konceptualne mape	Pismeni ispit Sudjelovanje i doprinos studenata na seminarima

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Epistemologija
Studij	Preddiplomski studij filozofije
Semestar	5.
Akadska godina	2021./2022.
Broj ECTS-a	6
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+30+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Predavanja: ponedjeljak 16.15-18.00, učionica 401 Seminari: grupa A: ponedjeljak 18.15-20.00, učionica 401 grupa B: utorak 18.15-20.00, učionica 401
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	DA
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Snježana Prijic Samaržija
Kabinet	F-417
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Ponedjeljak – 18.30 – 20.00 ili prema dogovoru
Telefon	051/265-644
e-mail	prijic@uniri.hr
Suradnik na kolegiju	Marko-Luka Zubčić
Kabinet	F-417
Vrijeme za konzultacije	Ponedjeljak 12.30 – 14.00 ili prema dogovoru
Telefon	091 538 4802
e-mail	mlzubcic@gmail.com
Model izvođenja nastave u ak. god. 2021./2022.	Nastava će se izvoditi hibridno, 80% u učionici (<i>onsite</i>), a 20% <i>online</i> . Prema potrebi, oblik nastave prilagodit će se epidemiološkoj situaciji u vezi s koronavirusom COVIDOM-19; u slučaju pogoršanja epidemiološke situacije odlukom dekana prijeći će se na <i>online</i> nastavu.
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<ol style="list-style-type: none"> Upoznavanje s temeljnim pojmovima teorije spoznaje: znanje, istina, opravdanje, vjerovanje te s temeljnim tradicionalnim problemima teorije spoznaje: izvor spoznaje, sposobnosti spoznaje, doseg spoznaje, izvjesnost spoznaje Upoznavanje s klasičnim povijesno-filozofskim problemima teorije spoznaje, spoznajno-teorijskim pozicijama i njihovim predstavnicima: empirizam F. Bacona, J. Lockeja, G. Berkeleyja, D. Humea i T. Reida, racionalizam R. Descartesa i G.W. Leibniza, teorija spoznaje I. Kanta, iracionalizam A. Augustina i A. Schopenhauera, apriorizam (od Platona do J.Fodora i N.Chomskog i dr. Skepticizam: antički i moderni skepticizam (Piron, Agripa, R. Descartes, D. Hume, B. Stroud, P. Unger), vrste skepticizma; princip zatvorenosti (G.E. Moore); skepticizam i naturalizam (D. Hume, L. Wittgenstein, P. Strawson); teorije relevantnih alternativa (J.L. Austin, R. Nozick, A. Goldman), kontekstualizam (K. DeRose, S. Cohen), relativizam (M. Williams, S. Stich), semantički pristupi (H. Putnam, D. Davidson). Deskriptivna i normativna epistemologija: unutar normativnog pristupa upoznavanje s problematikom teorije opravdanja i teorija istine; teorije opravdanja - koherentizam (W.O.Quine, K. Lehrer, L. Bonjour i dr.), fundacionalizam (A. J. Ayer, W. Alston, C.I. Lewis i dr.) i relijabilizam (F. Dretske, D.M.Armstrong, A.I.Goldman i dr.) Teorije istine (korespondencijska, koherentistička, deflacijska teorija istine, pragmatička teorija istine, verifikacionistička i dr.); internalizam i eksternalizam (D. Armstrong, A.I.Goldman, R. Chisholm, K. Lehrer, H. Kornblith). Naturalizam i normativizam u epistemologiji: projekt naturaliziranja epistemologije (W.O.Quine, F.Dretske, Ph. Kitcher, A.Goldman i dr.); odnos epistemologije i prirodnih znanosti; normativizam i deontološki pristup (J. Kim, L. Bonjour, R. Chisholm i dr.); epistemologija vrline (E. Sosa, L. Zagzebski) Problem realizma i anti-realizma (idealizma) u spoznajnoj teoriji: metafizički i epistemološki realizam i anti-realizam, mogućnost istinite i objektivne spoznaje vanjskog svijeta, subjektivni doprinos, projekcija (J. Locke, G. Berkeley, I. Kant, H. Reichenbach, H. Putnam, S. Blackburn, M. Devitt, C.Wright, R. Fumerton i dr.) Razmatranje spoznajnih sposobnosti ili mehanizama spoznaje: percepcija, zaključivanje, memorija, intuicije, svijest, svjedočanstvo; ekološki pristup objašnjenju percepcije J.J.Gibsona, kognitivistička 	

teorije percepcije R.L.Gregoryja, modularna teorija percepcije J. Fodora, teorija dvostrukog aspekta J. Normana, kauzalna teorija percepcije H.P. Gricea, direktni i indirektni realizam; teorije o apriornoj spoznaji S.A. Kripkea, Ph. Kitchera i dr., teorije o memoriji M. Dummeta i T. Burgea, teorije o introspekciji T. Burgea, P. Boghossiana; teorije racionalnosti D.Davidsona, R.Chisholma, S. Sticha, J. Elstera i dr., heuristika Khanemana - Tverskog, i dr.)

8. Socijalna epistemologija: A.I. Goldman, Strogi program (D.Bloor, B.Barnes, S. Shapin), narav i spoznajno-teorijski status svjedočanstva (D.Hume, Th.Reid, R.Descartes, J.Locke, C.A.J. Coady, T. Burge, M. Dummett, A. Plantinga, i dr.), razmatranje problema racionalnog konsenzusa u znanosti i društvu (C. Wagner i K.Lehrer), epistemologija neslaganja (J. Lackey, E. Sosa) i dr.
9. Razrada skupine posebnih problema: sintetički i analitički sudovi (I.Kant, Bečki krug, W.O.Quine), intencionalnost (J. Searle), definicija znanja (E.Gettier, R. Nozick), evolucijska spoznajna teorija (K. Popper, Campbell, E.Sober, S.Stich), racionalnost emocija (R. de Sousa), odnos teorije spoznaje i filozofije znanosti, metodologije i logike i dr.
10. Epistemologija vrline i napuštanje monizma istine: pluralizam epistemičkih vrijednosti (J. Kvanvig, D. Prichard), promjena normativnog cilja i uvođenje evaluacije epistemočkog ahenta i njegovig epistemoloških vrlina/mana (L. Zagzebski, E. Sosa)
11. Epistemička demokracija: epistemičko opravdanje demokracije, odnošenje spiestemički kvalitetnig odluka, epistemičke vrline institucija i dr. (R. Goodin i K.Spiekerman)

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Student/studentica će nakon položenog ispita biti u stanju:

1. objasniti temeljne epistemološke pojmove: znanje, istina, opravdanje
2. opisati i usporediti različite izvore spoznaje (percepcija, razum, svijest, memorija, svjedočanstvo)
3. opisati i usporediti realizam i anti-realizam u epistemologiji
4. objasniti u čemu se sastoji pozicija skepticizma i moguće odgovore na skeptički izazov
5. objasniti i usporediti tradicionalne teorije opravdanja (fundacionalizam, koherentizam, relijabilizam)
6. objasniti razliku između evidencijalizma i eksternalizma
7. objasniti i usporediti teorije istine
8. objasniti Gettierov problem i moguća rješenja
9. objasniti odnos deskriptivne i normativne epistemologije
10. analizirati razliku između skepticizma i relativizma
11. opisati i objasniti odnos između individualne i socijalne epistemologije

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x	x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	2	-
Kontinuirana provjera znanja 1	1	30
Kontinuirana provjera znanja 2	1	30
ZAVRŠNI ISPIT	2	40
UKUPNO	6	100

Opće napomene:

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Napomena: Studenti imaju mogućnost pohađanja organiziranih događanja (predavanja, radionice, ljetne škole, konferencije) i aktivnosti koje su vezana za sadržaj kolegija ili koje predlaže nositelj kolegija. Pohađanjem organiziranih događanja (predavanja, radionice, ljetne škole, konferencije) studenti mogu ostvariti bodove koji mogu biti uključeni u konačno bodovanje svih aktivnosti koje student ima obvezu ispuniti da bi položio kolegij. U obzir će se uzeti maksimalno 3 aktivnosti u kojima student sudjeluje, a svaka aktivnost nosi 2 ocjenska boda.

Kontinuirana se provjera znanja provodi tijekom nastave i uključena je u redovitu satnicu.

Tijekom semestra pišu se dva kolokvija/provjere znanja: prvi nakon prve cjeline obrađenog nastavnog sadržaja na predavanjima, a drugi na kraju semestra koji se odnosi na nastavne sadržaje obrađene na seminarima.

Oba kolokvija su u pisanoj formi i sastoje se od zadataka objektivnog tipa, višestrukog izbora i analize teksta.

Na svakoj provjeri znanja moguće je ostvariti ukupno trideset bodova ili ukupno 60% ocjenskih bodova.

Popravci kolokvija se organiziraju pri kraju semestra izvan redovite nastave.

Završni ispit obuhvaća pismeni rad u formi eseja na izabranu (između predloženih) tema. Na završnom ispitu moguće je ostvariti ukupno 40 bodova ili 40% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

- Johnatan Dancy: *Uvod u suvremenu spoznajnu teoriju*, Zagreb, Hrvatski sudiji, 2001
- J. Greco i E. Sosa (ur.), *Epistemologija: Vodič u teorije znanja*, Zagreb, Jesenski i Turk, 2004.
- Snježana Prijić: *Oko i svijet*, Rijeka, 1995.
- Snježana Prijić-Samaržija: *Društvo i spoznaja*, Zagreb, 2000.
- Snježana Prijić Samaržija i Ana Gavran Miloš: *Antička i novovjekovna epistemologija*, Zagreb, Jesenski i Turk, 2011.
- Snježana Prijić Samaržija: *Democracy and Truth*, Udine, Mimesis International, 2020.

IZBORNA LITERATURA

- Rene Descartes: *Meditacije o prvoj filozofiji*, u E. Husserl, *Kartezijanske meditacije*, Zagreb, SSO, 1975.
- John Locke: *Ogled o ljudskom razumu I i II*, Beograd, Kultura, 1962.
- David Hume: *Istraživanje o ljudskom razumu*, Zagreb, Naprijed, 1988
- George Berkeley: *Odabrane filozofske rasprave (Rasprava o načelima ljudske spoznaje, Tri dijaloga između Hylasa i Philonousa)*, Zagreb, KruZak, 1999.
- Gottfried Wilhelm Leibniz: *Novi ogled o ljudskom razumu*, Sarajevo, Veselin Masleša, 1986.
- Platon: *Država*, Zagreb, Liber, 1977.
- Platon: *Teetet*, u Platon, *Phileb i Teetet*, Zagreb, Naprijed, 1979.
- Platon, *Menon*, Beograd, BIGZ, 1970.
- Aristotel: *O duši*, u Aristotel: *O duši/Nagovor na filozofiju*, Zagreb, Naprijed, 1987.
- I. Kant: *Kritika čistog uma*, Zagreb, Matica Hrvatska, 1987.
- L. Wittgenstein: *Filozofska istraživanja*, Zagreb, Nakladni Zavod Globus, 1998.
- W. O. Quine: *Riječ i predmet*, Zagreb, KruZak, 1999.
- T. Kuhn: *Struktura znanstvenih revolucija*, Zagreb, Jesenski i Turk, Hrvatsko sociološko društvo, 1999.
- W. James: *Pragmatizam*, Zagreb, Ibis grafika, 2001.
- G.E. Moore, "The Defence of Common Sense", London, Contemporary British Philosophy, 1925.
- T. Reid, *Inquiry and Essays*, u R. E. Beanblossom i K. Lehrer (ur.), Hackett Publishing Company, Indianapolis, 1983.
- J. Kim & E. Sosa (ur.), *Epistemology: An Antology*, London, Blackwell, 2000
- S. Bernecker & F. Dretske (ur.), *Knowledge: Readings in contemporary epistemology*, Oxford, Oxford University Press, 2000
- R. Audi: *Epistemology*, London, Rautledge, 2003
- Linda M. Alcoff (ur.), *Epistemology: The Big Questions*, London, Blackwell, 1998

Dopunska literatura:

- Barnes, B. and Bloor, D., (1982), "Relativism, Rationalism, and the Sociology of Knowledge" in M. Hollis and S. Lukes (eds.), *Rationality and Relativism*. Cambridge, MA: MIT Press.
- BonJour, L., (1985), *The Structure of Empirical Knowledge*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Brady, M. S. and Pritchard, D. H. (eds.), (2003), *Moral and Epistemic Virtues*. Oxford: Blackwell.
- Brady, M. and Fricker, M. (eds.), (2016), *The Epistemic Life of Groups: Essays in the Epistemology of Collectives*, Oxford: Oxford University Press.
- Coady, C.A.J., (1992), *Testimony*, Oxford: Oxford University Press.
- Cohen, S., (1986), "Knowledge and Context." *Journal of Philosophy*, 83: 574-583.
- Elster, J., (1983), *Sour Grapes*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Foucault, M. (1991). *Discourse and Truth: The Problematizations of Parrhesia*, J. Pearson (ed.), Evanston; Northwestern University Press.

- Fricker, Elizabeth. "The Epistemology of Testimony." *Aristotelian Society Supplementary* LXI, (1987):57-83.
- Fricker, M., (2007), *Epistemic Injustice*, Oxford: Oxford University Press.
- Goldman, A. I., (1986), *Epistemology and Cognition*, Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Goldman, A. I., (1999), *Knowledge in a Social World*. Oxford: Oxford University Press.
- Goodin, E.R. i Spiekerman, K. (2018), *An Epistemic Theory of Democracy*, Oxford: Oxford University Press.
- Haddock, A., Millar, A. and Pritchard, D. (eds.), (2009), *Epistemic Value*, Oxford: Oxford University Press.
- Haddock, A., Millar, A. and Pritchard, D. (eds.), (2010), *Social Epistemology*, Oxford: Oxford University Press.
- Kitcher, P., (2011), *Science in a Democratic Society*, Amherst, New York: Prometheus Books.
- Kuhn, T., (1962), *The Structure of Scientific Revolutions*, Chicago: University of Chicago Press.
- Kvanvig, J. L., (2003), *The Value of Knowledge and the Pursuit of Understanding*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Lackey, J. and Sosa E. (eds.), (2006), *The Epistemology of Testimony*, Oxford: Oxford University Press.
- Lackey, J. and Sosa E. (eds.), (2006), *The Epistemology of Testimony*, Oxford: Oxford University Press.
- Lehrer, K. and Wagner, C., (1981), *Rational Consensus in Science and Society*, Dordrecht, Reidel.
- Longino, H., (2002), *The Fate of Knowledge*, Princeton: Princeton University Press.
- Popper, K., (1962), *Conjectures and Refutations: The Growth of Scientific Knowledge*, New York, Basic Books.
- Rorty, R., (1979), *Philosophy and the Mirror of Nature*, Princeton: Princeton University Press.
- Shapin, S., (1994), *A Social History of Truth*. Chicago: University of Chicago Press.
- Sosa, E., (2007), *A Virtue Epistemology*. Oxford: Oxford University Press.
- Wittgenstein, L., (1969), *On Certainty*, ed. G.E.M. Anscombe and G.H. von Wright, Oxford: Basil Blackwell.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti trebaju redovito pohađati nastavu (uvažavaju se opravdani razlozi za izostanak). Od studenata se očekuje izvršavanje svih zadanih obveza tijekom nastave.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

- E-kolegij na platformi Merlin
- Mrežne stranice Fakulteta, tj. Odsjeka za filozofiju
- Oglasne ploče Odsjeka za filozofiju
- Elektronička pošta
- Tajništvo Odsjeka za filozofiju

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

- E-kolegij na platformi Merlin
- Konzultacije
- Elektronička pošta

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pisani ispit (on-situ ili on-line/e-kolegij)

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	8.2.2022. i 22.2.2022. u 11.00.
Proljećni izvanredni	19.4.2022. u 11.00.
Ljetni	-
Jesenski izvanredni	1.9.2021. i 8.9.2021. u 11.00.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA Izvođenja nastave (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME – učionička nastava/on line nastava
4.10.	Uvod: Povijest epistemologije

11.10.	Znanje: Vjerovanje, opravdanje, istina
18.10.	Izvori vjerovanja/opravljanja: percepcija (on line)
25.10.	Izvori vjerovanja/opravljanja: razum (racionalnost i heuristike) (online)
8. 11.	Izvori vjerovanja/opravljanja: svijest i intuicija (online)
15.11.	Izvori vjerovanja/opravljanja: memorija (online)
22.11.	Izvori vjerovanja/opravljanja: svjedočanstvo (online)
29.11.	Realizam i antirealizam/mogućnost istinite spoznaje svijeta
6. 12.	Teorije istine i relativizam
13. 12.	Kolokvij 1
20. 12.	Epistemologija vrlina
10.1.	Epistemologija neslaganja
17.1.	Socijalna epistemologija
24.1.	Epistemička demokracija
NAZIV TEME (SEMINAR) – učionička nastava	
4. 10.	Uvod: dogovor oko načina rada, upoznavanje sa sadržajem kolegija Analiza znanja: trodijelna definicija Studije slučajeva javnog opravdanja: metodologija
11./12.10.	Definicija znanja - Platon: Teetet
18./19.10.	Definicija znanja - Gettier i problemi s trodijelnom definicijom (E. Gettier: Je li opravdano istinito vjerovanje znanje?)
25./26.10.	Teorije opravdanja - fundacionalizam, koherentizam i relijabilizam
8./9.11.	Teorije opravdanja - neslaganje
15./16.11.	Kolokvij 2
22./23.11.	Studija slučaja opravdanja javnih politika: Lažne vijesti (Fake news) – Skepticizam
29./30.11.	Studija slučaja opravdanja javnih politika: Lažne vijesti (Fake news) – Relativizam
6./7.12.	Studija slučaja opravdanja javnih politika: Lažne vijesti (Fake news) – Relijabilizam
13./14.12.	Studija slučaja opravdanja javnih politika: Lažne vijesti (Fake news) – Pragmatizam
20./21.12.	Studija slučaja opravdanja javnih politika: Klimatske promjene – Skepticizam
10./11.1.	Studija slučaja opravdanja javnih politika: Klimatske promjene – Relijabilizam
17./18.1.	Studija slučaja opravdanja javnih politika: Klimatske promjene – Pragmatizam
24./25.1.	Završna diskusija i priprema za ispit

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Ishod 1. objasniti temeljne epistemološke pojmove: znanje, istina, opravdanje	1-9	Predavanje i seminar analiziranje filozofskih tekstova, rad na tekstu,	Kolokviji, završni ispit - esej
Ishod 2. opisati i usporediti različite izvore spoznaje (percepcija, razum, svijest, memorija, svjedočanstvo)	2,3,4,7,9	Predavanje i seminar analiziranje filozofskih tekstova rad na tekstu	Kolokviji, završni ispit - esej
Ishod 3. opisati i usporediti realizam i anti-realizam u epistemologiji	6,7	Predavanje i seminar analiziranje filozofskih tekstova, rad na tekstu	Kolokviji, završni ispit - esej
Ishod 4. objasniti u	1, 2, 3, 4, 5,6	Predavanje i seminar analiziranje	Kolokviji, završni

čemu se sastoji pozicija skepticizma i moguće odgovore na skeptički izazov		filozofskih tekstova rad na tekstu	ispit - esej
Ishod 5. objasniti i usporediti tradicionalne teorije opravdanja (fundacionalizam, koherentizam, relijabilizam)	5,6, 7,8,	Predavanje i seminar analiziranje filozofskih tekstova, rad na tekstu	Kolokviji, završni ispit - esej
Ishod 6. objasniti razliku između evidencijalizma i eksternalizma	7, 8,9	Predavanje i seminar analiziranje filozofskih tekstova, rad na tekstu	Kolokviji, završni ispit - esej
Ishod 7. objasniti i usporediti teorije istine	1,2,3,4	Predavanje i seminar analiziranje filozofskih tekstova, rad na tekstu	Kolokviji, završni ispit - esej
Ishod 8. objasniti Gettierov problem i moguća rješenja	1,3	Predavanje i seminar analiziranje filozofskih tekstova, rad na tekstu	Kolokviji, završni ispit - esej
Ishod 9. objasniti odnos deskriptivne i normativne epistemologije	5,6,7	Predavanje i seminar analiziranje filozofskih tekstova, rad na tekstu	Kolokviji, završni ispit - esej
Ishod 10. analizirati razliku između skepticizma i relativizma	1,3	Predavanje i seminar analiziranje filozofskih tekstova, rad na tekstu	Kolokviji, završni ispit - esej
Ishod 11. opisati i objasniti odnos između individualne i socijalne epistemologije	6,7,8	Predavanje i seminar analiziranje filozofskih tekstova, rad na tekstu	Kolokviji, završni ispit - esej

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Filozofija kao sustav. Povijest klasičnog njemačkog idealizma		
Studij	Preddiplomski studij filozofije		
Semestar	V.		
Akadska godina	2021./2022.		
Broj ECTS-a	6		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+30+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Predavanja ponedjeljkom 8:15-10:00, uč. 401; Seminari A grupa, ponedjeljkom 10:15-12:00; B grupa, utorkom, 10:15-12:00, uč.401		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	prof. dr. sc. Predrag Šustar		
	Kabinet	F-413	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Ponedjeljkom i petkom 10.30-12h te po dogovoru		
	Telefon	265-795	
	e-mail	psustar@uniri.hr	
Suradnik na kolegiju	Zdenka Brzović		
	Kabinet	F-413	
Vrijeme za konzultacije	Ponedjeljkom i utorkom od 13.30-15h te po dogovoru		
	Telefon	265-795	
	e-mail	zdenka@uniri.hr	
Model izvođenja nastave u ak. god. 2021./2022.	Nastava će se izvoditi u učionici (<i>onsite</i>). Oblik nastave prilagodit će se epidemiološkoj situaciji u svezi s COVIDOM-19; u slučaju pogoršanja epidemiološke situacije odlukom ovlaštenih pravnih osoba prijeći će se na <i>online</i> nastavu.		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Cilj ovog kolegija je upoznavanje s Kantovom epistemologijom i filozofijom znanosti te primjenom istih na ostale filozofske discipline. Ukazat ćemo na one probleme, gledišta i argumente ove filozofske tradicije koji se nadopunjavaju s temama iz recentne filozofije znanosti te srodnih disciplina. Analizirat ćemo odgovarajuće dijelove <i>Kritike čistoga uma</i> , <i>Kritike moći suđenja</i> , <i>Prolegomena</i> te manjih spisa iz Kantovog kritičkoga razdoblja. Također, kontinuirano ćemo pratiti najnovije doprinose ovoj raspravi u suvremenoj filozofiji znanosti te srodnim istraživačkim područjima.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<ol style="list-style-type: none"> 1) poboljšati razumijevanje ovog razdoblja povijesti filozofije s obzirom na analitičko usmjerenje Odsjeka za filozofiju; 2) povezati recentne rasprave u filozofiji, prije svega u epistemologiji i filozofiji znanosti, i srodnim disciplinama, s odgovarajućim teorijama koje su obilježile Kantovo i post-kantovsko razdoblje; 3) najvažnije, podizanje razine samostalnosti studenta u istraživačkom radu unutar filozofije tijekom izrade seminarskog rada. 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		X	X
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave			
Kolokvij	1.00	15	
Aktivnost na nastavi	1.00	15	
Seminarski rad	3.00	50	
ZAVRŠNI ISPIT	1.00	20	
UKUPNO	6.00	100	
OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI		
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova		

4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. A. Breitenbach and M. Massimi (eds) (2017), *Kant and the Laws of Nature*, Cambridge University Press, Cambridge-New York.
2. R. Kukla (ed.) (2006), *Aesthetics and Cognition in Kant's Critical Philosophy*, Cambridge University Press, Cambridge-New York.
3. H. Ginsborg (2013), *Kant's Aesthetics and Teleology*, "Stanford Encyclopedia of Philosophy" (online; free access).
4. P. Godfrey-Smith (2014), *Philosophy of Biology*, Princeton University Press, Princeton.
5. I. Kant (1790 [1976]), *Kritika moći suđenja*, prev., Naprijed, Zagreb.
6. I. Kant (1783 [1953]), *Prolegomena za svaku buduću metafiziku*, prev. u ID., *Dvije rasprave*, Matica hrvatska, Zagreb.
7. I. Kant (1781/1787 [1984]), *Kritika čistoga uma*, prev., Matica hrvatska, Zagreb.
8. S. Körner (1955), *Kant*, Penguin, Harmondsworth, England.
9. J. V. Buroker (2006), *Kant's 'Critique of Pure Reason': An Introduction*, Cambridge University Press, Cambridge-New York.
10. G. Dicker (2004), *Kant's Theory of Knowledge: An Analytical Introduction*, Oxford University Press, Oxford-New York.

IZBORNA LITERATURA

1. D. Barbarić (ur.) (1998), *Filozofija njemačkog idealizma*, Hrestomatija filozofije sv. 6, Zagreb.
2. A. Breitenbach and M. Massimi (eds) (2017), „Laws of Nature: Historical and Contemporary Perspectives“, *The Monist* (100), special issue.
3. I. Goy and E. Watkins (eds) (2014), *Kant's Theory of Biology*, W. de Gruyter, Berlin-New York.
4. P. Šustar (2019), *Harmonia mundi. Kantova teorija empirijske spoznaje*, Filozofski fakultet-Sveučilište u Rijeci, Rijeka.

NAPOMENA: Tijekom nastave, ali i za potrebe studentskih seminarskih radova bit će korištena i dodatna literatura, s naglaskom na recentnim radovima objavljenim u vodećim časopisima na ovom i srodnim područjima filozofije znanosti, filozofije biologije i epistemologije općenito (primjerice, ove godine, *The European Journal for Philosophy of Science*, *The British Journal for the Philosophy of Science*, *Philosophy of Science* i dr.). Nastava i seminarski radovi zasnivat će se na unaprijed i točno određenim dijelovima primarne, sekundarne literature te, dodatno, priručne literature (primjerice, *A Kant Dictionary* i sl.).

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni pohađati predavanja i seminare. Mogući su izostanci u okviru *Pravilnika*.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

- preko *Merlina*;
- preko mrežnih stranica Fakulteta;
- preko zajedničke e-pošte studenata;

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

- u terminima konzultacija te po dogovoru;
- preko *Merlina*;
- putem e-pošte;

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeno; usmeno

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim predmetnim odredbama! **NAPOMENA:** studenti moraju na satu imati obrađene tekstualne predloške koji su planirani za određeni sat predavanja i seminara. Aktivnost na nastavi se evidentira i vrednuje.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	3. i 17. veljače 2022. u 14 sati
Proletni izvanredni	7. travnja u 14 sati
Ljetni	
Jesenski izvanredni	1. i 8. rujna u 14 sati
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
4.10.	Uvod u sadržaj kolegija
4.10./5.10.	Seminar: Uvod u Kantovu filozofiju
11.10.	Spoznajni sudovi (I)
11.10./12.10.	Seminar: Kantov kritički projekt
18.10.	Spoznajni sudovi (II)
18.10./19.10.	Seminar: Mogućnost metafizike
25.10.	Estetički sudovi (I)
25.10./26.10.	Seminar: a priori/a posteriori, analitičko/sintetičko
8.11.	Estetički sudovi (II)
2.11./8.11.	Seminar: osjetilni uvjeti iskustva: prostor i vrijeme (I)
15.11.	Estetičke ideje i uloga genija
9.11./15.11.	Seminar: osjetilni uvjeti iskustva: prostor i vrijeme (II)
22.11.	Kantova teorija empirijske spoznaje: pregled
16.11./22.11.	Seminar: Metafizička dedukcija kategorija
29.11.	Arhitektura ljudskoga uma: razum-um (teorijski i praktični)-moć suđenja
23.11./29.11.	Seminar: Transcendentalna dedukcija kategorija
6.12.	Kolokvij (gradivo predavanja)
30.11./6.12.	Seminar: Kategorije supstancije i uzročnosti
13.12. (dva termina)	Izlaganja i diskusija studentskih seminarских radova
14.12.	Refleksivna moć suđenja: opće spoznajne uloge
20.12. (dva termina)	Izlaganja i diskusija studentskih seminarских radova
21.12.	Refleksivna moć suđenja: spoznajne uloge u znanostima
10.1. (dva termina)	Izlaganja i diskusija studentskih seminarских radova
11.1.	Izlaganja i diskusija studentskih seminarских radova
17.1. (dva termina)	Izlaganja i diskusija studentskih seminarских radova
18.1.	Seminar: opći uzročni determinizam i sloboda volje
24.1. (dva termina)	Izlaganja i diskusija studentskih seminarских radova
25.1.	Zaključne napomene

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Antički skepticizam		
Studij	Preddiplomski studij filozofije		
Semestar	1, 3		
Akadska godina	2021/2022		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15+15+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Ponedjeljkom, 18.15-19.45, uč. 106		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Ana Gavran Miloš		
	Kabinet	426	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Utorkom 12-13.30, online po dogovoru		
	Telefon	051 264 640	
	e-mail	anag@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
Model izvođenja nastave u ak. god. 2021./2022.	Nastava će se izvoditi u učionici (<i>onsite</i>). Oblik nastave prilagodit će se epidemiološkoj situaciji u vezi s COVIDOM-19; u slučaju pogoršanja epidemiološke situacije odlukom dekana preći će se na <i>online</i> nastavu.		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>(1) Rani pironizam: Piron i Timon (2) Pironizam Seksta Empirika: (a) opća pozicija; (b) Enezidemovi modusi; (c) Agripini modusi; (d) Skeptička kritika etike. (3) Praktični ciljevi pironizma (4) Akademijski skepticizam: Arkesilaj i Karnead: (a) podrijetlo akademijskog skepticizma; (b) stoička epistemologija i akademijska kritika; (c) Arkesilaj i Karnead o praktičnim kriterijima (5) Antički i moderni skepticizam</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Studenti će savladavanjem ovog programa:</p> <ol style="list-style-type: none"> moći opisati i objasniti skeptičke tendencije koje su se razvile u razdoblju nakon 3. st. pr. n. e. moći analizirati i usporediti ulogu i značaj tih tendencija za razvoj antičke i kasnije filozofije razviti vještine čitanja, razumijevanja i interpretacije klasičnih filozofskih tekstova moći opisati odnos i veze između antičkog skepticizma i modernog pristupa skeptičkim argumentima razviti vještine samostalnog, kritičkog i jasnog prosuđivanja, te analiziranja stavova pojedinih filozofa 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		X	
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	0.2		
Kontinuirana provjera znanja 1	1	30	
Kontinuirana provjera znanja 2	0.8	20	
ZAVRŠNI ISPIT	1	50	
UKUPNO		100	
Opće napomene:			

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Sekst Empirik, *Obrisi pironizma*, priredio i preveo F. Grgić, Zagreb, 2008.
Diogen Laertije, *Životi i mišljenja istaknutih filozofa*, prev. A. Vilhar, Beograd, 1979, ³1985.
Long, A. A. i D. Sedley (ur.), *The Hellenistic Philosophers*, 2 sv., Cambridge, 1987.
Charles Brittain (ed.), *Cicero: on Academic Scepticism*, Indianapolis, 2006.

IZBORNA LITERATURA

Burnyeat, M., "Može li skeptik živjeti svoj skepticizam?", u P. Gregorić, F. Grgić i M. Hudoletnjak Grgić (ur.), *Helenistička filozofija: Epikurovci, stoici, skeptici*, Zagreb, 2005.
Frede, M., "Skeptikova vjerovanja", u P. Gregorić, F. Grgić i M. Hudoletnjak Grgić (ur.), *Helenistička filozofija: Epikurovci, stoici, skeptici*, Zagreb, 2005.
Hankinson, R. J., *The Sceptics*, London, 1995.
Striker, G., "Skeptičke strategije", u P. Gregorić, F. Grgić i M. Hudoletnjak Grgić (ur.), *Helenistička filozofija: Epikurovci, stoici, skeptici*, Zagreb, 2005.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni pohađati nastavu, izuzev u opravdanim okolnostima. Izostanak se treba ispričati, a u semestru je moguće izostati 3 puta. U slučaju većeg broja izostanaka, kao uvjet za izlazak na ispit biti će pisani seminar od minimum 4000 riječi.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Oglasna ploča
E mail

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Konzultacije, e mail

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeno

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	7.2. i 21.2. u 11h
Proljetni izvanredni	19.4. 11h
Ljetni	
Jesenski izvanredni	29.8. i 5.9. u 11h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS

TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
4.10.	Uvodno predavanje i dogovor oko rada
11.10.	Pojam skepticizma
18.10.	Pojave i vjerovanja
25.10.	Skeptici i drugi grčki filozofi
8.11.	Akademijski skepticizam
15.11.	Enezidemovi modusi
22.11.	Enezidemovi modusi
29.11.	Agripini modusi
6.12.	Kolokvij
13.12.	Kriterij istine
20.12.	Skepticizam i etika
10.1.	Skeptički život
17.1.	Antički i moderni skepticizam
24.1.	Kolokvij

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Studenti će moći opisati i objasniti skeptičke tendencije koje su se razvile u razdoblju nakon 3. st. pr. n. e.	Rani pironizam: Piron i Timon; pironizam Seksta Empirika; Akademijski skepticizam	- predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad	- kolokvij - pismeni ispit
Studenti će moći analizirati i usporediti ulogu i značaj tih tendencija za razvoj antičke i kasnije filozofije	Antički i moderni skepticizam	- predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad	- kolokvij - pismeni ispit
Studenti će moći razviti vještine čitanja, razumijevanja i interpretacije klasičnih filozofskih tekstova	Rani pironizam: Piron i Timon; pironizam Seksta Empirika; Akademijski skepticizam	- predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad	- kolokvij - pismeni ispit
Studenti će moći opisati odnos i veze između antičkog skepticizma i modernog pristupa skeptičkim argumentima	Antički i moderni skepticizam	- predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad	- kolokvij - pismeni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU

Naziv kolegija	Demokratska teorija
Studij	Preddiplomski studij filozofije
Semestar	I., III., V.
Akadska godina	2021./2022.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15 + 15 + 0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	srijedom 17,30-20,30, uč. 106
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	engleski
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Elvio Baccarini
Kabinet	418
Vrijeme za konzultacije	Srijedom 16-17.30, četvrtkom 11-12.30
Telefon	265641
e-mail	ebaccarini@ffri.hr
Suradnik na kolegiju	Dr.sc. Kristina Lekić Barunčić
Kabinet	418
Vrijeme za konzultacije	Srijeda 16 – 17.30 i četvrtak 16 – 17.30
Telefon	265641
e-mail	kristinalb@ffri.uniri.hr
Model izvođenja nastave u ak. god. 2021./2022.	Nastava će se izvoditi u učionici (onsite). Oblik nastave prilagodit će se epidemiološkoj situaciji u vezi s COVIDOM-19; u slučaju pogoršanja epidemiološke situacije odlukom dekana preći će se na online nastavu.

II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA

SADRŽAJ KOLEGIJA

Predmet ima dva glavna dijela: u prvom se izlažu osnovne filozofske koncepcije demokracije (teme od 1 do 6), a u drugom se pažnja obraća nekim problemima i opasnostima kojima je izložen svaki demokratski poredak (teme od 7 do 11). Svakoj temi – osim zadnje – posvećuje se tjedan dana, a obrađuju se ovim redom:

1. uvod u demokratsku teoriju i njene problema (Barry) – daje se uvod u većinu problema koji se raspravljaju u okviru programa;

2. klasične koncepcije demokracije 1 (teorija opće volje, Rousseau) – raspravlja se o ideji da je demokratsko odlučivanje biti utemeljeno na nepristranom razmatranju javnih interesa, bez miješanja privatnih interesa (razlikovanje državljanin-građanin);

3. klasične koncepcije demokracije 2 (utilitarizam, Mill) – demokracija kao zbrajanje privatnih, sebičnih interesa pri čemu pobjeđuju oni koji su najbrojniji;

4. klasične koncepcije demokracije 3 (liberalizam, Constant) – demokracija kao najbezbolnija metoda za kontrolu i smjenu vlasti, koja se vidi kao nužno zlo dok je istinski cilj u što kvalitetnijem privatnom životu;

5. kompetitivna teorija demokracije (Downs) – politika kao posebna vrsta tržišta, u kojoj političari nude usluge, a građani ih «kupuju» glasovima; razne strategije racionalnog odabira najboljeg ponuđača, kao i učinkovitog načina sastavljanja dobitničke političke platforme;

6. demokracija kao nesavršena konkurencija (Schumpeter) - kritika idealističkih modela demokracije koji se pozivaju na racionalni i optimalni izbor glasača; teorija političkih elita;

7. teorija društvenog odlučivanja (Brennan i Lomasky) – o tome jesu li izlasci na izbore racionalni ili ne, s obzirom na to da je mogući utjecaj svakog od glasača na konačni rezultat praktički zanemariv;

8. teorija javnog odlučivanja (Gwartney i Wagner) – o tome kako funkcioniranje demokratskog sustava omogućuje korupciju i zadovoljavanje snažnih, posebnih interesa, te kako se protiv toga boriti;

9. demokracija kao kolektivna rasprava i odlučivanje (Cohen) – je li moguće izbjeći da demokracija bude nešto više od borbe sukobljenih, sebičnih interesa;

10. demokratska jednakost i vladavina većine (Beitz) – može li sve većini dopustiti da čini što želi; problem totalitarne demokracije;

demokracija i konstitucionalizam 1 i 2 (Waldron i Dworkin) – treba li demokratsko odlučivanje biti

ograničeno ustavom, treba li moguće permanentne manjine zaštititi ustavnim odredbama?

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Nakon položenog ispita studenti će moći:

- opisati i sažeto prenijeti sadržaje predmeta;
- uspoređivati razne ponuđene teorije;
- posjedovati razvijene sposobnosti korištenja stečenih teorijskih spoznaja za primjene na aktualnu problematiku iz društvene zbilje, posebno s obzirom na teme upravljanja javnim ustanovama, prava, pravde i sloboda u kontekstu demokratskog procesa odlučivanja.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „X“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave / aktivnost na nastavi	1	10
Kontinuirana provjera znanja 1	1	45
Kontinuirana provjera znanja 2		
ZAVRŠNI ISPIT	1	45
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI STUDIJ	DIPLOMSKI STUDIJ
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. Mill, J.S., 1989: Razmatranja o predstavničkoj vladavini, Informator, Zagreb.
2. power point prezentacije

IZBORNA LITERATURA

1. B.A. Ackerman, Social Justice in the Liberal State, New Haven, Yale University Press, 1980.
2. B. Constant, Načela politike i drugi spisi, Zagreb, Politička kultura, 1993.
3. D. Copp, J. Hampton, J.E. Roehmer (ur.), The Idea of Democracy, Cambridge, Cambridge University Press, 1993.

- A. de Tocqueville, O demokraciji u Americi, Zagreb, Informator, 1995.
4. J. Rawls, A Theory of Justice, Cambridge, Harvard University Press, 1971.
  5. J. Rawls, Politički liberalizam, Zagreb, KruZak, 2000.
  6. J. Rawls, Justice as Fairness. A Restatement, Cambridge, Harvard University Press, 2001.
  7. M.J. Sandel, Democracy's Discontent, Cambridge, Harvard University Press, 1996.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni redovito pohađati nastavu

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Usmenim i pisanim priopćenjima na nastavi; oglasnom ploćom; web stranicama

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Na nastavi, u terminima za konzultacije i (isključivo u vezi pitanja sadržaja predmeta) E-mailom

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Završni pismeni ispit

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	3.2. i 17.2. u 11 i u 12.30 sati
Proljetni izvanredni	21.4. u 11 i u 12.30 sati
Ljetni	16.6. i 7.7. u 11 i u 12.30 sati
Jesenski izvanredni	5.9. i 9.9. u 11 i u 12.30 sati

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
6.10., 17.30- 20.30	Demokratsko odlučivanje i važnost ustava
13.10, 17.30- 20.30	Demokratsko odlučivanje i javni um
20.10, 17.30- 20.30	Demokratsko odlučivanje i društvene nejednakosti
27.10, 17.30- 19.45	Demokracija i epistokracija
3.11., 17.30- 20.30	Epistemičke dužnosti države
10.11., 17.30- 20.30	Građanski neposluh
17.11., 17.30-19- 45	kolokvij
24.11., 17.30- 19.45	Politička epistemologija

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Definirati glavne filozofske koncepcije demokracije, te relevantne termine unutar demokratske teorije (opća volja, liberalizam, republikanizam, konstitucionalizam...)	Uvod u demokratsku teoriju	- predavanja - diskusije	- aktivnost u nastavi kroz sudjelovanje u raspravama - kolokvij - ispit
Razlikovati vrijednosti i temeljne ideale različitih teorija demokracije	Klasične koncepcije demokracije (2.-4.) i moderne koncepcije demokracije (5.-10.)	- predavanja - diskusije	- aktivnost u nastavi kroz sudjelovanje u raspravama - kolokvij - ispit
Prepoznati elemente različitih teorija demokracije u suvremenim demokratskim uređenjima	Klasične koncepcije demokracije (2.-4.) i moderne koncepcije demokracije (5.-10.)	- predavanja - diskusije	- aktivnost u nastavi kroz sudjelovanje u raspravama
Izdvojiti glavne uloge stručnjaka u demokratskom odlučivanju, usporediti demokratske i nedemokratske režime koji daju veći politički utjecaj stručnjacima	Utilitarizam i Mill, Demokracija kao nesavršena konkurencija i Schumpeter, Teorija društvenog odlučivanja i Brennan	- diskusije - predavanja	- aktivnost u nastavi - kolokvij - ispit
Usporediti razlike između dosega demokratske vlasti prema raznim (sukobljenim) teorijama demokracije	Osobito republikanizam (Rousseau) i Constant (liberalizam)	- predavanja - diskusije	- aktivnost u nastavi - kolokvij - ispit
Argumentirano kritizirati i evaluirati razne oblike građanskog neposluha, te ih razlikovati od pobune ili prosvjeda	Moderne koncepcije demokracije (5.-10.)	- diskusije	- aktivnost u nastavi - ispit - kolokvij

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Ekonomija i spoznaja
Studij	Preddiplomski studij filozofije, Izborni (uključno i C segment)
Semestar	I., III., V.
Akadska godina	2021./2022.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	0+30+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Srijeda, 10:15 – 12:00 sati, 401
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Snježana Prijic-Samaržija
Kabinet	F-417
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Nakon nastave – srijedom od 12 do 13, te po dogovoru
Telefon	051/265-644
e-mail	prijic@uniri.hr
Suradnik na kolegiju	Mr. sc. Aneli Dragojević Mijatović
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	Nakon nastave
Telefon	098466793
e-mail	admijatovic@uniri.hr, anelidr@yahoo.co.uk
Model izvođenja nastave u ak. god. 2021./2022.	Nastava će se izvoditi u učionici (<i>onsite</i>). Oblik nastave prilagodit će se epidemiološkoj situaciji u vezi s COVIDOM-19; u slučaju pogoršanja epidemiološke situacije odlukom dekana preći će se na <i>online</i> nastavu.
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<ul style="list-style-type: none"> - povijest i razvoj ekonomske misli: klasična i neoklasična ekonomska misao (<i>laissez-faire</i> ekonomija: Smith, Say, Mill, Ricardo, Marshall, Fisher...), marksizam, kejnezijanska revolucija, Friedmanova monetaristička kontrarevolucija, suvremena ekonomska misao, neoliberalne tendencije i njihovi klasičarski korijeni, suvremena kritika neoliberalizma i njeni kejnezijanski i marksistički korijeni; - ekonomija kao znanost: ekonomska metodologija, kvantifikacija ekonomije, ekonomsko modeliranje, kauzalnost, epistemološka ograničenja ekonomskog predviđanja, neuroekonomija, etičke dvojbe i ontološka baza; - modeli spoznaje u ekonomiji (1): pojam i koncept nevidljive ruke (Smith), nadmetanje i konkurencija, solidarnost i kooperacija, shvaćanja i pristupi; - modeli spoznaje u ekonomiji (2): pojam intervencije, državna intervencija u ekonomiji (Keynesova intervencionistička revolucija); - uloga države u ekonomiji: država kao ekonomski subjekt (Keynes), država kao promatrač (Friedman); epistemološka i etička opravdanja intervencije (Stiglitz, Krugman), kritika (Friedman, Greenspan, Rand-objektivizam); pojam javnog dobra (Ostrom), institucionalizam (Veblen), ordoliberalizam (Vanberg), njemačka historijska škola (Friedrich List); - modeli spoznaje u ekonomiji (3): psihološki pristup, strasti kao pokretači (Hume), Keynesove životne sile (<i>animal spirits</i>), bihevioristički obrat (Ariely, Akerlof, Shiller, Kahneman), kritika; - modeli spoznaje u ekonomiji (4): razum; intuicije (Gigerenzer), osjećaji i moralni osjećaj (Smith); - potrošačko društvo, vrijednost i cijena (Patel), nejednakost (Stiglitz), odnosi moći (Lazzarato); - značenje i tumačenje ekonomskih pravaca i teorija u kontekstu političkih ideologija. 	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	
<ul style="list-style-type: none"> - razumijevanje ekonomske baze povijesnih i suvremenih društvenih kretanja - razvijanje interdisciplinarnog pristupa (epistemološkog i ekonomskog) u sagledavanju 	

suvremenih ekonomskih i društvenih fenomena u svrhu njihova šireg sagledavanja i razvijanja kritičke misli

- razvijanje vještine analitičkog i kritičkog mišljenja općenito o temama iz političke ekonomije i filozofije ekonomije, posebno kroz presjek epistemologije i ekonomije

- kritičko razmatranje ekonomskih fenomena; upoznavanje strukture znanstvene i epistemološke argumentacije i razvijanje sposobnosti i vještina suočavanja suprotstavljenih stajališta

- poticanje na kritičko mišljenje prakticiranjem problemskog pristupa, koncipiranje i razvijanje osobnih stajališta o pojedinim problemima, poticanje sposobnosti samostalnog rada i promišljanja problema

- poticanje kreativne upotrebe stečenih spoznaja i sposobnosti kompleksnog zahvaćanja problema u interdisciplinarnom pristupu

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
	x	x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	10
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	30
Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	30
ZAVRSNI ISPIT	1	30
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. Guala, Francesco (2010): Filozofija ekonomije. Politička kultura. Zagreb. (odabrana poglavlja)

IZBORNA LITERATURA

1. Akerlof, George A., Shiller, Robert J. (2009): Animal Spirits. Princenton University Press.
2. Ariely, Dan (2009): Predvidljivo iracionalni. V.B.Z. Zagreb.
3. Dragojević Mijatović, Aneli (2012): Keynesov animal spirit, Filozofski aspekti učenja J.M.Keynesa o uzrocima ekonomskih kriza i opravdanju državne intervencije. Filozofska istraživanja 127-128. God. 32. Sv.3-4. Zagreb. (pregledni rad)
4. Fichte, Johann Gottlieb (1800/1979): Zatvorena trgovačka država. Nolit. Beograd.
5. Friedman, Milton (1992): Kapitalizam i sloboda. Globus nakladni zavod Školska knjiga. Zagreb.
6. Gigerenzer, Gerd (2009): Snaga intuicije. Algoritam. Zagreb.

7. Gorz, André (2015): Nematerijalni rad. Spoznaja, vrijednost i kapital. TIM press.
8. Greenspan, Alan (2008): Doba financijske nestabilnosti. Masmedia. Zagreb.
9. Greenspan, Alan (2013): The Map and the Territory: Risk, Human Nature, and the Future of Forecasting. Penguin Press.
10. Hume, David (1958): Treatise of Human Nature. (Ur. L. A. Selby-Bigge). Oxford University Press. Oxford.
11. Kahneman, Daniel (2013): Misliti brzo i sporo. Mozaik knjiga. Zagreb.
12. Keynes, John M. (1936/1987): Opća teorija zaposlenosti, kamate i novca. Cekade, Zagreb.
13. Krugman, Paul (2010): Savjest liberala. Algoritam. Zagreb.
14. Lazzarato, Maurizio (2013): Proizvodnja zaduženog čovjeka. Udruga Bijeli val. Zagreb.
15. Michel-Kerjan, Erwann; Slovic, Paul (2010): The Irrational Economist. Public Affairs. New York.
16. Nussbaum, Martha C. (2012): Ne profitu, Zašto demokracija treba humanistiku. AGM. Zagreb.
17. Ostrom, Elinor (2006): Upravljanje zajedničkim dobrima. Naklada Jesenski i Turk. Zagreb.
18. Patel, Raj (2009): Vrijednost ničega. Fraktura. Zagreb.
19. Perišin, Šokman, Lovrinović (2001): Monetarna politika. Fakultet Ekonomije i turizma Dr. Mijo Mirković. Pula.
20. Piketty, Thomas (2014): Kapital u 21. stoljeću. Profil. Zagreb.
21. Proudhon, Pierre Joseph (1840/1982): Što je vlasništvo i drugi spisi. Globus. Zagreb.
22. Ranciere, Jacques (1987/2010): Učitelj neznalica – Pet lekcija iz intelektualne emancipacije. Multimedijalni institut. Zagreb.
23. Rossi-Landi, Ferruccio (1968/1981): Jezik kao rad i kao tržište. Pečat. Beograd.
24. Sen, Amartya (2012): Razvoj kao sloboda. Algoritam. Zagreb.
25. Skidelsky, Robert (2011): Keynes: Povratak velikana. Algoritam. Zagreb.
26. Smith, Adam (1776/2004): Bogatstvo naroda. Masmedia, Zagreb.
27. Smith, Adam (1759/2004): The Theory of Moral Sentiments. Cambridge University Press.
28. Stiglitz, Joseph E. (2013): The Price of Inequality. W.W. Norton & Company. New York.
29. Stroud, Barry (1977): Hume. The Arguments of the Philosophers, Routledge, London.
30. Taleb, Nassim N. (2009): Crni labud. Naklada Jesenski i Turk. Zagreb.
31. Vanberg, Viktor J. (2001): The Constitution of Markets. Routledge. London.
32. Weber, Max (2006): Protestantska etika i duh kapitalizma. Misl. Zagreb.
33. Wittgenstein, Ludwig (1953/1998): Filozofijska istraživanja. Nakladni zavod Globus. Zagreb.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti trebaju redovito pohađati nastavu (uvažavaju se opravdani razlozi za izostanak). U slučaju opravdanog duljeg izostanka student se o nastavi može informirati elektronskom poštom. Kašnjenje se tolerira do 10 minuta. Od studenata se očekuje izvršavanje svih zadanih obveza tijekom nastave, te aktivnost u nastavi.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

U vrijeme konzultacija Elektronska pošta Web stranice Fakulteta Oglasne ploče Odsjeka za filozofiju Tajništvo odsjeka za filozofiju

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Na nastavi i u vrijeme konzultacija. Elektronskom poštom

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Uz pohađanje nastave i aktivnost u nastavi, kontinuirana se provjera znanja provodi putem jednog kolokvija, te seminarskog rada na temu vezanu za sadržaj kolegija. Nakon toga pristupa se završnom ispitu.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	2.2. u 10 sati, 16.2. u 10 sati
Proljećni izvanredni	20.4. u 10 sati
Ljetni	
Jesenski izvanredni	31.8. u 10 sati, 7.9. u 10 sati

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
6.10.	Povijesni razvoj ekonomske misli: klasična, neoklasična, kejnezijanska ekonomska misao, monetarizam, neoliberalizam, njemačka historijska škola, ordoliberalizam, značajke i primjeri.
13.10.	Misao J. M. Keynesa: Keynesov animal spirit, psihološki pristup u ekonomiji, odlučivanje - iracionalnost ili proširena racionalnost, kalkulacija, vjerojatnost i neizvjesnost, opravdanost državne intervencije
20.10.	Protekcijonizam vs slobodna trgovina. Radikalni protekcijonizam, autarkija (Fichte)
27.10.	Politička ekonomija Friedricha Lista
3.11.	Analiza ekonomskog rječnika i retorike u javnom i političkom govoru. Ekonomija kao razgovor
10.11.	Ekonomija i jezik (Rossi-Landi, Wittgenstein)
17.11.	Ekonomija i umjetnost
24.11.	Ekonomska kriza i kriza obrazovanja (Martha C. Nussbaum), uloga humanističkih znanosti u obrazovnim i demokratskim procesima suvremenog društva (Nussbaum, Ranciere)
1.12.	Kolokvij
8.12.	Bihevioristički obrat u ekonomiji: teorijski korijeni i suvremena primjena, spoznajna, etička i ontološka ograničenja. Neuroekonomija: dosezi, kritika
15.12.	Nejednakost: uzroci i posljedice (Stiglitz, Piketty). Pitanje vlasništva (Fichte, Proudhon)
22.12.	Ekonomija duga: dug kao krivnja (Lazzarato, Nietzsche, Marx)
12.1.	Moderni kapitalizam, postmoderni kapitalizam, kognitivni kapitalizam, ekonomija znanja: procesi i promjene koje su ti oblici kapitalizma stvorili za radnika (samopoduzetništvo), proizvođača, potrošača (prema Andre Gorz)
19.1.	Rad vs kapital: eksploatacija u ranim stadijima kapitalizma i danas
26.1.	Pojam prekarijata

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Definirati i interpretirati temeljne ekonomske pojmove i kategorije, u kontekstu povijesnih i suvremenih društvenih kretanja	- povijest i razvoj ekonomske misli: klasična i neoklasična ekonomska misao (laissez-faire ekonomija: Smith, Say, Mill, Ricardo, Marshall, Fisher...), marksizam, kejnezijanska revolucija, Friedmanova monetaristička kontrarevolucija, suvremena ekonomska misao, neoliberalne tendencije i njihovi klasičarski korijeni, suvremena kritika neoliberalizma i njeni kejnezijanski i	- predavanje/Seminari - rad na tekstu - diskusija - frontalni rad, individualni rad i rad u paru	- pohađanje nastave - kontinuirana provjera znanja 1 (pismeni ispit - kolokvij) - kontinuirana provjera znanja 2 (seminarski rad - završni rad – ispit)

	<p>marksistički korijeni; - država kao ekonomski subjekt (Keynes), država kao promatrač (Friedman); epistemološka i etička opravdanja intervencije (Stiglitz, Krugman), kritika (Friedman, Greenspan, Rand objektivizam); pojam javnog dobra (Ostrom), institucionalizam (Veblen), ordoliberalizam (Vanberg), njemačka historijska škola (Friedrich List);</p>		
<p>Koristiti interdisciplinarni pristup(epistemološki i ekonomski) u sagledavanju suvremenih ekonomskih i društvenih fenomena u svrhu njihova šireg sagledavanja i razvijanja kritičke misli</p>	<p>- modeli spoznaje u ekonomiji (1): pojam i koncept nevidljive ruke (Smith), nadmetanje i konkurencija, solidarnost i kooperacija, shvaćanja i pristupi; - modeli spoznaje u ekonomiji (2): pojam intervencije, državna intervencija u ekonomiji (Keynesova intervencionistička revolucija), uloga države u ekonomiji - modeli spoznaje u ekonomiji (3): psihološki pristup, strasti kao pokretači (Hume), Keynesove životne sile (animal spirits), bihevioristički obrat (Ariely, Akerlof, Shiller, Kahneman), kritika; - modeli spoznaje u ekonomiji (4): razum; intuicije (Gigerenzer), osjećaji i moralni osjećaj (Smith);</p>		
<p>Razvijati vještinu analitičkog i kritičkog mišljenja općenito o temama iz političke ekonomije i filozofije ekonomije, posebno kroz presjek epistemologije i ekonomije</p>	<p>-potrošačko društvo, vrijednost i cijena (Patel), nejednakost (Stiglitz, Piketty), odnosi moći (Lazzarato);</p>		
<p>Identificirati i kritički</p>	<p>-ekonomija kao</p>		

<p>interpretirati ekonomske fenomene; usporediti strukturu znanstvene i epistemološke argumentacije i zaključiti na temelju suočavanja suprotstavljenih stajališta</p>	<p>znanost: ekonomska metodologija, kvantifikacija ekonomije, ekonomsko modeliranje, kauzalnost, epistemološka ograničenja ekonomskog predviđanja, neuroekonomija, etičke dvojbe i ontološka baza</p>		
<p>Odlučiti prakticiranjem problemskog pristupa (prepoznati ili dati primjer), koncipirati i razviti osobna stajališta o pojedinim problemima, primijeniti sposobnost samostalnog rada i promišljanja problema</p>	<p>-ekonomija kao znanost: ekonomska metodologija, kvantifikacija ekonomije, ekonomsko modeliranje, kauzalnost, epistemološka ograničenja ekonomskog predviđanja, neuroekonomija, etičke dvojbe i ontološka baza;</p>		
<p>Koristiti stečene spoznaje i sposobnosti kompleksnog zahvaćanja problema u interdisciplinarnom pristupu</p>	<p>-značenje i tumačenje ekonomskih pravaca i teorija u kontekstu političkih ideologija</p>		

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Filozofija dobrobiti
Studij	Preddiplomski studij filozofije
Semestar	1., 3., 5.
Akadska godina	2021./2022.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Utorkom od 8.15-9.45, uč. 401
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Nebojša Zelič i doc. dr. sc. Ana Gavran Miloš
Kabinet	426
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Gavran Miloš: utorkom od 12-13.30, online po dogovoru
Telefon	Zelič: 051 265 648; Gavran Miloš: 051 265 640
e-mail	nzelic@ffri.uniri.hr ; anag@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	
Model izvođenja nastave u ak. god. 2021./2022.	Nastava će se izvoditi u učionici (<i>onsite</i>). Oblik nastave prilagodit će se epidemiološkoj situaciji u vezi s COVIDOM-19; u slučaju pogoršanja epidemiološke situacije odlukom dekana preći će se na <i>online</i> nastavu.
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>Rasprava o dobrobiti jedan je od najstarijih problema u povijesti filozofije. Razlog za to vjerojatno leži u činjenici da svi ljudi žele živjeti dobro, odnosno ostvariti svoju dobrobit. Grčki filozofi su upravo kao jedan od središnjih problema kojima su se bavili izdvajali problem sreće i dobrobiti, odnosno pitanje kako živjeti da bismo ostvarili dobar život, dobrobit ili sreću. No ono što su oni već uočili jesu da postoje stvari, poput novca ili materijalnih dobara, koja su dobra za nas, ali su dobra u instrumentalnom smislu, na način da nam služe kao sredstva za ostvarenje dobrobiti ili sreće. Pitanje koje su si dalje postavljali odnosilo se na potragu za stvarima koja su takva da su dobra za nas sama po sebi, odnosno da su intrinzično vrijedna. Stoga su neki sreću ili dobrobit ili to krajnje dobro izjednačavali s ugodom, neki s vrlinama, a neki s kombinacijom vrlina i izvanjskih dobara. Time su otvorili veliku raspravu o prirodi i određenju sreće ili dobrobiti i raspravu koja se bavi najosnovnijim pitanjem: u čemu se dobrobit sastoji?</p> <p>U suvremenoj filozofiji također nalazimo raspravu koja se bavi, poput grčkih filozofa, samim pojmom dobrobiti te ga pokušava specificirati, na način da utvrdi prirodu dobrobiti. U tom kontekstu nekoliko je važnih filozofskih pozicija s kojima ćemo se upoznati u okviru ovoga kolegija. Temeljna podjela pozicija uključuje ove glavne pozicije: (a) eudimonističke teorije, (b) perfekcionizam, (c) hedonizam, (d) teoriju ispunjanja želja, (e) hibridne teorije i (f) teoriju objektivne liste.</p> <p>No teorije dobrobiti posebno su zanimljive kada ih se pokuša primijeniti u drugim kontekstima, primjerice kada pokušavate utvrditi je li netko ostvario svoju dobrobit i u kojoj mjeri ju je ostvario? Hoćete li se u tom slučaju osloniti na subjektivne doživljaje pojedinaca i to kako oni doživljavaju vlastitu dobrobit ili ćete se u procjeni nečijeg života voditi za nekim objektivnim kriterijima dobrog života neovisno o subjektivnoj procjeni pojedinaca. Kako uopće mjeriti dobrobit? Na koje važne stvari i vrijednosti ćete se uopće fokusirati pri mjerenju dobrobiti? Zatim, pitanje koje se nameće u kontekstu težnje za ostvarenjem vlastite dobrobiti odnosi se na način kako ćete tretirati druge dok ostvarujete svoju sreću? Hoćete li ih koristiti isključivo kao sredstva za ostvarenje vlastite dobrobiti ili ćete žrtvovati</p>	

vlastitu dobrobit u korist drugih? Također, otvara se i pitanje u kojoj mjeri je dobrobit pojedinca ovisna o društvu u kojem živi i je li društvo dužno osigurati osnovna dobra koja su nužna za neki minimalno dobar život?

Svaka od prethodno navedenih teorija ponudit će drugačije odgovore na ova pitanja, što će u nekim slučajevima ukazati na probleme unutar same pozicije i određene unutarnje nekonzistentnosti, koje će se detaljno analizirati i sustavno ispitati.

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Očekivani ishodi su sljedeći:

1. Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati osnovne pozicije u raspravi o dobrobiti: eudaimonističke teorije, perfekcionizam, hedonizam, teoriju ispunjenja želja, teoriju objektivne liste te hibridne teorije.
2. Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati raspravu i osnovne pozicije u pogledu problema mjerenja dobrobiti, te odnosa dobrobiti i sreće.
3. Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati rasprave iz političke filozofije koje dobrobit povezuju s problemima društvene nejednakosti, te ukazuju na praktičnu primjenu pojma dobrobiti u kontekstu javnih politika.
4. Studenti će moći kritički usporediti pojedine teorije, identificirati i primijeniti argumente pojedinih teorija, te evaluirati teorije i argumente unutar rasprave, ukazujući na njihove prednosti i nedostatke.
5. Studenti će dodatno razviti i utvrditi sposobnosti filozofskog čitanja i razumijevanja, kritičkog mišljenja, kao i sposobnost izražavanja vlastitih stavova o problemu dobrobiti, koji će biti utemeljeni na pročitanoj literaturi.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X		X	
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	0,2	
Kontinuirana provjera znanja 1	0,8	25
Kontinuirana provjera znanja 2	1	35
ZAVRŠNI ISPIT	1	40
UKUPNO		100

Kontinuirana provjera znanja provodit će se na način da će studenti trebati napisati esej (do 1200 riječi), te pristupiti kratkom kolokviju na kraju semestra.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Skripta (neobjavljeno izdanje)

Izbor iz:

Guy Fletcher (ed.), The Routledge Handbook of the Philosophy of Well-Being (London: Routledge, 2016).

Fletcher, G. (2016) The Philosophy of Well-Being: An Introduction

IZBORNA LITERATURA

Wayne Sumner (1996), 'Welfare and Happiness', from Welfare, Happiness, and Ethics (New York: Oxford University Press), 138–183.

Valerie Tiberius and Alexandra Plakias (2010), 'Well-Being'. In John Doris (ed.), The Moral Psychology Handbook (New York: Oxford University Press), 402–432.

Fred Feldman (2008), 'Whole Life Satisfaction Concepts of Happiness'. Theoria 74 (3), 219–238.

Eden Lin (2017), 'Against Welfare Subjectivism'. Noûs 51 (2), 354–377.

Fletcher, G. (2013) 'A Fresh Start for the Objective-List Theory of Well-Being', Utilitas, 25, 206–220.

Rice, C. (2013) 'Defending the Objective List Theory of Well-Being', Ratio 26:2, pp. 196–211.

Dorsey, D. (2010), Three Arguments for Perfectionism. Noûs, 44: 59–79.

Kraut, Richard (2007). What is Good and Why: The Ethics of Well-Being (Harvard University Press.)

Sarch, A. F. (2012), 'Multi-Component Theories of Well-being and Their Structure' Pacific Philosophical Quarterly, 93: 439–471.

Rosati, C. (1996) 'Internalism and the good for a person', Ethics, 106(2), 297–326.

Fred Feldman (2002), 'The Good Life: A Defense of Attitudinal Hedonism'. Philosophy and Phenomenological Research 65, 604–628.

Dan Haybron (2008), 'Happiness, the Self, and Human Flourishing'. Utilitas 20 (1), 21–49.

Martha Nussbaum (2011), 'The Central Capabilities', in Creating Capabilities (Cambridge, MA: Harvard University Press).

Dan Haybron and Valerie Tiberius (2012), 'Well-Being Policy: What Standard of Well-Being'. Journal of the American Philosophical Association 1 (4), 712–733.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

- Studenti mogu izostati maksimalno tri puta sa satova predavanja.
- Za više od tri izostanka studenti će dobiti dodatni seminar, a u slučaju neizvršavanja te obaveze, neće moći pristupiti završnom ispitu.
- U slučaju opravdanoga duljeg izostanka student se o nastavi može informirati e-mailom s nastavnicima.
- Od studenata se očekuje odgovornost u izvršavanju obaveza, te da redovito čitaju literaturu predviđenu izvedbenim planom

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Web stranice fakulteta

Elektroničkom poštom

Oglasna ploča Odsjeka za filozofiju

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Elektronička pošta

Konzultacije

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeni ispit.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI	
Zimski	7.2. i 21.2. u 13h
Prolječni izvanredni	19.4. u 11h
Ljetni	
Jesenski izvanredni	29.8. i 5.9. u 11h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
5.10.	Uvodno predavanje i dogovor oko nastave
12.10.	Klasične teorije dobrobiti: Hedonizam
19.10.	Klasične teorije dobrobiti: Teorija ispunjenja želja
26.10.	Klasične teorije dobrobiti: Objektivna lista
2.11.	Klasične teorije dobrobiti: Perfekcionizam
9.11.	Klasične teorije dobrobiti: Eudaimonističke teorije
16.11.	Klasične teorije dobrobiti: Teorije sreće
23.11.	Dobrobit, dobar život i kvaliteta života
30.11.	Sposobnosti i dobrobit 1
7.12.	Sposobnosti i dobrobit 2
14.12.	Dobrobit u političkoj filozofiji: politički liberalizam
21.12.	Dobrobit u političkoj filozofiji: perfekcionizam
11.1.	Dobrobit i pripadnost
18.1.	Dobrobit i socijalna pravednost
25.1.	Kolokvij

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati osnovne pozicije u raspravi o dobrobiti: eudaimonističke teorije, perfekcionizam, hedonizam, teoriju ispunjenja želja, teoriju objektivne liste te hibridne teorije	Klasične teorije dobrobiti: hedonizam, teorija ispunjenja želja, objektivna lista, perfekcionizam.	- predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad	- kolokvij - pismeni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Filozofija jezika
Studij	Preddiplomski studij filozofije
Semestar	I., III., V.
Akadska godina	2021./2022.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15 + 15 + 0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	ponedjeljak u 16:15, uč. 106
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	da
Nositelj kolegija	prof. dr. sc. Nenad Mišćević
Kabinet	414
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Prema dogovoru e-mailom
Telefon	/
e-mail	vismiscevic@ceu.edu
Suradnik na kolegiju	dr. sc. Martina Blečić
Kabinet	415
Vrijeme za konzultacije	Utorak i srijeda od 9:30 do 11 (najave e-mailom) ili po dogovoru
Telefon	/
e-mail	mblecic@uniri.hr
Model izvođenja nastave u ak. god. 2021./2022.	Nastava će se izvoditi u učionici (<i>onsite</i>). Oblik nastave prilagodit će se epidemiološkoj situaciji u vezi s COVIDOM-19; u slučaju pogoršanja epidemiološke situacije odlukom dekana preći će se na <i>online</i> nastavu.
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
OPĆI OKVIR	
<p>U sklopu kolegija jeziku će se pristupiti prvenstveno iz analitičke filozofske perspektive. Takav pristup obuhvaća različita shvaćanja jezika koja se mogu podijeliti na teoriju idealnog jezika i na analizu svakodnevnog jezika.</p> <p>Prva struja vezana je uz G. Fregea, koji je nastojao stvoriti formalni jezik čistog mišljenja koji bi bio lišen višeznačnosti i nedorečenosti svakodnevnog jezika. Takav se idealni jezik trebao stvoriti uporabom funkcija i argumenata. Takve težnje imaju i filozofi poput B. Russella, G. E. Moorea, L. Wittgensteina, R. Carnapa i A. Tarskoga. Posljednja trojica u ovom nizu pripadnici su logičkog empirizma, koji su, odbacujući svakodnevni jezik, nastojali svesti znanstveni jezik na logički sustav. Konstrukcija idealnog formalnog jezika treba se temeljiti na egzaktnosti i neproturječnosti, a logika i empirijska provjera moraju biti jedini kriterij smisla.</p> <p>S druge strane, filozofija svakodnevnog jezika pokušala je jezično razjasniti logičke odnose i kategorije, to jest, iznova ih formulirati na razini prirodnog jezika. Na taj način se umjesto univerzalnog jezika težnja stavlja na različite „jezične igre“ (Wittgenstein). Ta je ideja još više došla do izražaja kod filozofa poput J. L. Austina i J. R. Searlea, koji u filozofiji običnog jezika vide mogućnost da se otkrije praktična namjera govornika. Austin uvodi ideju performativnih iskaza te u svakom iskazu razlučuju tri jezične razine: lokuciju (izricanje izraza s nekim značenjem), ilokuciju (snaga iskaza – obavijest, prosudba, najava, obećanje itd.) te perlokuciju (učinak koji izaziva kod slušatelja). Prema toj teoriji svaki govorni čin po sebi je višeslojan. Austin u svojim razmatranjima veliku ulogu pridaje konvencijama. S druge strane, H. P. Grice u središte svoje teorije o razgovornim implikaturama stavlja racionalnost govornika. Takav se racionalan korisnik jezika pridržava načela suradnje i govornih maksima. Ipak, kršenje tih maksima neće voditi u nemogućnost komunikacije, već k mogućnosti da govornik želi poručiti nešto različito od onoga što je rečeno.</p> <p>Suvremena pragmatika takve jezične uvide produbljuje suvremenim psihološkim i kognitivnim spoznajama te pokušava odgovoriti na pitanje kako stvarni govornici komuniciraju. Takvi psihološki uvidi dragocjeni su i polju semantike, koja se bavi doslovnom/izravnim razinom značenja. Uz to, suvremena je semantika (teorija značenja) upotpunjena formalnim alatima koje filozofija pruža lingvistika.</p> <p>U kolegiju će se pružiti temeljiti uvid u ideje J. L. Austina, kao ključnog predstavnika pragmatičkih težnji te dati pregled temeljnih semantičkih pitanja.</p>	
PRAGMATIKA NA PRIMJERU J. L. AUSTINA	

Austin započinje svoja predavanja, objavljena u knjizi Kako djelovati riječima, razmatranjem one vrste iskaza koji izgleda kao sud i gramatički se može kategorizirati kao izjavna rečenica, koji nije besmislen, ali ipak nije ni istinit ni neistinit. Tvrdi nadalje da se, kada osoba izriče takav iskaz, može reći da ona nešto čini, da djeluje, a ne samo da govori. Takve iskaze naziva performativima i suprotstavlja ih konstativima. Klasičan Austinov primjer performativa jest iskaz "Uzimam" izrečen na obredu vjenčanja. Konstativi su iskazi kojima se nešto tvrdi, oni mogu biti istiniti ili neistiniti, a performativi su iskazi kojima se čini neka radnja i ne mogu biti istiniti ili neistiniti. Da bi se nekim performativom nešto zaista i učinilo, moraju se zadovoljiti određeni uvjeti – on mora biti izrečen u prikladnim okolnostima i govornik mora ozbiljno misliti ono što govori. Kada uvjeti nisu zadovoljeni i činjenje radnje ne uspijeva, ne možemo reći da je iskaz neistinit, već da je neposrećen. Bitno je naglasiti da uvjeti koje performativ mora zadovoljiti da bi bio posrećen nisu jezični već društveni.

Povezanost između performativa i tvrdnji (sudova) Austina navodi da propituje distinkciju od koje u svojim predavanjima kreće, tj. onu između konstativa i performativa. Polako se odmiče od prvotne definicije performativa kao posrećenih i neposrećenih te konstativa kao istinitih i neistinitih te se počinje priklanjati ideji da uspješnost i neuspješnost mogu utjecati i na sudove, a istinitost i neistinitost na performative.

Odbacujući podjelu prema kriteriju istinito-neistinito/posrećeno-neposrećeno Austin kreće u potragu za gramatičkim (ili u širem smislu – jezičnim) kriterijem koji bi mogao rasvijetliti razliku između konstativa i performativa.

Dva su temeljna problema do kojih Austin dolazi pri svojoj analizi razlike između performativa i konstativa. Prvi je taj da iskazi jednakog oblika u određenim slučajevima mogu imati funkciju konstativa, a u drugim slučajevima funkciju performativa. Drugi je taj što unatoč pokazateljima performativnosti, kao što su to performativni glagoli, neki iskaz se može smatrati istinitim ili neistinitim, a posrećenost i neposrećenost mogu pogoditi i sudove, tj. konstative.

Sedmo poglavlje autor zaključuje rastavljanjem bilo kojeg iskaza na elemente. Prema takvoj analizi "kazati" nešto po Austinu je izvođenje fonetičkog, fatičkog i retičkog čina.

Od osmog poglavlja na dalje Austin razrađuje ovu novu podjelu, odbacujući svoju inicijalnu podjelu na konstative i performative, no imajući ju uvijek na umu i pozivajući se na nju.

Fonetski, fatički i retički čin, tvrdi Austin, zajedno tvore lokucijski čin. Lokucijski čin je potpuna govorna jedinica, čin izricanja određene rečenice određenoga smisla i reference, što je ugrubo ekvivalentno "značenju" u tradicionalnom shvaćanju riječi. No uz lokucijski čin proizvodimo i ilokucijski čin. Primjeri ilokucijskih činova su obavještanje, naređivanje, upozoravanje i sl. Kada izvodimo lokucijski čin koristimo se jezikom kako bismo nešto rekli, no u različitim situacijama koristimo se jezikom u različitom smislu. Taj smisao je ilokucija. Možemo koristiti jezik da bi na primjer savjetovali, sugerirali, naredili ili iskazali neku namjeru. Određene riječi (lokucije) mogu imati ono što Austin naziva snaga pitanja, zahtjeva itd. Teoriju o različitim vrstama jezičnih funkcija naziva doktrinom ilokucijske snage. Nadalje, Austin predstavlja perlokucijski čin. Perlokucijski čin je ono što postizemo svojim iskazom, na primjer, uvjeravanje ili plašenje. On utječe na osjećaje, misli ili djelovanje slušatelja (ili samog govornika).

PREGLED SEMANTIČKIH PITANJA I PRISTUPA

Na polju semantike temeljna je zadaća kolegija pružiti studentu uvod u razna pitanja koja se mogu naći pri izučavanju značenja. Krenut će se od preispitivanja intuicija u pogledu toga što značenje jest, a što ono nije. Nakon takvog uvoda istražiti će se veza između značenja i stvarnoga svijeta. Razlikovat će se između referencijalne i internalističke teorije značenja. Referencijalna teorija definira značenje riječi kao stvari u svijetu. Internalistička teorija (znana i kao nominalizam) značenja shvaća kao misli, pojmove ili ideje u govornikovom umu, što znači da svaki korisnik jezika posjeduje vlastiti jezik. U raspravu će se uvesti i Chomsky te će se studenti upoznati s pojmovima mentalnog leksika, jezične sposobnosti, numeričke razlike, kvalitativne razlike i kvalitativnog identiteta, kao i s psihološkim istraživanjima McCloskeyja i Glucksberga. Nadalje, u pogledu veze između značenja i svijeta istražiti će se pojave poput sinonimije, višeznačnosti i neodređenosti.

Nakon toga preći će se na semantičke teorije o značenju rečenice. Jedna od temeljnih ideja jest ona o kompozicionalnosti. Internalistička teorija značenja određuje značenje rečenice kao mentalnu strukturu koju sačinjavaju značenja riječi u rečenici i njihova sintaktička struktura. Drugim riječima, internalisti će definirati rečenice kao skupove mogućih svjetova. Prema referencijalnoj teoriji, s druge strane, rečenice su apstraktni predmeti koji se mogu shvatiti kao matematički modeli unutarnje mentalne strukture. Ideja mogućih svjetova uvest će se pomoću Leibnizove ideje o najboljem mogućem svijetu. Navest će se druge primjene ideje mogućih svjetova, poput Lewisove ideje da svi mogući svjetovi postoje. Lewis (1970), Stalnaker (1970) i Davidson (1967) određuju značenje rečenice kao istinosne vrijednosti koje su određene povezanim mogućim svjetovima.

U nastavku studenti će se upoznati sa semantičkim svojstvima rečenica, poput pretpostavke i višeznačnosti (leksičke i strukturne). Te će se teme obraditi pozivanjem na autore kao što su Chomsky (1976) i Baker i Shan (2008).

Nakon rasprave koja je krenula od značenja pojedinih riječi pa preko značenja rečenice započet će teme vezane uz odnos značenja i konteksta. Istražiti će se izrazi osjetljivi na kontekst, poput indeksikalija (Kaplan 1989), ali i

implicitnog sadržaja bliskog semantici (Sperber i Wilson 1986), kao i onog pragmatičkog (Grice 1975).

Pri razmatranju odnosa jezika i misli razradit će se interpretacije hipoteze Saphir-Worf.

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Nakon odslušanog kolegija studenti će moći navesti ključna pitanja iz filozofije jezika, kao i najznačajnije autore. Moći će elaborirati razlike u filozofskim stajalištima raznih autora i struja te zauzeti stranu u raspravi.

Studenti će biti u stanju sami raditi na tekstu koji se bavi pitanjima iz filozofije jezika, smjestiti ga u kontekst rasprave i iz njega izvoditi argumente.

Nakon odslušanog kolegija studenti će moći primijeniti znanja iz filozofije pri svladavanju gradiva iz drugih filozofskih predmeta (jezik i svijet – ontologija, jezik i spoznaja – epistemologija i sl.), ali i onih iz drugih studijskih grupa (npr. jezični kolegiji).

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x		x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave i aktivnost	1	10
Kolokvij	0,666	30
Esej	0,666	30
ZAVRŠNI ISPIT	0,666	30
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

William G. Lycan, Filozofija jezika, Sveučilište u Zagrebu, 2011.

Michael Devitt i Kim Sterelny, Jezik i stvarnost, Kruzak, 2002.

Nenad Mišćević, Filozofija jezika, Jesenski i Turk, 2003.

John L. Austin, Kako djelovati riječima, Disput, 2014

IZBORNA LITERATURA

Paul Elbourne, Meaning: A Slim Introduction to Semantics, Oxford University Press, 2011

Willard Van Orman Quine, Riječ i predmet, Kruzak, 1999.

Donald Davidson, Oglеди o istini i interpretaciji, Demetra, 2000.

Saul Kripke, Imenovanje i nužnost, Kruzak, 1997.
Ludwig Wittgenstein: Filozofska istraživanja, Globus, 1998.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti trebaju redovito pohađati nastavu (uvažavaju se opravdani razlozi za izostanak). U slučaju većeg opravdanog izostanka pisat će seminarski rad na zadanu temu.

Kašnjenje se tolerira do 5 minuta.

Tijekom nastave mobiteli trebaju biti utišani ili isključeni.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Web stranice Fakulteta, tj. odsjeka za filozofiju

Oglasne ploče odsjeka za filozofiju

Elektronička pošta

Tajništvo odsjeka za filozofiju

Merlin

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

U vrijeme konzultacija

Elektronička pošta

Merlin

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Završni usmeni ispit

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu, ocjene iz tih aktivnosti sastavni su dio završne ocjene.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	31. 1. u 15:00 // 14. 2. u 15:00
Proljećni izvanredni	20. 4. u 15:00
Ljetni	13. 6. u 15:00 // 20. 6. u 15:00
Jesenski izvanredni	29. 8. u 15:00 // 5. 9. u 15:00

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
4. 10.	Uvod u filozofiju jezika
11. 10.	J. L. Austin, „Kako djelovati riječima“, uvod
18. 10.	Referencija i referiranje
25. 10.	J. L. Austin, performativi i konstativi
8. 11.	Referencija i referiranje
15. 11.	J. L. Austin, istinitost/neistinitost i posrećenost/neposrećenost
22. 11.	Teorije značenja
29. 11.	J. L. Austin, fonetski, fatički i retički čin
6. 12.	Teorije značenja
13. 12.	J. L. Austin, lokucija, ilokucija i perlokucija
20. 12.	Pragmatika i govorni činovi
10. 1.	J. L. Austin, vrednovanje teorije i nastavljači
17. 1.	Ponavljanje
24. 1.	Kolokvij

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Nakon odslušanog kolegija studenti će moći navesti ključna pitanja iz filozofije jezika, kao i najznačajnije autore. Moći će identificirati razlike u filozofskim stajalištima raznih autora i struja te zauzeti stranu u raspravi.	J. L. Austin, „Kako djelovati riječima“ Referencija i referiranje Teorije značenja Pragmatika i govorni činovi	Predavanje Rad na tekstu Diskusija Frontalni rad Individualni rad Rad u paru	Kolokvij Esej
Studenti će biti u stanju sami interpretirati tekst koji se bavi pitanjima iz filozofije jezika, smjestiti ga u kontekst rasprave i iz njega izvoditi argumente.	J. L. Austin, „Kako djelovati riječima“ Referencija i referiranje Teorije značenja Pragmatika i govorni činovi	Predavanje Rad na tekstu Diskusija Frontalni rad Individualni rad Rad u paru	Kolokvij Esej
Nakon odslušanog kolegija studenti će moći primijeniti znanja iz filozofije pri svladavanju gradiva iz drugih filozofskih predmeta (jezik i svijet – ontologija, jezik i spoznaja – epistemologija i sl.), ali i onih iz drugih studijskih grupa (npr. jezični kolegiji).	J. L. Austin, „Kako djelovati riječima“ Referencija i referiranje Teorije značenja Pragmatika i govorni činovi	Predavanje Rad na tekstu Diskusija Frontalni rad Individualni rad Rad u paru	Kolokvij Esej
Nakon odslušanog kolegija studenti će moći navesti ključna pitanja iz filozofije jezika, kao i najznačajnije autore. Moći će identificirati razlike u filozofskim stajalištima raznih autora i struja te zauzeti stranu u raspravi.	J. L. Austin, „Kako djelovati riječima“ Referencija i referiranje Teorije značenja Pragmatika i govorni činovi	Predavanje Rad na tekstu Diskusija Frontalni rad Individualni rad Rad u paru	Kolokvij Esej
Studenti će biti u stanju sami interpretirati tekst koji se bavi pitanjima iz filozofije jezika, smjestiti ga u kontekst rasprave i iz njega izvoditi argumente.	J. L. Austin, „Kako djelovati riječima“ Referencija i referiranje Teorije značenja Pragmatika i govorni činovi	Predavanje Rad na tekstu Diskusija Frontalni rad Individualni rad Rad u paru	Kolokvij Esej
Nakon odslušanog kolegija studenti će moći primijeniti znanja iz filozofije pri svladavanju	J. L. Austin, „Kako djelovati riječima“	Predavanje Rad na tekstu	Kolokvij Esej

<p>gradiva iz drugih filozofskih predmeta (jezik i svijet – ontologija, jezik i spoznaja – epistemologija i sl.), ali i onih iz drugih studijskih grupa (npr. jezični kolegiji).</p>	<p>Referencija i referiranje Teorije značenja Pragmatika i govorni čini</p>	<p>Diskusija Frontalni rad Individualni rad Rad u paru</p>	
<p>Nakon odslušanog kolegija studenti će moći navesti ključna pitanja iz filozofije jezika, kao i najznačajnije autore. Moći će identificirati razlike u filozofskim stajalištima raznih autora i struja te zauzeti stranu u raspravi.</p>	<p>J. L. Austin, „Kako djelovati riječima“ Referencija i referiranje Teorije značenja Pragmatika i govorni čini</p>	<p>Predavanje Rad na tekstu Diskusija Frontalni rad Individualni rad Rad u paru</p>	<p>Kolokvij Esej</p>

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Filozofija književnosti
Studij	Preddiplomski studij filozofije
Semestar	1,3,5
Akadska godina	2021/2022.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Petak, 10:15 – 12:00, uč. 401
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Iris Vidmar Jovanović
	Kabinet 425
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Četvrtak 10,30 – 12,00 Petak 8,30 – 10,00
	Telefon 051/265-639
	e-mail ividmar@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
	Kabinet
	Vrijeme za konzultacije
	Telefon
	e-mail
Model izvođenja nastave u ak. god. 2021./2022.	Nastava će se izvoditi u učionici (<i>onsite</i>). Oblik nastave prilagodit će se epidemiološkoj situaciji u vezi s COVIDOM-19; u slučaju pogoršanja epidemiološke situacije odlukom dekana preći će se na <i>online</i> nastavu.
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>1. Estetika i književnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - koje je mjesto književnosti unutar estetike i teorije umjetnosti, presjek zajedničkih tema: vrijednost umjetnosti, doživljaj umjetničkoga djela, teorije umjetnosti, razumijevanje umjetnosti općenito i književnoga djela posebno - filozofi o umjetnosti i književnosti: povijesni pregled filozofskih razmišljanja o estetici i mjestu i važnosti književnosti za ljudski život (Platon, Aristotel, Kant, Hume i dr.) - komparativna estetika: književnost u odnosu na glazbu i dramsku umjetnost, književnost i film <p>2. Problem određivanja i definiranja književnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - što je književnost, postoji li skup nužnih i dovoljnih uvjeta koji moraju biti zadovoljeni da bi neko djelo bilo književno djelo, pristupi definiranju književnosti, raznolikost književnih vrsta unutar teorija književnosti - formalistička definicija, strukturalistički pristup, jezične definicije književnosti, institucijska definicija, teorija socijalne prakse, teorija obiteljske sličnosti <p>3. Ontologija i književnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - ontološki status književnoga djela, književno djelo kao materijalni predmet, književno djelo kao mentalni entitet, uvjeti nastanka, postojanja i nestanka književnoga djela - ontološki status likova u književnom djelu, postoje li fikcijski likovi i kako ih trebamo definirati, referencija i značenje i fikcijski likovi - teorija artefakta, Meinong – teorije - svijet književnoga djela kao mogući svijet <p>4. Epistemologija i književnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - problem istine u književnome djelu, kako definirati istinu u književnome djelu, što određuje istinu u književnome djelu, možemo li ju spoznati, je li autor dužan govoriti istinu, zna li autor istinu i u kojoj mjeri - književnost/ fikcija nasuprot zbilji, paradoks fikcije, književnost kao mimesis, književnost 	

kao imaginativno stvaranje, književnost kao reprezentacija
- kognitivna vrijednost književnoga djela, književno djelo kao izvor spoznaje

5. Etika i književnost

- ima li književnost etičku komponentu i koliko je ona važna, prenosi li književnost etičku poruku, doprinosi li književnost moralnoj spoznaji, može li nas književnost moralno kontaminirati, važnost književnosti za oblikovanje moralne svijesti pojedinca
- etička komponenta i vrijednost književnog djela

6. Psihologija i književnost

- reaktivni stavovi prema književnom djelu, 'odgovaranje' na književno djelo i probleme koje ono otvara
- problem emocija: važnost emocija za stvaranje umjetničkoga djela, emocije u umjetnosti, emocije kod čitatelja, racionalnost emocionalnih i reaktivnih stavova kod čitatelja, kvazi-emocije, psihička povezanost s likovima u književnom djelu vs. fizička udaljenost i nemogućnost interakcije s likovima

B) POSEBNA PROBLEMSKA PODRUČJA UNUTAR FILOZOFIJE KNJIŽEVNOSTI

1. Problem značenja u književnome djelu

- koje je značenja književnog djela, kako ono nastaje, kako ga se određuje, što sačinjava značenje, ima li uopće smisla govoriti o značenju u književnom djelu i značenju književnoga djela
- preneseno značenje, implicitno značenje
- metafora i ironija

2. Interpretacija književnog djela

- teorije interpretacije, može li se interpretirati književno djelo, koliko je interpretacija 'točna', problem višestrukih interpretacija, stvara li interpretacija novo djelo ima li smisla pitati 'što je autor htio reći'
- problem namjere autora: u kojoj je mjeri znanje o namjeri autora važno za interpretaciju književnoga djela
- interpretacija djela i uvjeti nastanka djela: važnost konteksta nastanka djela za razumijevanje djela i njegovu evaluaciju

3. Književni kritičar

- tko je književni kritičar i što on radi, problem ekspertizma u estetici i književnosti: subjektivni doživljaj vs. mišljenje eksperata, objektivni sud vs. subjektivni sud

4. Autor književnoga djela

- tko je autor/pripovjedač, naracija u prvom licu vs. naracija u trećem licu, sveznajući autor, smrt autora, nepouzdana autor
- pitanje inspiracije, problem imaginacije, kreativni čin stvaranja
- književno stvaranje kao jezični čin, književno stvaranje kao psihološki čin
- Romantičarska koncepcija književnoga stvaranja (Wordsworth), modernističko shvaćanje književnoga stvaranja (T.S.Eliot)

5. Književnost i filozofija

- sličnosti i razlike filozofskoga i književnoga jezika
- problem istine u književnosti u odnosu na filozofiju
- pitanje ciljeva i vrijednosti književne prakse i filozofije
- Platonova teza o 'ancient quarrell' pjesnika i filozofa i suvremene interpretacije

6. Književnost i ostale umjetnosti

- književnost i dramska umjetnost: što rade glumci?
- književnost i film
- književnost i glazba

7. Književnost, žanrovi, stilovi

-što je žanr i kako ga određujemo, stilski određenja žanra, povijesno određenje žanra, žanr i kreativnost, žanr i vrijednost

-gotički roman i romantizam: socijalne okolnosti i vrednovanje djela

- žanrovska fikcija i vrijednost (detektivski roman, znanstvena fantastika), književni kanoni
- poezija

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Očekuje se da studenti mogu:

1. opisati i sažeto prenijeti temeljne sadržaje kolegija 'Filozofija književnosti'
2. objasniti, interpretirati i kritički raspravljati o problemima filozofije književnosti
3. stečeno znanje primijeniti pri analizi i interpretaciji tekstova iz područja filozofije književnosti, književne teorije i književnost općenito

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		x	

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	
Kontinuirana provjera znanja		50
ZAVRŠNI ISPIT	2	50
UKUPNO		100

Jedan kolokvij piše se u sklopu redovne nastave. Kolokvij se sastoji od zadataka objektivnog tipa i esejskih pitanja. Moguće je ostvariti maksimalno 50 bodova. Polaganje ovog kolokvija uvijek je za izlazak na ispit. Studenti koji propuste polaganje ovog kolokvija ili ne ostvare dovoljan broj bodova moći će pristupiti jednom terminu ispravka prije kraja semestra.

Završni ispit piše se u terminima redovnih ispitnih rokova a sastoji se od zadataka objektivnog tipa i esejskih pitanja. Moguće je ostvariti maksimalno 50 bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Lamarque P. (2009), *The Philosophy of Literature*, Oxford, Blackwell

IZBORNA LITERATURA

Abrams M.H. (1971), *Natural Supernaturalism, Tradition and Revolution in Romantic Literature*, New York: W.W: Norton & Company
Attridge D. (2015), *The Work of Literature*, OUP
Boyd B. (2012), *Why Lyrics Last: Evolution, Cognition and Shakespeare's Sonnets*, Harvard UP
Carroll N. i J. Gibson (2016), *The Routledge Companion to Philosophy of Literature* OUP
Currie G. (2011) *The Nature of Fiction*, CUP
Currie G. (2010), *Narratives and Narrators: A Philosophy of Stories*, OUP
Davis D. (2007), *Aesthetics and Literature*, London: Continuum
Hagberg G.L. i Walter Jost ur. (2010), *A Companion to the Philosophy of Literature*, Wiley-Blackwell, 2010
Hagberg G.L. ur. (2016), *Fictional Characters, Real Problems*, OUP
Hogan C.P. (2003), *The Mind and its Stories*, Cambridge UP

Hogan C.P. (2016), *Beauty and Sublimity: A Cognitive Aesthetics of Literature and the Arts*, Cambridge UP

Goldman A. (2013), *Philosophy and the Novel*, OUP

Gibson J. (2015), *The Philosophy of Poetry*, OUP

Lamarque, Peter (2009), „Poetry and Abstract Thought“, *Midwest Studies in Philosophy*, XXXIII, pp. 37-52.

Lamarque P. i S.H. Olsen (1994), *Truth, Fiction and Literature*, OUP

Kivy P. (2011), *Once-Told Tales: An Essay in Literary Aesthetics*, OUP

Murdoch I. (1999), *Existentialists and Mystics: Writings on Philosophy and Literature*. New York: Allen Lane The Penguin Press

New Ch. (1999), *Philosophy of Literature*, Routledge

Poe E.A. The Poetic Principle (online)

Olsen S.H. (1987), *The End of Literary Theory*, OUP

Felski R. (2008), *Uses of Literature*, Willey

Robinson Jenefer (2005), *Deeper than Reason: Emotion and its Role in Literature, Music and Art*, OUP

Rowe, M. W. (1996), „Poetry and Abstraction“, *British Journal of Aesthetics*, 36, pp. 1-15.

Seller A. i Gaydon P. (2016) ,*Literary Studies and the Philosophy of Literature*, Palgrave

Shelley, Defence of Poetry (online)

Spolsky E. (2015), *The Contracts of Fiction, Cognition, Culture, Community*, Oxford UP

Vidmar I. (2013), „Filozofija i književnost o svijetu i čovjeku: isto a različito“, *Prolegomena*, 12, 2, pp. 285 – 313

Vidmar I. (2017), „Fictional Characters“, u B. Berčić *Perspectives on the Self*, Rijeka

Vidmar I. (2017), „Riječi koje crtaju slike: estetika poezije i poetskog iskustva“, u *Teorija Umjetnost kao Teorija Vrednosti*, eds. Nataša Lah i Miško Šuvaković, Orion Art

Walsh D. (1969), *Literature and Knowledge*, Middletown, Conn.: Wesleyan University Press

Vidmar Jovanović I. (2019), *Narrative Art, Knowledge and Ethics*, Filozofski fakultet Rijeka

Vidmar Jovanović I. (2021), *Umjetnost genija: Kant i suvremena filozofija pjesništva*, Filozofski fakultet Rijeka

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Pohađanje nastave je obavezno, izuzev u opravdanim okolnostima. U slučaju izostanka, liječnička ispričnica mora se donijeti na prvi idući sat; u slučaju većeg broja izostanaka, kao uvjet za izlazak na ispit biti će pisani seminar od minimum 2000 riječi.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

E-pošta; oglasna ploča Odsjeka za filozofiju, Merlin

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

E-pošta; konzultacije

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeni, po potrebi usmeni

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	3. 2. i 17. 2. 9,00 sati
--------	--------------------------

Proljetni izvanredni	21.4. 9,00 sati
----------------------	-----------------

Ljetni	
--------	--

Jesenski izvanredni	
---------------------	--

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
8.10.	Upoznavanje sa sadržajem kolegija. Uvod u kolegij: filozofija književnosti u odnosu na teoriju književnosti i književnu kritiku.
15.10.	Analitička književna estetika
22.10.	Književnost i književni žanrovi

29.10.	Pristupi definiranju književnosti
5.11.	Ontološki aspekt književnosti: što je književno djelo i na koji način ono postoji
12.11.	Fikcijski likovi
19.11.	Stvaranje književnog djela i uloga autora
26.11.	Kolokvij
3.12.	Aspekti književnog iskustva
10.12.	Imaginacija
17.12.	Emocije
14.1.	Interpretacija
21.1.	Kognitivna i etička dimenzija književnosti
28.1.	Vrijednosti književnosti

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
1. Opisati i sažeto prenijeti temeljne sadržaje kolegija 'Filozofija književnosti'	Gradivo kolegija, tekstovi	Predavanja, rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad, debate, panel rasprave, konceptualne mape	Pismeni ispit Sudjelovanje i doprinos studenata na nastavi
2. Objasniti, interpretirati i kritički raspravljati o problemima filozofije književnosti	Gradivo kolegija, tekstovi	Predavanja, rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad, debate, panel rasprave, konceptualne mape	Pismeni ispit Sudjelovanje i doprinos studenata na nastavi
3. Stečeno znanje primijeniti pri analizi i interpretaciji tekstova iz područja filozofije književnosti, književne teorije i književnost općenito	Gradivo kolegija, tekstovi	Predavanja, rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad, debate, panel rasprave, konceptualne mape	Pismeni ispit Sudjelovanje i doprinos studenata na nastavi

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Filozofija psihologije		
Studij	Preddiplomski studij filozofije		
Semestar	I., III., V.		
Akadska godina	2021./2022.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Srijeda 8:15-9,00 9:15-10,00, učionica 401		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne		
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Marko Jurjako		
	Kabinet	422	
	Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Srijeda: 10:30-12 Četvrtak: 10:30-12:00 i po dogovoru emailom	
	Telefon	051 669 210	
	e-mail	mjurjako@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
Model izvođenja nastave u ak. god. 2021./2022.	Nastava će se izvoditi u učionici (<i>onsite</i>). Oblik nastave prilagodit će se epidemiološkoj situaciji u vezi s COVIDOM-19; u slučaju pogoršanja epidemiološke situacije odlukom dekana preći će se na <i>online</i> nastavu.		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>Cilj ovog kolegija je upoznati studente sa osnovnim zadacima te konceptualnim razmatranjima koji proizlaze iz suvremene filozofije psihologije. Zdravorazumska psihologija uključuje objašnjenje i predviđanja ljudskog ponašanja koje se temelje na pripisivanju ljudima mentalnih stanja poput želja, vjerovanja, namjera, itd. Međutim, čini se da znanstvena psihologija i neuroznanosti uopće ne koriste te pojmove u svojim teorijama i objašnjenjima. S obzirom na ovakvu temeljnu diskrepanciju između zdravorazumske i znanstvene psihologije, filozofija psihologije nastoji integrirati spoznaje iz filozofskih, psiholoških i neuroznanstvenih pristupa istraživanju ljudskog uma. Stoga važni ciljevi filozofije psihologije uključuju reflektivno razumijevanje osnovnih pojmova iz zdravorazumske psihologije te problematiziranje načina na koji se ti pojmovi mogu integrirati ili povezati sa pojmovima i teorijskim okvirima koji proizlaze iz suvremene psihologije i spoznaja iz neuroznanosti. U tom kontekstu, unutar kolegija se analiziraju četiri moguća odgovora na problem integriranja ili sučeljavanja zdravorazumske psihologije sa znanstvenim pristupima psihologiji. Kritički se razmatra kakve epistemološke i ontološke posljedice imaju različite koncepcije integriranja na status psiholoških entiteta i svojstava</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Očekuje se da će studenti na kraju kolegija moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Objasniti pojam zdravorazumske ili pučke psihologije i navesti barem tri filozofska gledišta na znanstveni i ontološki status pučke psihologije. • Formulirati problem integriranja i sučeljavanja zdravorazumske i znanstvenih teorija uma/mozga. • Navesti i objasniti barem tri moguća odgovora na problem integriranja i sučeljavanja. • Razlikovati razine psiholoških objašnjenja – personalna i subpersonalna, funkcionalna i objašnjenja na razini implementacije. • Kritički promišljati neke implikacije psiholoških istraživanja na naše samopoimanje 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	
Aktivnost na nastavi		10
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	30
Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	30
ZAVRŠNI ISPIT	1	30
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.
- Završni ispit se sastoji od seminarskog rada koji je dugačak između 1000 i 2000 riječi te mora biti napisan prema uputama koje će biti navedene tijekom nastave.
- Završni seminar se predaje preko Merlina do datuma ispitnog roka koji je prijavljen.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. Bermudez, J. L. (2005). *Philosophy of psychology: a contemporary introduction*. New York i London: Routledge.
2. Miščević, N. (1990). *Uvod u filozofiju psihologije*. Grafički zavod Hrvatske: Zagreb.
3. Miščević, N. i Prijjić, S. (ur.) (1993). *Filozofija psihologije: zbornik tekstova*. Hrvatski Kulturni Dom, Rijeka. – izbor tekstova
4. Miščević, N. i Smokrović, N. (ur.) (2001). *Računala, mozak i ljudski um: zbornik tekstova*. Izdavački Centar Rijeka. – izbor tekstova
5. Weiskopf, D. i Adams, F. (2015). *An introduction to the philosophy of psychology*. Cambridge: Cambridge University Press.

IZBORNA LITERATURA

1. Bechtel, W. (2008). *Mental mechanisms: philosophical perspective on cognitive neuroscience*. London i New York: Routledge.
2. Bechtel, W. i Graham, G. ur. (1998). *A companion to cognitive science*. Cambridge: Blackwell.
3. Bechtel, W., Mandik, P., Mundale, J. i Stufflebeam, R. S. (ur.) (2001). *Philosophy and the neurosciences: a reader*. Cambridge: Basil Blackwell.
4. Bermudez, J. L. ur. (2006). *Philosophy of psychology: contemporary readings*. New York and London: Routledge.
5. Bermudez, J. L. (2010). *Cognitive science: an introduction to the science of the mind*. 2. izdanje, Cambridge: Cambridge University Press.
6. Bickle, J. ur. (2009). *The Oxford Handbook of Philosophy and Neuroscience*. Oxford: Oxford University Press.
7. Biondić, M. (2017). Pučka psihologija: znanstvene perspektive realizma, eliminativizma i instrumentalizma. *Filozofska Istraživanja* 37, str. 559–578.
8. Block, N. ur. (1980/1981). *Readings in philosophy of psychology*. Vol I. i II. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.

9. Borsboom, D. (2005). *Measuring the mind: conceptual issues in contemporary psychometrics*. Cambridge: Cambridge University Press.
10. Botteril, G i Carruthers, P. (1999). *The philosophy of psychology*. Cambridge: Cambridge University Press.
11. Cherniak, C. (2001). Minimalna racionalnost. U N. Miščević i N. Smokrović (ur.), *Računala, mozak i ljudski um*, Rijeka: Izdavački Centar Rijeka, str. 170-193.
12. Churchland, P. 1981. Eliminative materialism and propositional attitudes. *Journal of Philosophy* 78, str. 67-90. Prevedeno Eliminativni materijalizam i propozicijski stavovi. U N. Miščević i S. Prijjić, *Filozofija psihologije*, Rijeka: Hrvatski kulturni dom, 1993, str. 45-63.
13. Churchland, P.S. i. Sejnowski, T.J. (2006). Neural representation and neural computation. U J. L. Bermudez (ur.), *Philosophy of psychology: contemporary readings*. New York and London: Routledge, str. 151-181.
14. Clark, A. (2013). Whatever next? Predictive brains, situated agents, and the future of cognitive science. *Behavioral and Brain Sciences*, 36, str. 181-204.
15. Colombo, M. (2013). Constitutive relevance and the personal/subpersonal distinction. *Philosophical Psychology* 26, str. 547–570.
16. Colombo, M. (2017). Social motivation in computational neuroscience: or if brains are prediction machines, then the humean theory of motivation is false. U J. Kiverstein (ur.) *Routledge Handbook of Philosophy of the Social Mind*.
17. Colombo, M. i Hartmann, S. (2017). Bayesian cognitive science, unification, and explanation. *The British Journal for the Philosophy of Science* 68, str. 451-484.
18. Cummins, R. (2006). 'How does It work?' versus 'What are the laws?': two conceptions of psychological explanation. U J. L. Bermudez (ur.), *Philosophy of psychology: contemporary readings*. New York and London: Routledge, str. 90-98.
19. Davidson, D. (2006). Psychology as philosophy. U J. L. Bermudez (ur.), *Philosophy of psychology: contemporary readings*. New York and London: Routledge, str. 22-30.
20. Dennett, D. C. (2006). Personal and sub-personal levels of explanation. U J. L. Bermudez (ur.), *Philosophy of psychology: contemporary readings*. New York and London: Routledge, str. 17-21.
21. Fodor, J. (2001). Modularnost uma. U Miščević, N. i Smokrović, N. (ur.). *Računala, mozak i ljudski um: zbornik tekstova*. Izdavački Centar Rijeka, str. 120-133.
22. Fodor, J. (2006). The language of thought: first approximations. U J. L. Bermudez (ur.), *Philosophy of psychology: contemporary readings*. New York and London: Routledge, str. 101-126.
23. Garson, J. (2015). *The biological mind: a philosophical introduction*. New York and London: Routledge.
24. Goldman, A. I. (2006). Interpretation psychologized. U J. L. Bermudez (ur.), *Philosophy of psychology: contemporary readings*. New York and London: Routledge, str. 327-351.
25. Hohwy, J. (2013). *The predictive mind*. Oxford: Oxford University Press.
26. Lewis, D. (2006). Reduction of mind. U J. L. Bermudez (ur.). *Philosophy of psychology: contemporary readings*. New York and London: Routledge, str. 51-63.
27. Marr, D. (2006). Vision. U J. L. Bermudez (ur.), *Philosophy of psychology: contemporary readings*. New York and London: Routledge, str. 385-406.
28. Myazono, K. i Bortolotti, L. (2021). *Philosophy of psychology: an introduction*. Cambridge: Polity Press.
29. O'Donohue, W. i Kitchener, W. (ur.) (1996). *The philosophy of psychology*. London: Sage Publications.
30. Smokrović, N. (2004). *Priroda prirodnog zaključivanja*. Zagreb: Hrvatsko Filozofsko Društvo.
31. Stich, S. P. (2006). Autonomous psychology and the belief–desire thesis. U J. L. Bermudez (ur.), *Philosophy of psychology: contemporary readings*. New York and London: Routledge, str. 242-259.
32. Symons, J. i Calvo, P. ur. (2009). *The Routledge companion to the philosophy of psychology*. New York and London: Routledge.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Obvezno

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Merlin (forum) i email

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Merlin i email

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeni

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	9.2.2022. (Datum do kojeg se predaje završni seminar) 23.2.2022. (Datum do kojeg se predaje završni seminar)
Proljetni izvanredni	20.4.2022. (Datum do kojeg se predaje završni seminar)
Ljetni	21.6.2022. (Datum do kojeg se predaje završni seminar) 5.7.2022. (Datum do kojeg se predaje završni seminar)
Jesenski izvanredni	1.9.2022. (Datum do kojeg se predaje završni seminar) 8.9.2022. (Datum do kojeg se predaje završni seminar)
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEMA
6.10	Pučka psihologija - razine psihološkog objašnjenja i problem integriranja ili sučeljavanja
13.10	Personalna i subpersonalna objašnjenja: problem sučeljavanja
20.10	Autonomizam i antiredukcionizam
27.10	Autonomizam i racionalnost
3.11	Filozofski funkcionalizam i zakoni prirode
10.11	Psihološki funkcionalizam i mehanička objašnjenja
17.11	Reprezentacionalizam u psihologiji
24.11	Reprezentacionalizam i kompjutacijska teorija uma – kako sadržaj može uzrokovati
1.12	Pisani rad do 500 riječi – tema problem sučeljavanja
8.12	Reprezentacionalizam i jezik misli
15.12	Neurokompjucionalizam i koevolucijski model psihološkog istraživanja
22.12.	Pučka psihologija kao psihološka sposobnost – simulacionizam i teorija teorije uma
12.1	Dva bloka predavanja: 1. Implikacije psihologije za ljudsko samopoimanje 1 2. Implikacije psihologije za ljudsko samopoimanje 2
26.1	Pisani rad do 500 riječi – tema implikacije psihologije za ljudsko samopoimanje (predaje se preko Merlina)

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Objasniti pojam zdravorazumske ili pučke psihologije i navesti barem tri filozofska gledišta na znanstveni i ontološki status pučke psihologije	<ul style="list-style-type: none"> • Problem sučeljavanja • Autonomizam • Funkcionalizam – filozofski i psihološki • Reprezentacionalizam i kompjutacionalizam • Neurokompjucionalizam 	Frontalni	Pismeni zadatak
Formulirati problem integriranja i sučeljavanja	<ul style="list-style-type: none"> • Pučka psihologija – razine psihološkog objašnjenja i problem 	Frontalni rad	Pismeni zadatak

zdravorazumske i znanstvenih teorija uma/mozga.	sučeljavanja		
Navesti i objasniti barem tri moguća odgovora na problem sučeljavanja	<ul style="list-style-type: none"> • Autonomizam • Funkcionalizam • Reprerentacionalizam • Neurokompjucionalizam 		Pismeni zadatak, seminarski rad
Razlikovati razine psiholoških objašnjenja – personalna i subpersonalna, funkcionalna i objašnjenja na razini implementacije	<ul style="list-style-type: none"> • Problem sučeljavanja • Modularnost uma 	Frontalni rad	Pismeni zadatak, seminarski rad
Kritički promišljati neke implikacije psiholoških istraživanja na naše samopoimanje	<ul style="list-style-type: none"> • Pučka psihologija – razine psihološkog objašnjenja i problem sučeljavanja 	Frontalni rad Grupni rad	Pismeni zadatak

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Filozofska antropologija		
Studij	Preddiplomski studij filozofije		
Semestar	1., 3., 5.		
Akadska godina	2021/2022		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Utorkom 14,15-16 sati, uč. 401		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku			
Nositelj kolegija	dr.sc. Zdenka Brzović		
	Kabinet	413	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Ponedjeljkom i utorkom, 13:30-15.00 te po dogovoru		
	Telefon		
	e-mail	zdenka@uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
Model izvođenja nastave u ak. god. 2021./2022.	Nastava će se izvoditi u učionici (<i>onsite</i>). Oblik nastave prilagodit će se epidemiološkoj situaciji u vezi s COVIDOM-19; u slučaju pogoršanja epidemiološke situacije odlukom dekana preći će se na <i>online</i> nastavu.		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>Mjesto filozofske antropologije u odnosu na druge filozofske discipline (etika, filozofija psihologije, filozofija politike, epistemologija, filozofija biologije). Smisao filozofskog pitanja: što je čovjek? Specifičnost filozofskog pitanja o čovjeku naspram biološkog, tj. genetičkog i evolucijskog, psihološkog, te antropološkog pitanja u okviru određenih kulturoloških istraživanja. Perspektive nove, interdisciplinarnе antropologije i mogući doprinosi filozofske tradicije.</p> <p>Pojam čovjeka i mogućnosti određenja ljudske biti. Monističko i dualističko određenje ljudske biti. Bit kao subjekt, duša, egzistencija. Pokušaji odgovora na pitanje o ljudskoj biti kroz povijest: mikrokosmos, zoon logon echon, zoon politikon, animal rationale, homo oeconomicus, homo sociologicus. Pokušaji određenja ljudske prirode kroz distinkcije egoizam - altruizam, racionalnost - iracionalnost. Anti-esencijalizam darwinističke teorije evolucije i kriza tradicionalne filozofske antropologije. Problemi biološkog redukcionizma i alternativni pristup naturalizaciji pitanja o čovjeku.</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
1) opisivanje i upotrebe različitih pristupa antropološkom pitanju; 2) Izrada seminarskog rada u okviru tema koje se obrađuju na kolegiju			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X		X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		X	
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	0.5	25	
Kontinuirana provjera znanja 1	0.5	25	
Kontinuirana provjera znanja 2	1	25	
ZAVRŠNI ISPIT	1	25	
UKUPNO		100	
Opće napomene:			

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Kronfeldner, Maria (2018) What's Left of Human Nature? A Post-Essentialist, Pluralist, and Interactive Account of a Contested Concept, MIT Press
 Dupre', John (2001), Human Nature and the Limits of Science, Oxford University Press, Oxford;
 Gehlen, Arnold (1990), Čovjek: njegova priroda i njegov položaj u svijetu, prev., Veselin Masleša-Svjetlost, Sarajevo;
 Scheler, Max (1987), Položaj čovjeka u kozmosu, prev., Veselin Masleša-Svjetlost, Sarajevo;
 Taylor, Charles (1989), Sources of the Self: The Making of the Modern Identity, Cambridge University Press, Cambridge;

IZBORNA LITERATURA

Burger, Hotimir (1993), Filozofska antropologija, Naprijed, Zagreb;
 Golomb, Jacob (1995), In Search of Authenticity: From Kierkegaard to Camus, Routledge and Kegan Paul, London;
 Heidegger, Martin (1984), Bitak i vrijeme, prev., Naprijed, Zagreb;
 Hook, Sidney (1974), Pragmatism and the Tragic Sense of Life, Basic Books, New York;
 Schacht, Richard (1984), Classical Modern Philosophers: Descartes to Kant, Routledge and Kegan Paul, London;
 ID. (ed.) (2007), On Human Nature: Reading in Philosophical Anthropology, Prentice Hall, New York;
 Skledar, Nikola (1988), Čovjek i transcendencija. Antropologijski i socijalno-filozofijski ogledi, Biblioteka Filozofska istraživanja, Zagreb.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni pohađati nastavu. Mogući su izostanci u okviru Pravilnika.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Merlin, e-mail

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Konzultacije, e-mail

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Online

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	8.2. i 22.2. u 14:00
Proletni izvanredni	21.4. u 14:00

Ljetni	27.6. i 11.7. u 14:00
Jesenski izvanredni	29.8. i 5.9. u 14:00
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEMA
5.10.	Uvod u problem o ljudskoj prirodi
12.10.	Problem ljudske prirode u Grčkoj filozofiji: tradicionalni skup tvrdnji o ljudskoj prirodi
19.10.	Esencijalizmi u pogledu ljudske prirode
26.10.	Perfekcionistička i ograničavajuća gledišta na ljudsku prirodu
2.11.	Rasprava o urođenom/stečenom u ljudskoj prirodi
9.11.	Samo-referencijalne teorije i drugo-referencijalne koncepcije ljudske prirode
16.11.	Kolokvij
23.11.	Priroda evolucijske jedinice <i>Homo sapiens</i> : protiv esencijalizma
30.11.	Priroda evolucijske jedinice <i>Homo sapiens</i> : klaster pristupi
7.12.	Ljudska priroda i sociobiologija
14.12.	Ljudska priroda i evolucijska psihologija
21.12.	Kritike sociobiologije i evolucijske psihologije
23.12.	Deskriptivna ljudska priroda
11.1.	Stabilnost ljudske prirode
13.1.	Zaključak

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
opisivanje i upotrebe različitih pristupa antropološkom pitanju;	Uvod u problem o ljudskoj prirodi Problem ljudske prirode u Grčkoj i srednjovjekovnoj filozofiji Problem ljudske prirode u novovjekovnoj filozofiji Što nam suvremena znanost može reći o ljudskoj prirodi Rasprava o urođenom/stečenom u ljudskoj prirodi Problem „razlikovanja“: filozofski pristupi Problem „razlikovanja“: biološki pristupi Problem „razlikovanja“: psihološki pristupi Kolokvij Izazovi pojmu ljudske		

	<p>prirode: problem dehumanizacije Izazovi pojmu ljudske prirode: darwinistički izazov</p> <p>Izazovi pojmu ljudske prirode: razvojni izazov Deskriptivna ljudska priroda Stabilnost ljudske prirode Humanizam i normativnost</p>		
--	---	--	--

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Političke ideje i javne politike
Studij	Preddiplomski studij filozofije
Semestar	I., III., V.
Akadska godina	1., 2., 3.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+15+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Utorkom od 17:15 do 20:00 sati, predavaonica F402
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da
Nositelj kolegija	Dr.sc. Ivan Cerovac
	Kabinet 424
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Utorkom od 16:00 do 17:00, prema dogovoru mailom
	Telefon +385 51 265 646
	e-mail icerovac@uniri.hr
Model izvođenja nastave u ak. god. 2021./2022.	Nastava će se izvoditi u učionici (<i>onsite</i>). Oblik nastave prilagodit će se epidemiološkoj situaciji u vezi s COVIDOM-19; u slučaju pogoršanja epidemiološke situacije odlukom dekana preći će se na <i>online</i> nastavu.
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>Kolegij obuhvaća i povezuje dva šira područja:</p> <p>1) Suvremeni sustavi političkih ideja (političke ideologije)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Različita tumačenja, primjena i sastavne odrednice pojma 'ideologija'. Razlika između javne politike, političkog programa, političkog manifesta i ideologije; - Podrijetlo suvremenih političkih ideologija. Temeljne političke vrijednosti modernog svijeta: sloboda, jednakost i bratstvo (solidarnost), i njihov značaj danas; - Klasični liberalizam i neoliberalizam; - Konzervativizam, neokonzervativizam i progresivni konzervativizam; - Kršćanska demokracija / demokršćanstvo; - Socijaldemokracija, egalitarni liberalizam i liberalni socijalizam. <p>2) Javne politike i proces njihove izrade (policy-making)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Što je javna politika? Važnost i ciljevi javnih politika, elementi javnih politika, razlozi za formuliranje javnih politika; - Proces izrade javnih politika (policy-making i policy-cycle), od postavljanja agende do evaluacije - Javno zagovaranje, izrada zagovaračke strategije, komunikacija s dionicima i zainteresiranim stranama (stakeholders) - Vrste javnih politika, područja javnih politika (klasični državni resori, ekonomske politike, socijalne politike, posebne sektorske politike i ostale politike) - Fokus: ekonomske politike (makroekonomska, porezna, industrijska, investicijska politika, politika zapošljavanja, regionalna politika) i socijalne politike (zdravstvena, obrazovna, mirovinska i demografska politika, politika socijalne skrbi i politika prema manjinama)	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	
<p>Nakon izvršavanja studijskih obveza u predmetu očekuje se da će studenti moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definirati dominantne političke ideologije i opisati njihove temeljne karakteristike - dati primjere javnih politika vezanih uz različite sustave političkih ideja, te predvidjeti koje javne politike konzistentno mogu proizlaziti iz kojeg sustava političkih ideja - prepoznati vrijednosni i ideološki element u medijima (novinskim člancima, kolumnama, TV reportažama)	

- pripremiti / proizvesti nacrt javne politike (u području gospodarstva, zdravstva i obrazovanja) koji je usklađen sa jednom od dominantnih suvremenih političkih ideologija (neoliberalizam, konzervativizam, demokršćanstvo, socijaldemokracija)

- izdvojiti javne politike koje nisu konzistentne s ideološkom pozadinom stranaka koje ih predlažu

- usporediti različite javne politike koje su vezane uz isto područje, te uočiti na koji su način javne politike vezane uz političke ideologije koje predlagatelji zastupaju

- argumentirano kritizirati sadržaj i vrijednosnu komponentu, kao i unutarnju konzistentnost, pojedinih javnih politika u predviđenim područjima

- sastaviti esej / stručno mišljenje za medije u kojem će evaluirati i kritički sagledati neku javnu politiku, vodeći se pri tome vrijednostima sadržanim u jednom od obrađenih sustava političkih ideja

- prezentirati ranije izrađeni nacrt javne politike, braniti ga od (unutarnjih i vanjskih) kritika u raspravi

- preformulirati ranije izrađeni nacrt javne politike nakon evaluacije i eventualnog prihvatanja komentara, sugestija i kritika kolega

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x		x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
			x

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave i aktivnost u nastavi	1,5	15
Kontinuirana provjera znanja 1 (Kolokvij)	0,5	40
Kontinuirana provjera znanja 2 (Esej)	0,5	20
Kontinuirana provjera znanja 3 (Projekt)	0,5	25
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Kolegij se polaže bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. Reader - skup kraćih tekstova, znanstvenih i novinskih članaka okupljenih za potrebe kolegija
2. Freedon, Michael (2006) *Političke ideologije: Novi prikaz*. Zagreb: Algoritam
3. Miošić, Nives, Berković, Jelena i Horvat, Martina (2014) *Analiza i zagovaranje javnih politika*. Zagreb: GONG i Fakultet političkih znanosti
4. Petek, Ana (2012) Što su hrvatske javne politike. *Profil politika: Hrvatske javne politike*, Vol. 11 (str. 37-45)

IZBORNA LITERATURA

1. Babić, Mate (2011) *Ekonomija: uvod u analizu i politiku*. Zagreb: Znanje

2. Berlin, Isaiah (2000) *Četiri eseja o slobodi*. Split: Feral Tribune
3. Burke, Edmund (1993) *Razmišljanja o Francuskoj revoluciji*. Zagreb: Politička kultura
4. Callinicos, Alex (2009) *Protiv trećeg puta: antikapitalistička kritika*. Zagreb: Jesenski i Turk
5. Cerovac, Ivan, Mačkić, Velibor i Živković, Milan (2013) *Političke ideje i javne politike*. Sarajevo: National Democratic Institute for International Affairs
6. Colebatch, Hal (2004) *Policy*. Zagreb: Fakultet političkih znanosti
7. Esping-Andersen, Gosta (1990) *Three Worlds of Welfare Capitalism*. Cambridge: Polity Press
8. Friedman, Milton (1992) *Kapitalizam i sloboda*. Zagreb: Globus
9. Fukuyama, Francis (2006) *America at the Crossroads: Democracy, Power and the Neoconservative Legacy*. New Haven: Yale University Press
10. Giddens, Anthony (1999) *Treći put: Obnova socijaldemokracije*. Zagreb: Politička kultura
11. Gray, John (1999) *Liberalizam*. Zagreb: Politička kultura
12. Grdešić, Ivan (2006) *Osnove analize javnih politika: policy analiza*. Zagreb: Fakultet političkih znanosti
13. Hill, Michael (2010) *Proces stvaranja javnih politika*. Zagreb: Fakultet političkih znanosti
14. Hirschman, Albert O. (1999) *Retorika reakcije*. Zagreb: Politička kultura
15. Kristol, Irving (1999) *Neokonzervativizam*. Zagreb: Algoritam
16. Krugman, Paul (2010) *Savjest liberala*. Zagreb: Algoritam
17. Marx, Karl i Engels, Friedrich (2010) *Komunistički manifest*. Zagreb: Pavičić
18. Parkin, Michael (2010) *Economics*. New York: Pearson
19. Rawls, John (1998) *Teorija pravde*. Podgorica: CID
20. Scruton, Roger (2002) *The Meaning of Conservatism*. South Bend: St- Augustine's Press
21. Ward, Benjamin (1979) *The Ideal Worlds of Economics: Liberal, Radical and Conservative Economic World Views*. New York: Basic Books

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni redovito pohađati nastavu i aktivno sudjelovati u njezinom izvođenju kroz pitanja pojašnjenja, prigovore i komentare. Student je zadovoljio redovito pohađanje nastave ako je prisustvovao na 70% održanih predavanja i seminara (31 sat). U iznimnim okolnostima, kada student iz opravdanih razloga nije pohađao nastavu u dovoljnoj mjeri, nastavnik može studentu dati dodatne zadatke kako bi nadoknadio propušteni angažman oko pohađana nastave, te mogao ispuniti obavezu nužnu za polaganje kolegija.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Usmena i pismena priopćenja na nastavi, oglasna ploča, web-stranice, Merlin

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Konzultacije, elektronička pošta, Skype, MS Teams, Zoom

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Kolegij nema završni ispit. Svi se bodovi prikupljaju tijekom nastave.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima! Studenti koji nisu sigurni kada i kako ispravno navesti izvor pozvani su da se jave nastavniku putem elektroničke pošte ili na konzultacijama.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	08.02. i 22.02.
--------	-----------------

Proljetni izvanredni	19.04.
Ljetni	21.06. i 05.07.
Jesenski izvanredni	06.09.
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
12.10.	Uvodno izlaganje: određenje značenja pojmova 'ideologija', 'javna politika' i 'politički manifest'
19.10.	Suvremene političke ideologije: njihovo podrijetlo, temeljne vrijednosti i današnji značaj
26.10.	Klasični liberalizam i neoliberalizam
02.11.	Konzervativizam, neokonzervativizam i progresivni konzervativizam
09.11.	Kršćanska demokracija / demokršćanstvo
16.11.	Socijaldemokracija, egalitarni liberalizam i liberalni socijalizam
23.11.	Javne politike, njihov značaj, ciljevi i proces izrade
30.11.	Vrste i područja javnih politika, evaluacija javnih politika
07.12.	Kontinuirana provjera znanja 1 (kolokvij)
14.12.	Radionica retorike javnih politika
21.12.	Radionica javnog zagovaranja
11.01.	Radionica izrade javnih politika – Gospodarstvo
18.01.	Radionica izrade javnih politika - Zdravstvo i socijalni sustav
25.01.	Radionica izrade javnih politika – Obrazovanje
Prema dogovoru	Razgovor s predstavnicima gradske vlasti, pročelnicima i stručnim službama Grada Rijeke za područja javnih politika u obrazovanju, zdravstvu i gospodarstvu (Vijećnica Grada Rijeke, Korzo 16, Rijeka)

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Definirati dominantne političke ideologije i opisati njihove temeljne karakteristike	Uvod u suvremene političke ideologije	- predavanja - diskusije - zajedničko rješavanje kviza "World's Smallest Political Quiz", uz diskusiju o pitanjima i načinima kako odgovori oblikuju konačni rezultat kviza - individualni rad i priprema kratkih izlaganja (do 10 min)	- aktivnost u nastavi kroz sudjelovanje u raspravama - kolokvij
Dati primjere javnih politika vezanih uz različite sustave političkih ideja, te predvidjeti koje javne politike konzistentno mogu proizlaziti iz kojeg sustava političkih ideja	Neoliberalizam, konzervativizam, demokršćanstvo i socijaldemokracija, te vrste i područja javnih politika	- predavanja - diskusije - radionice izrade javnih politika i ponavljanja koja služe kao priprema za radionice - individualni rad i priprema kratkih izlaganja (do 10 min)	- aktivnost u nastavi kroz sudjelovanje u raspravama - kolokvij - projekt
Prepoznati vrijednosni i ideološki element u medijima (novinskim člancima, kolumnama, TV reportažama)	Ideologije, evaluacija javnih politika i masovni mediji	- predavanja - diskusije - individualni i grupni rad na materijalima (novinskim člancima, transkriptima TV emisija i intervjuja)	- esej
Pripremiti / proizvesti nacrt javne politike koji je usklađen sa jednom od dominantnih suvremenih političkih ideologija	Neoliberalizam, konzervativizam, demokršćanstvo i socijaldemokracija, te ciljevi i proces izrade javnih politika	- diskusije - rad u grupama i individualni rad - konzultacije - moderiranje / facilitiranje od strane nastavnika	- projekt (evaluacija nacrta javne politike i njezina izlaganja i zagovaranja) - aktivnost u nastavi

Izdvojiti javne politike koje nisu konzistentne s ideološkom pozadinom stranaka koje ih predlažu	Neoliberalizam, konzervativizam, demokršćanstvo i socijaldemokracija, evaluacija javnih politika	- diskusije i radionice - rad u grupama i individualni rad - moderiranje / facilitiranje od strane nastavnika	- aktivnost u nastavi - projekt (evaluacija nacrt javne politike i njezina izlaganja i zagovaranja) - kolokvij
Usporediti različite javne politike koje su vezane uz isto područje, te uočiti na koji su način javne politike vezane uz političke ideologije koje predlagatelji zastupaju	Izrada javnih politika, neoliberalizam, konzervativizam, demokršćanstvo i socijaldemokracija	- diskusije i radionice - rad u grupama i rasprava među grupama - moderiranje / facilitiranje od strane nastavnika	- projekt (evaluacija nacrt javne politike i njezina izlaganja i zagovaranja) - aktivnost u nastavi
Argumentirano kritizirati sadržaj i vrijednosnu komponentu, kao i unutarnju konzistentnost, pojedinih javnih politika u predviđenim područjima	Neoliberalizam, konzervativizam, demokršćanstvo i socijaldemokracija, evaluacija javnih politika, javno zagovaranje	- diskusije i radionice - rad u grupama i rasprava među grupama - moderiranje / facilitiranje od strane nastavnika	- esej - projekt (evaluacija nacrt javne politike i njezina izlaganja i zagovaranja) - aktivnost u nastavi
Sastaviti esej / stručno mišljenje za medije u kojem će evaluirati i kritički sagledati neku javnu politiku, vodeći se pri tome vrijednostima sadržanim u jednom od obrađenih sustava političkih ideja	Neoliberalizam, konzervativizam, demokršćanstvo i socijaldemokracija, evaluacija javnih politika, javne politike i masovni mediji	- individualni rad - diskusije - predavanja	- esej - aktivnost u nastavi
Prezentirati ranije izrađeni nacrt javne politike, braniti ga od (unutarnjih i vanjskih) kritika u raspravi	Javno zagovaranje, retorika javnih politika	- grupni rad i diskusija među grupama - radionice i vježbe	- projekt (izlaganje javne politike)

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Povijest političke filozofije 1
Studij	Preddiplomski studij filozofije
Semestar	1., 3., 5.
Akadska godina	2021/2022.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Četvrtkom 14,15-16; uč. 401
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Nebojša Zelič
Kabinet	426
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Utorak I srijeda 14 – 15.30
Telefon	051 265 648
e-mail	nzelic@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	
Model izvođenja nastave u ak. god. 2021./2022.	Nastava će se izvoditi u učionici (<i>onsite</i>). Oblik nastave prilagodit će se epidemiološkoj situaciji u vezi s COVIDOM-19; u slučaju pogoršanja epidemiološke situacije odlukom dekana preći će se na <i>online</i> nastavu.
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>Prvi dio kolegija posvećen je najvažnijim antičkim političkim teorijama, onima Platona i Aristotela. Čitaju se svi relevantni dijelovi Platonove <i>Države</i> i možda još poneki dio nekih njegovih drugih politički relevantnih dijaloga, te dvije glavne knjige (tj. poglavlja) Aristotelove <i>Politike</i>. Kako bi se te teorije studentima učinile što jasnijima, oslanjat ćemo se i na neke suvremene kritičke interpretacije tih klasičnih tekstova koje pokušavaju dopuniti praznine i nedorečenosti koje ovi ostavljaju.</p> <p>Drugi dio kolegija bavit će se trojicom najznačajnijih kršćanskih političkih mislilaca: Augustinom, Tomom Akvinskim i Williamom Ockhamom. Ovim se blokom tema želi u detalje pokazati kako su spomenuti (ali i ostali) kršćanski autori dovodili u vezu crkvu i državu, kako su to argumentirali u prilog te veze, te kako se vremenom omjer snaga mijenjao u korist davanja sve veće samostalnosti svjetovnoj vlasti.</p> <p>Treći i konačni dio kolegija okrenut je prema političkoj misli renesanse, tj. dvama najvažnijim pojavama u tom periodu: Machavellijevom političkom realizmu i utopističkim misliocima tog doba koji će biti predstavljeni kroz misao Thomasa Morea, njihovog najvažnijeg predstavnika. Kao i u slučaju drugih tema, ovi će filozofi biti prikazani u svjetlu novijih kritičkih interpretacija koja daju i značaj misli klasika i kritički ih propituju.</p>	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	
<p>Nakon odslušanog i položenog kolegija studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumjeti ključne preokupacije klasične političke filozofije; - definirati probleme vezane uz pitanja: idealne političke zajednice, odnosa države i crkve te tehnika vladanja državom; - razlikovati i interpretirati osnovna gledišta o tim problemima; - identificirati glavne smjerove kritike tih gledišta; - kritički interpretirati i vrednovati spomenuta temeljna gledišta; - samostalno nastaviti daljnje izučavanje obrađenih tema, ukoliko ih to bude zanimalo;	

- argumentirano zaključivati o filozofsko-političkim problemima općenito			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „X“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X		X	
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1		
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	25	
Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	35	
ZAVRŠNI ISPIT	1	40	
UKUPNO	3	100	
Kontinuirana provjera znanja provodit će se na način da će studenti trebati napisati esej (do 1200 riječi), te pristupiti kratkom kolokviju na kraju semestra.			
Varijanta 2 sa završnim ispitom			
Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.			
<ul style="list-style-type: none"> - Tijekom nastave student može ostvariti najviše 60% ocjenskih bodova. - Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 40% ocjenskih bodova. 			
Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:			
OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI		
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova		
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova		
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova		
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova		
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova		
IV. LITERATURA			
OBVEZNA LITERATURA			
<ol style="list-style-type: none"> 1) Platon, <i>Država - Državnik - Sedmo pismo</i>, Matica hrvatska, Zagreb, 1942, (knjige II, IV-V, VIII-IX), str. 79-110, 150-224, 291-352 (168) 2) Aristotel, <i>Politika</i>, BIGZ, Beograd, 1975, (knjige III i IV), str. 54-118 (65) 3) Augustin, A. <i>O državi božjoj II-III</i>, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1995-96, knjige XIV i XIX, str. 231-305 i 9-89 (77) 4) Akvinski, T. «O vladavini» u Akvinski, T. <i>Država</i>, Globus, Zagreb, 1990, str. 47-125 (39) 5) Ockham, V. „O carskoj i papinskoj vlasti“, u Ockham, W. <i>Opera politica</i>, Demetra, Zagreb, 2001, str. 389-461 (36) 6) Machiavelli, N. (1513) <i>Vladar</i>, Globus, Zagreb, 1985, str. 99-146 (48) 7) More, T. (1516) <i>Utopija</i>, Kultura, Zagreb, 1952, str. 43-187 (145) 			
IZBORNA LITERATURA			
a) klasična Platon, <i>Zakoni</i> , Naprijed, Zagreb, 1974. Aristotel, <i>Nikomahova etika</i> , BIGZ, Beograd, 1980. Aristotel, <i>Ustav atenski</i> , Jurici, Zagreb, 1948. Ksenofont, <i>Hijeront ili o tiraninu</i> , Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1980, str. 7-23 (17) Ciceron, M.T. <i>Libri politici I-II</i> , Demetra, Zagreb, 1995-6. (I, str. 20-24, 48-56, 66-78, 82, 110-114, 118-120, 126, 142, 216-230) Augustin, A. <i>O državi božjoj II-III</i> , Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1996, str. 9-701 i 9-421			

(552)

- Abelard, P. *Povijest nevolja - Etika*, Naprijed, Zagreb, 1970, str. 57-120 (64)
- Akvinski, T. *Izbor iz djela 2*, Naprijed, Zagreb, 1990, str. 541-743 (203)
- Grubiša, D. (ur.) *Politička misao talijanske renesanse*, Barbat, Zagreb, 2000.
- Ockham, W. *Opera politica*, Demetra, Zagreb, 2001.
- Machiavelli, N. *Izabrano djelo I*, Globus, Zagreb, 1985, str. 151-375 (225)
- Boetie de la, E. *Rasprava o dobrovoljnom ropstvu*, Filip Višnjić, Beograd, 1986.
- Montaigne, M. *Ogledi*, Veselin Masleša, Sarajevo, 1964.
- Petrić, F. *Sretan grad*, u Petrić, F. *Izabrani politički spisi*, Golden marketing, Zagreb, 1998, str. 45-58 (14)
- Bodin, J. *Šest knjiga o republici*, Politička kultura, Zagreb, 2002.
- Bacon, F. *Eseji ili saveti politički i moralni*, Matica srpska, Novi sad, 1952.
- Bacon, F. *Nova Atlantida*, Kultura, Beograd, 1967.
- Campanella, T. *Grad sunca*, Kultura, Beograd, 1964, str. 5-65 (61)
- Milton, J. *Areopagitika i drugi spisi o građanskim slobodama*, Filip Višnjić, Beograd, 1990.

b) suvremena

- Annas, J. *An Introduction to Plato's Republic*, Oxford University Press, 1981.
- Blackburn, S. *Plato's Republic*, Atlantic Monthly Press, New York, 2006.
- Deane, H.A. *The Political and Social Ideas of St. Augustine*, Columbia University Press, 1963.
- Develin, R. „The Good Man and the Good Citizen in Aristotle's *Politics*“, *Phronesis*, 1973, 18/1, str. 71-79 (9)
- Ferrari, G.R.F. *City and Soul in Plato's Republic*, The University of Chicago Press, 2005.
- Finnis, J. *Prirodno pravo*, CID, Podgorica, 2005.
- Held, D. *Models of Democracy*, Stanford University Press, 1996, str. 13-35 (23)
- Hourani, G.F. „Thrasymachus' Definition of Justice in Plato's *Republic*“, *Phronesis*, 1962, 7/2, str. 110-120 (11)
- Johnson, C. „Who Is Aristotle's Citizen?“, *Phronesis*, 1984, 29/1, str. 73-90 (18)
- Lear, J. „Inside and Outside the *Republic*“, *Phronesis*, 1992, 37/2, str. 184-215 (32)
- Kirwan, C. „Glaucón's Challenge“, *Phronesis*, 1965, 10/2, str. 162-173 (12)
- Mulgan, R.G. *Aristotle's Political Theory*, Oxford University Press, Oxford, 1977.
- Nozick, R. *Anarhija, država i utopija*, Jesenski i Turk, Zagreb, 2003, str. 385-414 (30)
- Pappas, N. *Guidebook to Plato and the Republic*, Routledge, London, 1995.
- Popper, K.R. *Otvoreno društvo i njegovi neprijatelji I*, Kružak, Zagreb, 2002, str. 77-178 (102)
- Reeve, C.D.C. *Philosopher-Kings: The Argument of Plato's Republic*, Toronto University Press, 1995.
- Sandel, M. *Justice: What's the Right Thing to do?*, Farrar, Straus and Giroux, New York, 2009, str. 184-269 (85)
- Strauss, L. *Grad i čovjek*, Antibarbarus, Zagreb, 2004.
- Williams, B. *The Sense of the Past*, Princeton University Press, Princeton, 2006, str. 108-137, 207-217 (30)
- Wolin, S. *Politics and Vision*, Princeton University Press, Princeton, 2004.

c) sekundarna

- Copleston, F. *Historija filozofije I-III*, BIGZ, Beograd, 1989-1994.
- Hampton, J. *Political Philosophy*, Westview Press, Boulder, 1997, str. 39-69 (31)
- Kulenović, E. (ur.) *Moderna politička teorija*, Fakultet političkih znanosti, Zagreb, 2013, str. 1-35 (35)
- Maier, H./Rausch, H./Denzer, H. (ur.) *Klasici političkog mišljenja I*, Golden Marketing, Zagreb, 1998.
- Strauss, L. (ur.) *Povijest političke filozofije*, Golden Marketing, Zagreb, 2006.
- Stupar, M. *Politička filozofija*, Institut za filozofiju i društvenu teoriju/IP „Filip Višnjić“, Beograd, 2010, str. 57-200 (144)

Knjige iz serije *Very Short Introduction*: Hare, R.M. *Plato*; Barnes, J. *Aristotle*; Chadwick, H. *Augustine*; Skinner, Q. *Machiavelli*, Oxford University Press, 1980-2001.
 Barnes, J. *Aristotel*, Kružak, Zagreb, 1996.
 Kenny, A. *Aquinas*, Macmillan, London, 1969, str. 325-382 (58)
 Kretzmann, N./Stump, E. (ur.) *The Cambridge Companion to Aquinas*, Cambridge University Press, Cambridge, 1993, str. 196-231 (36)
 O'Connor, D.J. *Aquinas and Natural Law*, Macmillan, London, 1967.
 D'Entreves, A.R. *Medieval Contribution to Political Thought*, Oxford University Press, 1939.
 Kumar, K. *Utopianism*, Open University Press, Buckingham, 1991.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

- Studenti mogu izostati maksimalno tri puta sa satova predavanja.
- Za više od tri izostanka studenti će dobiti dodatni seminar, a u slučaju neizvršavanja te obaveze, neće moći pristupiti završnom ispitu.
- U slučaju opravdanoga duljeg izostanka student se o nastavi može informirati e-mailom s nastavnicima.
- Od studenata se očekuje odgovornost u izvršavanju obaveza, te da redovito čitaju literaturu predviđenu izvedbenim planom

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Web stranice fakulteta
 Elektroničkom poštom
 Oglasna ploča Odsjeka za filozofiju

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Elektronička pošta
 Konzultacije

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeni ispit.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	7.2. i 21.2. u 13h
Proljećni izvanredni	19.4. u 11h
Ljetni	
Jesenski izvanredni	29.8. i 5.9. u 11h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
07.10.	Platon o oblicima države i vrstama pojedinaca
14.10.	Platon: odnos prema demokraciji
21.10.	Platon: vladavina znanja
28.10.	Aristotel: građanin i država; vrste političkih uređenja
04.11..	Aristotelova najbolja država
11.11.	Aristotel o prijateljstvu
25.11.	Augustin i etika kršćanstva
02.11.	Augustin i politika kršćanstva

09.12.	Toma Akvinski: vječni, naravni i ljudski zakon
16.12.	Toma Akvinski: politika i crkva
23.12.	Ockham i kritika crkvene vlasti
13.1.	Machiavelli: karakteristike uspješnog vladara
20.1.	Renesansni utopisti: Thomas More i kritika postojećeg poretka
27.1.	Renesansni utopisti: Thomas More i najbolji poredak

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
<p>Studenti razumiju filozofski jezik i političku argumentaciju; mogu interpretirati i kritički se odnositi prema mislima najvažnijih filozofa; razvijaju vještine primjene njihovih ideja ili rješenja na aktualne probleme suvremene političke filozofije; stječu neke osnovne informacije o klasicima političke misli.</p>	<p>Platon o pravednosti; Platon: odnos prema demokraciji; Platon: vladavina znanja; Aristotel: građanin i država; vrste političkih uređenja; Aristotelova najbolja država; Aristotel o prijateljstvu; Augustin i etika kršćanstva; Augustin i politika kršćanstva; Toma Akvinski o zakonima; Toma Akvinski: politika i crkva; William Ockham; Niccolo Machiavelli; Renesansni utopisti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad 	<ul style="list-style-type: none"> - kolokvij - pismeni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Praktična etika
Studij	Preddiplomski studij filozofije
Semestar	I., III., V.
Akadska godina	2021 / 22.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15+15+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Četvrtkom 17:30 - 20:30, učionica 106
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Engleski jezik
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Elvio Baccarini
	Kabinet 418
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Srijedom 16 - 17.30, i četvrtkom 16 - 17.30
	Telefon 265-641
	e-mail ebaccarini@ffri.hr
Suradnik na kolegiju	Iva Martinić, mag. educ. phil. et philol. croat.
	Kabinet 418
	Vrijeme za konzultacije Srijedom 16 - 17.30, četvrtkom 16 - 17.30
	Telefon 265-641
	e-mail imartinic1@ffri.hr
Model izvođenja nastave u ak. god. 2021./2022.	Nastava će se izvoditi u učionici (onsite). Oblik nastave prilagodit će se epidemiološkoj situaciji u vezi s COVIDOM-19; u slučaju pogoršanja epidemiološke situacije odlukom dekana prijeći će se na online nastavu.
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>☐ Metodologija istraživanja u praktičnoj etici</p> <p>Prikazat će se i kritički raspravljati razne metodologije istraživanja u praktičnoj etici. Prije svega, prikazat će se i usporediti dvije glavne sukobljene metodologije. Prva je principlizam, kao pristup koji kreće od moralnih načela (često i moralnih teorija) koji se primjenjuju u posebnim situacijama. Druga je partikularizam koji izražava sudove u konkretnim situacijama. Prikazat će se i raspraviti Rawlsov prijedlog metodoloških ograničenja "javnoga uma" kao ograničenja koja su tražena u području javne etike.</p>	
<p>☐ Genetika</p> <p>Prikazat će se, u obliku općeg okvira, rezultati projekta "Ljudski genom". Proučavat će se društvene posljedice i posljedice sa stajališta individualnih ljudskih prava mogućnosti primjene genetskog screeninga, genetske selekcije i genetskog napretka pojedinaca. Raspravljat će se o vezi ekologije i genetike. Proučavat će se mogući problemi vezani uz kloniranje (u terapijskoj i reproduktivnoj verziji), prije svega sa stajališta prava pojedinca, ugrožavanja embrija u ranoj embrionalnoj fazi, evolutivno poželjnog genetskog razlikovanja.</p>	
<p>☐ Etika spolnosti</p> <p>Raspravljat će se o mogućnostima spolnih odnosa bez djece i moralnosti takvih postupaka; o seksualnoj perverziji; o seksu kao pukoj žudnji; o preljubu; o prostituciji; o homoseksualnosti; o silovanju; o seksualnom uznemiravanju.</p>	
<p>☐ Etika samoubojstva</p> <p>Prikazat će se i raspravljati pitanja liječnički potpomognutog samoubojstva, (i)racionalnost samoubojstva, teze o dužnosti umiranja.</p>	
<p>☐ Etika i terorizam</p> <p>Definirat će se pojam "terorizma" te voditi kritička rasprava o moralnoj procjeni terorizma (pri</p>	

čemu će se voditi računa o raspravama o pravednom ratu), o državnom terorizmu i o moralno prikladnoj reakciji na terorizam.

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Studenti će nakon položenoga ispita moći:

- opisati i interpretirati središnje probleme, stavove i argumente razvijene u praktičnoj etici
- identificirati i ilustrirati temeljne vrijednosne pojmove u praktičnoj etici
- kategorizirati i objasniti različite teorije u praktičnoj etici

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	X	x	
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	
Aktivnost na nastavi		10
Kontinuirana provjera znanja 1	1,5	60
ZAVRŠNI ISPIT	0,5	30
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti najviše 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti najviše 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. E. Baccarini i S. Prijić-Samaržija, *Praktična etika*. Zagreb, Hrvatsko filozofsko društvo, 2007 (poglavlja 1, 2 i 8).
2. E. Baccarini, *Utilitarizam, unutarnja perspektiva i pitanje samoubojstva*. "Filozofska istraživanja", 31 (2), 2011, 263-275.
3. M. Czerny Urban i E. Baccarini, *Dužnost umiranja*. „Prolegomena“, 9 (1), 2010, 45-69.
4. Peter Singer, *Praktična etika*. Kružak, Zagreb (Ispit)

IZBORNA LITERATURA

1. M.P. Battin, R. Rhodes i A. Silvers (ur.), *Physician-Assisted Suicide*, London, Routledge, 1998.
2. J. Harris, *Wonderwoman and Superman*, Oxford, Oxford University Press, 1993.
3. R. Dworkin, *Life's Dominion. An Argument about Abortion, Euthanasia, and Individual Freedom*, New York, Alfred A. Knopf, 1993
4. H. La Follette, (ur.), *Ethics in Practice*, Blackwell, Oxford 1997.

5. A. Klose, Poduzetnička etika, Zagreb, Školska knjiga, 1996.
6. H. La Follette, (ur.), Ethics in Practice, Blackwell, Oxford 1997.
7. M. Nussbaum, C. Sunstein (ur.), Clones and Clones. Facts and Fantasies about Human Cloning, New York, Norton and Company, 1998
8. J. W. Randles et al., Computer Ethics and Professional Responsibility, Oxford, Blackwell, 2003.
9. S. Prijic (ur.), Pobačaj. Za i protiv, Rijeka, Hrvatski kulturni dom, 1995.
10. P. Singer et al. (ur.), Embryo Experimentation, Cambridge, Cambridge University Press, 1990
11. Singer, P., Kuhse, H. (ur.), A Companion to Bioethics, Blackwell, Oxford 1998.
12. P. Singer, H. Kuhse, (ur.), Bioethics. An Anthology, Blackwell, Oxford 2003.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni redovito pohađati nastavu.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Usmenim i pisanim priopćenjima na nastavi; oglasnom pločom; web stranicama

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

E-mailom ili na konzultacijama

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Završni pismeni ispit

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	3.2. i 17.2. u 11 i u 12.30 sati
Proljećni izvanredni	21.4. u 11 i u 12.30 sati
Ljetni	16.6. i 7.7. u 11 i u 12.30 sati
Jesenski izvanredni	5.9. i 9.9. u 11 i u 12.30 sati

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
7.10. 17.30-20.30	Samoubojstvo i liječnički potpomognuto samoubojstvo
14.10 17.30-20.30	Dužnost umiranja
21.10. 17.30-20.30	Dileme suvremene genetike
28.10. 17.30-20.30	Vrijednosni standardi i definicija bolesti
4.11. 17.30-19.45	Kolokvij
11.11. 17.30-20.30	Jednakost
18.11. 17.30-20.30	Oduzimanje života
25.11. 17.30-19.45	Društvena nejednakost

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
<p>Studenti će nakon položenoga ispita moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisati i interpretirati središnje probleme, stavove i argumente razvijene u praktičnoj etici 	<p>Prikazati će se i kritički raspravljati razne metodologije istraživanja u praktičnoj etici. Prije svega, prikazati će se i usporediti dvije glavne sukobljene metodologije, principlizam, kao pristup koji kreće od moralnih načela (često i moralnih teorija) koji se primjenju u posebnim situacijama, i kazuistike i partikularizma, koji izražavaju sudove u konkretnim situacijama. Prikazat će se i raspraviti Rawlsov prijedlog metodoloških ograničenja "javnoga uma" kao ograničenja koja su tražena u području javne etike</p>	<p>Predavanje (frontalni rad) Objašnjavanje Analiziranje primjera</p>	<p>Kontinuirana provjera znanja (kolokvij) Završni ispit</p>
<ul style="list-style-type: none"> - identificirati i ilustrirati temeljne vrijednosne pojmove u praktičnoj etici 	<p>Genetika</p>		<p>Aktivnost na nastavi</p>
<ul style="list-style-type: none"> - kategorizirati i objasniti različite teorije u praktičnoj etici 	<p>Prikazati će se, u obliku općeg okvira, rezultati projekta "Ljudski genom". Proučavati će se društvene posljedice i posljedice sa stajališta individualnih ljudskih prava mogućnosti primjene genetskog screeninga, genetske selekcije i genetskog napretka pojedinaca. Raspravljati će se o vezi ekologije i genetike. Proučavati će se mogući problemi vezani uz kloniranje (u terapijskoj i reproduktivnoj verziji), prije svega sa stajališta prava pojedinca, ugrožavanja embrija u ranoj embrionalnoj fazi,</p>		

	<p>Završni ispit Aktivnost na nastavi - identificirati i ilustrirati temeljne vrijednosne pojmove u praktičnoj etici - kategorizirati i objasniti različite teorije u praktičnoj etici evolutivno poželjnog genetskog razlikovanja</p> <p>Etika spolnosti Raspravljati će se o mogućnostima spolnih odnosa bez djece i moralnosti takvih postupaka; o seksualnoj perverziji; o seksu kao pukoj žudnji; o preljubu; o prostituciji; o homoseksualnosti; o silovanju; o seksualnom uznemiravanju.</p> <p>Etika samoubojstva Prikazati će se i raspravljati pitanja liječnički potpomognutog samoubojstva, (i)racionalnost samoubojstva, teze od dužnosti umiranja.</p> <p>Etika i terorizam Definirati će se pojam "terorizma", te voditi kritička rasprava o moralnoj procjeni terorizma (pri čemu će se voditi računa o raspravama o pravednom ratu), o državnom terorizmu, te o moralno prikladnoj reakciji na terorizam.</p>		
--	---	--	--

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Smisao života		
Studij	Preddiplomski studij filozofije		
Semestar	1.,3.,5.		
Akadska godina	2021./2022.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	0+30+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Četvrtkom, 12.15-14.00, učionica 401		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku			
Nositelj kolegija	Dr.sc. Marin Biondić		
	Kabinet	F-416	
	Vrijeme za konzultacije	Četvrtkom prije nastave ili dogovorno	
	Telefon	091-543-5469	
	e-mail	marinbiondic@yahoo.com	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
Model izvođenja nastave u ak. god. 2021./2022.	Nastava će se izvoditi u učionici (<i>onsite</i>). Oblik nastave prilagodit će se epidemiološkoj situaciji u vezi s COVIDOM-19; u slučaju pogoršanja epidemiološke situacije odlukom dekana preći će se na <i>online</i> nastavu.		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<ul style="list-style-type: none"> - Pitanje smisla života u suvremenoj analitičkoj filozofiji - Supernaturalistički, naturalistički i nihilistički odgovori na pitanje smisla života - Meta pitanja o smislu „smisla života“ - Optimizam, pesimizam, problem samoubojstva 			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Studenti/ce će: <ul style="list-style-type: none"> - Biti upoznati s temeljnim radovima i problemima u raspravi - Razumjeti temeljne pojmove - Razumjeti način analitičkog mišljenja na problemu smisla života - Samostalno raditi na izvornim filozofskim tekstovima - Samostalno izraditi seminarski rad - Samostalno prezentirati svoj rad - Razviti kritičko, argumentirano mišljenje 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
	x	x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	0,5	-	
Aktivnost na nastavi	0,5	-	
Seminarski rad	1	50	
ZAVRŠNI ISPIT	1	50	
UKUPNO	3	100	
<p>Opće napomene: Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba ukupno skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu. Studenti koji tijekom nastave ostvare iznos ocjenskih bodova koji ih svrstavaju u kategoriju FX (30 do 39,9 na preddiplomskom / 40 do 49,9 na diplomskom) imaju mogućnost tri izlaska na ispit i mogu ukupno dobiti samo ocjenu E. (prema prikazu ispod ovog teksta)</p> <p>Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na</p>			

završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:	
OCJENA	
5 (A)	od 90 do 100 ocjenskih bodova
4 (B)	od 75 do 89,9 ocjenskih bodova
3 (C)	od 60 do 74,9 ocjenskih bodova
2 (D)	od 50 do 59,9 ocjenskih bodova
1 (E)	od 0 do 49,9 ocjenskih bodova
IV. LITERATURA	
OBVEZNA LITERATURA	
1. Benatar, D. <i>Life, Death, and Meaning</i> , Rowman and Littlefield Publishing, Maryland 2010. 2. Klemke E.D. <i>The Meaning of Life</i> , Oxford University Press, New York 2008.	
IZBORNA LITERATURA	
1. Berčić B. <i>Uvod u filozofiju</i> – poglavlje „Smisao života“, Ibis grafika, Zagreb 2013. 2. Biondić, M. <i>Smrt</i> – poglavlje „Smrt i smisao života“, Ibis grafika, Zagreb 2015.	
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU	
POHAĐANJE NASTAVE	
Obavezno prisustvo na 70% nastavnih sati (ispod 70% studenti/ce nemaju pravo izlaska na završni ispit). Neopravdani nedolazak na nastavu u vrijeme unaprijed dogovorenog termina seminarskog rada (izlaganja) znači ujedno i nemogućnost stjecanja ocjenskih bodova iz izlaganja seminarara. Opravdani izostanak podrazumijeva obavještanje nastavnika 24 sata prije izlaganja seminarara te naknadno dostavljanje relevantne dokumentacije kojom se potvrđuje opravdani izostanak. Obavezna literatura na engleskom jeziku.	
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA	
Internet stranica Filozofskog fakulteta Odsjek za filozofiju	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
Konzultacije e-mail pošta Telefonski	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Pisani ispit	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	10. i 24.2. u 12
Proljećni izvanredni	21.4. u 12
Ljetni	
Jesenski izvanredni	1. i 8.9. u 12
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEMA
7.10.	Uvodni sat – uvod u predmet i podjela seminarskih radova
14.10.	Tolstoj-My Confession 2. 7-17 Schopenhauer -On the Sufferings of the World 2. 45-55
21.10.	Russell -A Free Man's Worship 2. 55-62 Schlick-On the Meaning of Life 2. 62-72

28.10.	Baier-The Meaning of Life 2. 82-114 Edwards-The Meaning and Value of Life 2. 114-134
4.11.	Taylor-The Meaning of Life 2. 134-143 Nagel-Absurd 2. 143-153
11.11.	Feinberg-Absurd Self-Fulfillment 2. 153-184 Klemke-Living Without Appeal 2. 184-197
25.11.	Hare-Nothing Matters 1. 43-51 Joske-Philosophy and the Meaning of Life 1. 51-65
2.12.	Nozick-Philosophy and the Meaning of Life 1. 65-93 Schmidtz-The Meanings of Life 1. 93-115
9.12.	Parfit-Whether Causing Someone to Exist Can Benefit This Person 1. 119-125 Leslie-Why Not Let Life Become Extinct? 1. 125-137
23.12.	Lenman-On Becoming Extinct 1. 137-157 Benatar-Why It Is Better Never to Come into Existence 1. 157-171
13.1.	Benatar- Suicide 1. 307-333 Boden-Optimism 1. 399-413
20.1.	Michael, Caldwell-The Consolation of Optimism 1. 413-423 Waller -The Sad Truth 1. 423 - 431
27.1.	Sinteza gradiva i priprema za ispit

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
- Studenti će definirati temeljne probleme i navesti najvažnije autore koji ih problematiziraju	- Pitanje smisla života u suvremenoj analitičkoj filozofiji - Meta pitanja o smislu „smisla života“	Predavanja, rad na tekstu, izlaganja seminarskog rada, rasprava na nastavi.	Vrednovanje izlaganja/seminarskog rada, pisani ispit.
- Studenti će razlikovati i objasniti temeljne pojmove u raspravi	- Supernaturalistički, naturalistički i nihilistički odgovori na pitanje smisla života		
Student će koristiti način analitičkog mišljenja na klasičnim radovima	- Optimizam, pesimizam, problem samoubojstva		
- Samostalno izraditi seminarski rad	- Cjelokupni sadržaj kolegija – po izboru		

- Samostalno prezentirati svoj rad			
Student će razvijati kritičko, argumentirano mišljenje	- Cjelokupni sadržaj kolegija		

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Socijalna pravednost i javne politike
Studij	Preddiplomski studij filozofije
Semestar	1.
Akadska godina	2021/2022
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	10+0+20
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Utorak, 12.15 – 14.00, 401
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Nebojša Zelič
	Kabinet 426
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Utorkom od 14-15.30, online po dogovoru
	Telefon 051 265 648
	e-mail nzelic@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
	Kabinet
	Vrijeme za konzultacije
	Telefon
	e-mail
Model izvođenja nastave u ak. god. 2021./2022.	Nastava će se izvoditi u učionici (<i>onsite</i>). Oblik nastave prilagodit će se epidemiološkoj situaciji u vezi s COVIDOM-19; u slučaju pogoršanja epidemiološke situacije odlukom dekana preći će se na <i>online</i> nastavu.
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>U prvom dijelu kolegija odredit će se pojam socijalne pravednosti u odnosu na distributivnu pravednost. Distributivna pravednost prvenstveno se bavi načelima pravedne raspodjele određenih dobara. Socijalna pravednost osim distributivnog aspekta uključuje i relacijski aspect – odnosa među građanima. Dok je u užem interesu distributivne pravednosti pitanje tko treba koliko dobara od društvene kooperacije pitanje socijalne pravednosti odnosi se i to na koji se način raspodjela vrši. Utječe li raspodjela negativno na samopoštovanje korisnika javnih službi ili javnih dobara? Na koji način izbjeći stigmatizaciju i marginalizaciju određenih grupa u društvu?</p> <p>Također, pitanja kojima se bavi socijalna pravednost mogu odrediti i na koja dobra posebno treba obratiti pažnju u distribuciji odnosno što je ono što ulazi u mjerenje pravednosti. Posebno ćemo se baviti dvama utjecajnim prijedlozima – distribucija primarnih dobara (J. Rawls; R. Dworkin) i pristup razvijanja individualnih sposobnosti (A. Sen; M. Nussbaum). Vidjet ćemo koje su u teoriji prednosti i mane ta dva prijedloga.</p> <p>U drugom dijelu kolegija bavit ćemo se konkretnim primjerima javnih politika i na koji način oni manifestiraju prednosti i mane određenih teorijskih pristupa socijalnoj pravednosti.</p>	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	
<p>Očekivani ishodi su sljedeći:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati osnovne pozicije u raspravi o društvenoj pravednosti. 2. Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati raspravu i osnovne pozicije u pogledu problema implementiranja teorija u konkretne javne politike. 3. Studenti će moći kritički usporediti pojedine teorije, identificirati i primijeniti argumente pojedinih teorija, te evaluirati teorije i argumente unutar rasprave, ukazujući na njihove prednosti i nedostatke. 	

4. Studenti će dodatno razviti i utvrditi sposobnosti filozofskog čitanja i razumijevanja, kritičkog mišljenja, kao i sposobnost izražavanja vlastitih stavova o problemu pravednosti i javnih politika, koji će biti utemeljeni na pročitanoj literaturi.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X		X	
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	25
Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	35
ZAVRŠNI ISPIT	1	40
UKUPNO		100

Kontinuirana provjera znanja provodit će se na način da će studenti trebati napisati esej (do 1200 riječi), te pristupiti kratkom kolokviju na kraju semestra.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti najviše 60% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 40% bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Izbor iz:

- J. Wolff, *Ethics and Public Policy: A Philosophical Inquiry*, Routledge, 2011. (odabrana poglavlja)
 A.Sen, *Razvoj kao sloboda*, Algoritam, 2012. (odabrana poglavlja)
 M. Marmot, *Sindrom statusa*, Algoritam, 2007. (odabrana poglavlja)

IZBORNA LITERATURA

- Francis G. Castels, *Komparativne javne politike*, Massmedia, 2008.
 A. Margalit, *The Decent Society*, Harvard University Press, 1998.
 M. Nussbaum, *Creating Capabilities: The Human Development Approach*, Harvard University Press, 2011.
 P. Pettit, J.L. Marti, *A Political Philosophy in Public Life*, Princeton University Press, 2012.
 J. Wolff i A. De-Shalit, *Disadvantage*, Oxford University Press, 2007. (odabrana poglavlja)
 Michael Marmot, Richard Wilkinson (ur.) *Social Determinants of Health*; Oxford University Press, 2005. (odabrana poglavlja)

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

- Studenti mogu izostati maksimalno tri puta sa satova predavanja.

- Za više od tri izostanka studenti će dobiti dodatni seminar, a u slučaju neizvršavanja te obaveze, neće moći pristupiti završnom ispitu.
- U slučaju opravdanoga duljeg izostanka student se o nastavi može informirati e-mailom s nastavnicima.
- Od studenata se očekuje odgovornost u izvršavanju obaveza, te da redovito čitaju literaturu predviđenu izvedbenim planom

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Web stranice fakulteta
Elektroničkom poštom
Oglasna ploča Odsjeka za filozofiju

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Elektronička pošta
Konzultacije

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeni ispit.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	7.2. i 21.2. u 13h
Proljetni izvanredni	19.4. u 9h
Ljetni	
Jesenski izvanredni	29.8. i 5.9. u 9h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
5.10.	Uvodno predavanje i dogovor oko nastave
12.10.	Društvena pravednost: distribucija resursa
19.10.	Društvena pravednost: relacijski egalitarizam
26.10.	Društvena pravednost: teorija strukturne nepravde i prepoznavanja
2.11.	Društvena pravednost: pristup temeljen na sposobnostima
9.11.	Društvena pravednost: sposobnosti i javne politike
16.11.	Društvena pravednost: resursi, sposobnosti i individualno blagostanje
23.11.	Kolokvij
30.11.	Društvene determinante zdravlja
7.12.	Politike države blagostanja
14.12.	Javne politike i tržište
21.12.	Civilno društvo i političke institucije
11.1.	Dobrobit u političkoj filozofiji
18.1.	Egalitarizam i rodna (ne)jednakost
25.1.	Imigracija i rasizam

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
---------------	---------	--	--------------------

<p>Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati osnovne pozicije u raspravi o društvenoj pravednosti.</p>	<p>Društvena pravednost: distribucija resursa; Društvena pravednost: relacijski egalitarizam; Društvena pravednost: teorija strukturne nepravde i prepoznavanja; Društvena pravednost: pristup temeljen na sposobnostima; Društvena pravednost: sposobnosti i javne politike; Društvena pravednost: resursi, sposobnosti i individualno blagostanje.</p>	<p>- predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad</p>	<p>- kolokvij</p>
<p>Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati raspravu i osnovne pozicije u pogledu problema implementiranja teorija u konkretne javne politike.</p>	<p>Društvene determinante zdravlja; Politike države blagostanja; Javne politike i tržište; Civilno društvo i političke institucije; Dobrobit u političkoj filozofiji; Egalitarizam i rodna (ne)jednakost; Imigracija i rasizam</p>	<p>predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad</p>	<p>- pismeni ispit</p>

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Spoznavanje i neurorazličitosť
Studij	Preddiplomski studij filozofije
Semestar	I., III., V.
Akadska godina	2021/2022
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	0+30+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Petkom, 8.15 – 10:00, uč.401.
Mogućnosť izvođenja na stranom jeziku	da
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Snježana Prijic – Samaržija
	Kabinet 417
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Prema dogovoru
	Telefon
	e-mail prijic@uniri.hr
Suradnik na kolegiju	Dr.sc. Kristina Lekic Barunčić
	Kabinet 418
Vrijeme za konzultacije	Prema dogovoru
	Telefon
	e-mail kristinalb@ffri.uniri.hr
Model izvođenja nastave u ak. god. 2021./2022.	Nastava će se izvoditi u učionici (<i>onsite</i>). Oblik nastave prilagodit će se epidemiološkoj situaciji u vezi s COVIDOM-19; u slučaju pogoršanja epidemiološke situacije odlukom dekana preći će se na <i>online</i> nastavu.
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Upoznavanje s temeljnim pojmovima iz teorije spoznaje, s posebnim naglaskom na izvore spoznaje, mehanizme spoznaje i sposobnosti spoznaje. 2. Upoznavanje s temeljima kognitivne neuroznanosti. 3. Upoznavanje s pokretom neurorazličitosť te glavnim dijagnostičkim kriterijima poremećaja iz autističnog spektra. 4. Analiza epistemologije autizma. 5. Razmatranje spoznajnih sposobnosti i mehanizama spoznaje neurorazličitosť osoba s naglaskom na recentna istraživanja kognitivne neuroznanosti: percepcija, pamćenje, zapažanje, zaključivanje, svijest, svjedočanstvo. 6. Konceptualna razrada epistemičkih nepravda i analiza slučajeva epistemičke nepravde prema neurorazličitosť osobama. 7. Analiza socijalnog mozga kod neurotipičnih osoba. 8. Analiza teorije uma i neurorazličitosť sebstva: mogućnosť razumijevanja sebe i drugih. 9. Upoznavanje s funkcijama emocija u procesu spoznaje, uz analizu emocionalnih deficita kod osoba s autizmom. 10. Analiza epistemičke različitosti i neurorazličitosť kognitivnog stila. 	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	
Student/studentica će nakon položenog ispita biti u mogućnosti:	
<ul style="list-style-type: none"> ● objasniti temeljne pojmove teorije spoznaje, opisati i usporediti različite izvore spoznaje ● objasniti pojam neurorazličitosť i opisati temeljne dijagnostičke kriterije poremećaja iz autističnog spektra; 	

- objasniti i usporediti procese vizualne percepcije u neurorazličitim i neurotipičnim skupinama;
- opisati temeljne odrednice epistemologije svjedočanstva i epistemologije emocija;
- objasniti teoriju uma i hipersistematsku teoriju;
- analizirati i interpretirati tekstove te sudjelovati u raspravi.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
	x		
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	0
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	30
Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	30
ZAVRŠNI ISPIT	1	40
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Rezultati vrednovanja ishoda učenja određuju se skalom od 0 do 100% ocjenskih bodova, pri čemu je prolazna ocjena minimalno 50% ocjenskih bodova. Praćenje i ocjenjivanje studenata provodi se tijekom nastave i na završnom ispitu na sljedeći način:

- ukupan postotak uspješnosti studenta tijekom nastave čini najmanje 50% i najviše 70% ocjenskih bodova
- ukupan postotak uspješnosti studenta tijekom nastave čini najviše 50% i najmanje 30% ocjenskih bodova.

Konačna ocjena je zbroj postotaka ostvarenih tijekom nastave i postotka ostvarenog na završnom ispitu.

Studenti koji su tijekom nastave ostvarili manje od minimalnih 50% (od 0 do 49, 99%) ocjenskih bodova ocjenjuju se s ocjenom nedovoljan (F) i nemaju pravo pristupiti završnom ispitu. Studenti koji su ostvarili 50% i više ocjenskih bodova imaju pravo pristupiti završnom ispitu.

Kontinuirana provjera znanja

Kontinuirana se provjera znanja provodi tijekom nastave i uključena je u redovitu satnicu.

Kolokviji: tijekom semestra pišu se dva kolokvija, oba nakon odrađene cjeline nastavnog sadržaja. Oba kolokvija su pismena.

Završni ispit: Završni ispit je usmeni.

Pristup popravku kolokvija

Popravci kolokvija organiziraju se pri kraju semestra izvan redovite nastave, u dogovoru sa studentima.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova
IV. LITERATURA	
OBVEZNA LITERATURA	
<ul style="list-style-type: none"> • Baron-Cohen, S. (2017), „Editorial Perspective: Neurodiversity – a revolutionary concept for autism and psychiatry“, <i>The Journal of Child Psychology and Psychiatry</i> 58 (6), str. 744-747. • Bear, Mark, F. (2016), <i>Neuroscience: exploring the brain, 4th edition</i>. Wolters Kluwer: Philadelphia. • Bujas-Petković, Z. (1995), <i>Autistični poremećaj: dijagnoza i tretman</i>. Školska knjiga: Zagreb. • Dancy, J. (2011), <i>Uvod u suvremenu spoznajnu teoriju</i>, Zagreb, Hrvatski sudiji. • Goldman, A. I. (1986), <i>Epistemology and Cognition</i>, Cambridge, MA: Harvard University Press. • Prijjić-Samaržija, S. (2000), <i>Društvo i spoznaja</i>, Zagreb. 	
IZBORNA LITERATURA	
<ul style="list-style-type: none"> • Anastasiou, D. i Kaufman, D. (2013), „The Social Model of Disability: Dichotomy between Impairment and Disability“, <i>Journal of Medicine and Philosophy</i> 38, str. 441-459. • Armstrong, T. (2015), „The myth of the normal brain: embracing neurodiversity“, <i>AMA Journal of Ethics</i> 17(4), str. 348-352. • Ashburner, J., Ziviani, J., i Rodger, S. (2008), „Sensory processing and classroom emotional, behavioral, and educational outcomes in children with autism spectrum disorder“, <i>The American Journal of Occupational Therapy</i>, 62, str. 564–573. • Blackburn, S. (2002), „How Emotional is the Virtuous Person?“, u P. Goldie (ur.) <i>Understanding Emotions: Mind and Morals</i>. Aldershot: Ashgate Publishing, str. 81–96. • Baron-Cohen, S., Leslie, A. i Frith, U. (1985), „Does the autistic child have a “theory of mind”?“, <i>Cognition</i>, 21 (1985), pp. 37–46. • Baron-Cohen, S., (2008), „Autism, Hypersystemizing, and Truth“, <i>Quarterly Journal of Experimental Psychology</i> 61, str. 64-75. • Baron-Cohen, S., Golan, O., Ashwin, E. (2009), „Can emotion recognition be taught to children with autism spectrum conditions?“, <i>Philosophical Transactions of Royal Society B</i> 364, str. 3567–3574. • Baron-Cohen, S. Ashwin, E. Ashwin, C. Tavassoli, T. i Chakrabarti, B. (2009), “Talent in autism: hyper-systemizing, hyper-attention to detail and sensory hypersensitivity”, <i>Philos Trans R Soc Lond B Biol Sci.</i> 364, pp. 1377–1383 • Baron-Cohen, S. (2011), <i>Zero Degrees of Empathy: A New Theory of Human Cruelty</i>, London, Allen Lane. • Božičević, V. (ur.) (1997), <i>Filozofija britanskog empirizma; Svezak 4, Hrestomatija</i> 	

filozofije, urednik hrestomatije Damir Barbarić; Zagreb.

- Crane, L. i Goddard, L. (2007), „Episodic and Semantic Autobiographical Memory in Adults with Autism Spectrum Disorders“, *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 38(3), 498–506.
- Dotson, K. (2011), „Tracking Epistemic Violence, Tracking Practices of Silencing“, *Hypatia* 26 (2), str. 236-257.
- Fricker, M., (2007), *Epistemic Injustice: Power and the Ethics of Knowing*. New York: Oxford University Press.
- Frith, C. (2007), „The Social Brain?“, *Philosophical Transactions of The Royal Society B Biological Sciences* 362(1480), str. 671-87.
- Ha, S. i sur. (2015), „Characteristics of Brains in Autism Spectrum Disorder: Structure, Function and Connectivity across the Lifespan“, *Experimental Neurobiology* 1, 273-284.
- Hill, E. (2004), „Executive dysfunction in autism“, *Trends in Cognitive Sciences* 8(1), str. 26-32.
- Firth, U., (2008), *Autism: A Very Short Introduction*. UK Oxford University Press: Oxford.
- Hendriks-Japen, H. (2010), „The Epistemology of Autism: Making a Case for an Embodied, Dynamic, and Historical Explanation“, *Cybernetics and Systems* 7(5), str. 359-415.
- Happé, F. i Vital, P., (2009), „What Aspects of Autism Predispose to Talent?“, *Philosophical Transactions of the Royal Society London B*, 364, str. 1369–1375.
- Hellendoorn, A. (2014), „Understanding social engagement in autism: being different in perceiving and sharing affordances“, *Frontiers in Psychology*, 5, ID 850.
- Happé, F., (1999), „Autism: cognitive deficit or cognitive style?“, *Trends Cogn Sci* 3(6), str. 216-222.
- Kapp, S.K., Gillespie-Lynch, K., Sherman, L.E., Hutman, T. (2013), „Deficit, difference, or both? Autism and neurodiversity“, *Developmental Psychology* 49(1), str. 59-71
- Kidd, J.I., (2016), “Epistemic Injustice and Illness”, *Journal of Applied Philosophy* 34(2), str. 172–190.
- Milton, D. E., „Autistic expertise: A critical reflection on the production of knowledge in autism studies“, *Autism* 18(7), str. pp. 794–802.
- Mitchell, J. (2017), „The Epistemology of Emotional Experience“, *Dialectica* 71 (1), str. 57-84.
- Misra, V. (2014), „The Social Brain Network and Autism“, *Annals of Neuroscience* 21(2): 69–73.
- Prijić, S. (1995), *Okolo svijeta*, Rijeka.
- Pring, L. (2005), „Savant talent“, *Developmental Medicine & Child Neurology* 47, str. 500–503.
- Robinson, S, Howlin, P. i Russell, A. 2017, „Personality traits, autobiographical memory and knowledge of self and others: a comparative study in young people with Autism Spectrum Disorder“, *Autism* 21 (3), str. 357-367.
- Solomon, M. (2006), „Norms of Epistemic Diversity“, *Episteme: A Journal of Social Epistemology* 3 (1-2), str. 23-36.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU	
POHAĐANJE NASTAVE	
Studenti trebaju redovito pohađati nastavu. Opravdani razlozi za izostanak se uvažavaju, a u slučaju većeg broja opravdanih izostanka pisat će dodatni seminarski rad na zadanu temu. Od studenata se očekuje izvršavanje svih zadanih obveza tijekom nastave.	
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA	
Mrežne stranice Fakulteta, tj. Odsjeka za filozofiju Oglasne ploče Odsjeka za filozofiju Elektronička pošta Tajništvo Odsjeka za filozofiju	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
Mail, dogovorene konzultacije	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Kolokviji se polažu pisanim putem, dok je završni ispit usmeni.	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	04.02. i 18.02. 2022.
Proljetni izvanredni	22.04.2022.
Ljetni	
Jesenski izvanredni	02.09. i 09.09. 2022.
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
8.10.	Uvod: upoznavanje sa sadržajem kolegija
15.10.	Arhitektura mozga: razlike između neurotipičnog i neurorazličitog mozga
22.10.	Izvori spoznaje i „epistemologija autizma“
29.10.	Percepcija - uvod
05.11.	Perceptivni deficiti: prozopagnozija i asocijativna agnozija
12.11.	KOLOKVIJ 1
19.11.	Sinestezija i eidetsko pamćenje
26.11.	Neurorazličitost u kontekstu poimanja sebe
03.12.	Socijalni mozak - Imaju li neurorazličite osobe teoriju uma?
10.12.	Emocije u procesu spoznaje i poremećaji emocionalne inteligencije
17.12.	KOLOKVIJ 2
14.01.	Nulta razina empatičnosti, visoka razina sistematičnosti: hipoempatična – hipersistematska hipoteza
21.01.	Kognitivni stil, kognitivni deficit
28.01.	Arhitektura mozga: razlike između neurotipičnog i neurorazličitog mozga
.	

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I	METODE VREDNOVANJA

		STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	
<ul style="list-style-type: none"> • objasniti temeljne pojmove teorije spoznaje ; • objasniti pojam neurorazličitosti i opisati temeljne dijagnostičke kriterije poremećaja iz autističnog spektra; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upoznavanje s temeljnim pojmovima iz teorije spoznaje, s posebnim naglaskom na izvore spoznaje, mehanizme spoznaje i sposobnosti spoznaje. 2. Upoznavanje s temeljima kognitivne neuroznanosti. 3. Upoznavanje s pokretom neurorazličitosti te glavnim dijagnostičkim kriterijima poremećaja iz autističnog spektra. 	Izravno poučavanje; samostalno učenje	Kolokviji i ispit – pitanja vezana uz temeljne koncepte
<ul style="list-style-type: none"> • usporediti procese vizualne percepcije u neurorazličitim i neurotipičnim skupinama; 	<ol style="list-style-type: none"> 4. Analiza epistemologije autizma. 5. Razmatranje spoznajnih sposobnosti i mehanizama spoznaje neurorazličitih osoba s naglaskom na recentna istraživanja kognitivne neuroznanosti: percepcija, pamćenje, 	Rad na tekstovima, samostalno učenje	Kolokviji i ispit

	zapažanje, zaključivanje, svijest, svjedočanstvo.		
opisati temeljne odrednice epistemologije svjedočanstva i epistemologije emocija;	<p>6. Konceptualna razrada epistemičkih nepravda i analiza slučajeva epistemičke nepravde prema neurorazličitih osobama.</p> <p>7. Analiza socijalnog mozga kod neurotipičnih osoba.</p> <p>8. Analiza teorije uma i neurorazličitog sebstva: mogućnost razumijevanja sebe i drugih.</p> <p>9. Upoznavanje s funkcijama emocija u procesu spoznaje, uz analizu emocionalnih deficita kod osoba s autizmom.</p>	Izravno poučavanje, rad na tekstovima, samostalno učenje.	Kolokviji i ispit – pitanja vezana uz temeljne koncepte
analizirati i kritički interpretirati tekstove	10. Analiza epistemičke različitosti i neurorazličitog kognitivnog stila.	Samostalno učenje, rad na tekstovima.	Završni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Umjetnost i moralno učenje
Studij	Preddiplomski studij filozofije
Semestar	I., III., IV.
Akadska godina	2021 / 22
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15+15
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Četvrtkom 17:30 - 20:30, učionica 401
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Engleski
Nositelj kolegija	dr. sc. Elvio Baccarini
Kabinet	418
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Srijedom 16-17.30, i četvrtkom 16-17.30
Telefon	265-641
e-mail	ebacarini@ffri.hr
Suradnik na kolegiju	Dr.sc. Milica Czerny Urban
Kabinet	418
Vrijeme za konzultacije	Srijedom 16-17.30, i četvrtkom 16-17.30
Telefon	265-641
e-mail	murban@uniri.hr
Model izvođenja nastave u ak. god. 2021./2022.	Nastava će se izvoditi u učionici (onsite). Oblik nastave prilagodit će se epidemiološkoj situaciji u vezi s COVIDOM-19; u slučaju pogoršanja epidemiološke situacije odlukom dekana preći će se na online nastavu.
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>Prvi dio prikazuje kako se moralno učenje može razvijati kroz upoznavanje s umjetničkim djelima. Prikazuju se teorije prema kojima umjetnička djela usavršavaju moralnu spoznaju kroz razvoj moralne prosudbe, a posredstvom razvoja naših emotivnih reakcija. Zatim, prikazuju se teorije prema kojima su umjetnička djela nezaobilazna u moralnom učenju, zbog toga što se određene moralne spoznaje mogu prenijeti isključivo stilom pojedinih umjetnosti (naprimjer, važnost moralnih dilema, sudbine ili osjećaja). Prikazuju se i teorije prema kojima se doprinos umjetnosti u moralnom razvoju ne sastoji od nuđenja moralnih spoznaja, već samo boljeg moralnog razumijevanja morala.</p> <p>Drugi dio je posvećen raznim paradigmatama procjene utjecaja moralne komponente za vrednovanje umjetničkih djela. Prikazuju se i uspoređuju tri vodeće paradigme: autonomizam (moral ne utječe na estetsku prosudbu umjetničkog djela); moralizam (moral uvijek odlučujuće utječe na estetsku prosudbu umjetničkog djela); umjereni moralizam (moral ponekad utječe na estetsku prosudbu umjetničkog djela).</p>	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	

Nakon položenog ispita studenti će moći:

- opisati i sažeto prenijeti sadržaje predmeta;
- raspolagati kompetencijama metodike moralnog podučavanja koja se temelji na upoznavanju s umjetničkim djelom;
- raspolagati kompetencijama metodike podučavanja vrednovanja umjetničkog djela, s posebnim naglaskom na njegove moralne komponente;
- rasuđivati o moralu na temelju primjera iz umjetnosti;
- posjedovati vještine potrebne za moralnu procjenu umjetničkog djela;
- posjedovati vještine potrebne za estetsko vrednovanje umjetničkog djela, a s obzirom na njegove moralne komponente.
- moći stvarati svrhovito okruženje za učenje
- - posjedovati sposobnost razrade stavova o normativnim i vrijednosnim zahtjevima koji se postavljaju nastavnicima, nastavnica, učenicima i učenicima

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x	x	
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	
Aktivnost u nastavi		10
Kontinuirana provjera znanja 1	1	45
ZAVRŠNI ISPIT	1	45
UKUPNO		100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova

3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova
IV. LITERATURA	
OBVEZNA LITERATURA	
1. E. Baccarini, I. Miškulin, Art, Moral Epistemology, Psychotherapy 2. E. Baccarini, Reflective Equilibrium, Art and Moral Knowledge 3. M. Nussbaum, Pjesnikova pravda, Zagreb, Deltakont, 2005.	
IZBORNA LITERATURA	
1. J.L. Bermudez i S. Gardner (ur.), Art and Morality, London, Routledge, 2003. 2. N. Carroll, The Wheel of Virtue. Art, Literature, and Moral Knowledge, "The Journal of Aesthetics and Art Criticism", 2002. 3. O. Conolly i B. Haydar, Narrative Art and Moral Knowledge, "British Journal of Aesthetics", 2001. 4. B. Gaut, Art, Emotions and Ethics, Oxford, Oxford University Press, 2007. 5. G. Graham, Philosophy of the Arts, London, Routledge, 2002. 6. M. Kieran i D.M. Lopez (ur.), Knowing Art, Dordrecht, Springer, 2004. 7. J. Levinson (ur.), Aesthetics and Ethics, Cambridge University Press, Cambridge 1998. M. Nussbaum, Love's Knowledge, 8. J.O. Young, Art and Knowledge, London, Blackwell, 2001..	
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU	
POHAĐANJE NASTAVE	
Studenti su dužni redovito pohađati nastavu	
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA	
Usmenim i pisanim priopćenjima na nastavi; oglasnom ploćom; web stranicama	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
E-mailom ili na konzultacijama	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Završni pismeni ispit	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	3.2. i 17.2. u 11 i u 12.30 sati
Proljetni izvanredni	21.4. u 11 i u 12.30 sati
Ljetni	
Jesenski izvanredni	5.9. i 9.9. u 11 i u 12.30 sati

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEMA
7.10. 17.30-20.30	Vrijednost umjetnosti, veza umjetnosti i moralnog učenja
14.10 17.30 – 20.30	Umjereni autonomizam i moralizam, eticizam
21.10. 17.30 – 20.30	Matthew Kieran i nemoralna umjetnost
28.10. 17.30 . 19.45	kolokvij
4.11 17.30 – 20.30	Noel Carroll. Umjetnost kao rasvjetljavanje moralne spoznaje
11.11 17.30 – 20.30	Noel Carroll. Umjetnost i spoznaja vrlina
18.11. 17.30 – 20.30	Umjetnost, spoznaja i reflektivni ekvilibrij
25.11. 17.30-19.45	Umjetnost, spoznaje, ilustracije

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
---------------	---------	--	--------------------

<p>Studenti će nakon položenoga ispita moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisati i interpretirati središnje probleme, stavove i argumente razvijene u raspravama o međusobnom utjecaju etike i umjetnosti 	<p>Prvi dio prikazuje kako se moralno učenje može razvijati kroz upoznavanje s umjetničkim djelima. Prikazuju se teorije prema kojima umjetnička djela usavršavaju moralnu spoznaju kroz razvoj moralne prosudbe, a posredstvom razvoja naših emotivnih reakcija. Zatim, prikazuju se teorije prema kojima su umjetnička djela nezaobilazna u moralnom učenju, zbog toga što se određene moralne spoznaje mogu prenijeti isključivo stilom pojedinih umjetnosti (naprimjer, važnost moralnih dilema, sudbine ili osjećaja). Prikazuju se i teorije prema kojima se doprinos umjetnosti u moralnom razvoju ne sastoji od nuđenja moralnih spoznaja, već samo boljeg moralnog razumijevanja morala.</p> <p>Drugi dio je posvećen raznim paradigama procjene utjecaja moralne komponente za vrednovanje umjetničkih djela. Prikazuju se i uspoređuju tri vodeće paradigme: autonomizam (moral ne utječe na estetsku prosudbu umjetničkog djela); moralizam (moral uvijek odlučujuće utječe na estetsku prosudbu umjetničkog djela); umjereni moralizam (moral ponekad utječe na estetsku prosudbu umjetničkog djela).</p>	<p>Predavanje Objašnjavanje Analiziranje primjera Samostalni rad</p>	<p>Kontinuirane provjere znanja (kolokvij)</p>
---	--	--	--

<p>- identificirati i ilustrirati temeljne vrijednosne pojmove u filozofiji umjetnosti koji su vezani uz moralno učenje</p>			Završni ispit
<p>- kategorizirati i objasniti različite teorije o umjetnosti i moralnom učenju</p>			

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Zvezdane staze		
Studij	Preddiplomski sveučilišni studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)		
Semestar	I, III, V		
Akadska godina	2021/2022.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	0+30+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Ponedjeljkom 12.15.-13.30, P106		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	da		
Nositelj kolegija	Prof.dr.sc. Boran Berčić		
Kabinet	F-416		
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Ponedjeljkom 13:30-14:00; Utorkom 12:00-13:0		
Telefon	051/265-645		
e-mail	boran.bercic@ffri.uniri.hr		
Suradnik na kolegiju			
Kabinet			
Vrijeme za konzultacije			
Telefon			
e-mail			
Model izvođenja nastave u ak. god. 2021./2022.	Nastava će se izvoditi u učionici (<i>onsite</i>). Oblik nastave prilagodit će se epidemiološkoj situaciji u vezi s COVIDOM-19; u slučaju pogoršanja epidemiološke situacije odlukom dekana preći će se na <i>online</i> nastavu.		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<ul style="list-style-type: none"> - Holodek: realizam i antirealizam, vrijednost stvarnog svijeta, Matrix - Putovanje kroz vrijeme: paradoks patricida, vremenske petlje - Genetska modifikacija: Julian Bashir - Teleportacija: prostornovremenski kontinuitet i osobni identitet - Replikanti i klonovi: original i identitet, Rea iz Solarisa - Borg: kolektiv i individua, Sedma od Devet, vrijednost autentičnosti - Data: Može li stroj biti osoba? Može li imati mentalna stanja? - Ferengi: vrijednost stjecanja - Vulkanci: odnos razuma i emocija, Platonov kočijaš i Humeov rob - Spock: primjerenost emocionalnih reakcija - Q: ograničenja i vrijednost života - Kahless: osnova religijskih vjerovanja, fideizam i evidencijalizam - Odo: lojalnost i biranje strane u sukobu - Jadzia Dax: kriteriji osobnog identiteta - Paradoksi: programiranje kompjutera i paradoks lažljivca, HAL 9000 			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Student će biti u stanju prepoznati i izložiti: paradoks patricida, osnovne etičke dileme vezane uz genetsku modifikaciju, osnovne probleme kriterija osobnog identiteta (prostorno-vremenski kontinuitet), osnovne etičke i metafizičke probleme vezane uz kloniranje, osnovne probleme odnosa kolektiva i individue, osnovne kriterije koji se javljaju u raspravi o umjetnoj inteligenciji, osnovne varijante paradoksa lažljivca.</p>			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
	x		x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	

OCJENJUJE		
Pohađanje nastave	1	33
Kontinuirana provjera znanja 1	1	33
Kontinuirana provjera znanja 2		
ZAVRŠNI ISPIT	1	34
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. Eberl Jason i Decker Kevin (ur): *Zvezdane staze i filozofija*, Jesenski i Turk, 2009.

IZBORNA LITERATURA

1. Schneider Susan (ur): *Science Fiction and Philosophy: From Time Travel to Superintelligence*, Blackwell, 2009.
2. Falzon Christopher: *Philosophy Goes to the Movies: An Introduction to Philosophy*, Routledge, 2002.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni biti nazočni na 75% predavanja što im donosi 1,5 ECTS kredita.

Studenti su dužni izložiti seminarski rad što im donosi 1,5 ECTS kredita.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Usmeno na nastavi, konzultacije, oglasna ploča Odsjeka, E-pošta, web stranica Fakulteta

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Usmeno na nastavi, konzultacije, oglasna ploča Odsjeka, E-pošta, web stranica Fakulteta

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Izlaganje seminarara te usmeni ili pismeni ispit.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	31.1. u 12 sati, 14.2. u 12 sati
Proletni izvanredni	19.4. u 12 sati
Ljetni	13.6 .u 12 sati, 27.6. u 12 sati

Jesenski izvanredni	29.8. u 12 sati, 5.9. u 12 sati	
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)		
DATUM	NAZIV TEME – učionička nastava	NAZIV TEME – online nastava
4.10.2021.	Uvodno predavanje i podjela seminara	
11.10.2021.	Putovanje kroz vrijeme: paradoks patricida, vremenske petlje.	
18.10.2021.	Genetska modifikacija: Julian Bashir.	
27.10.2021.	Teleportacija: prostornovremenski kontinuitet i osobni identitet.	
8.11.2021.	Replikanti i klonovi: original i identitet, Rea iz Solarisa.	
15.11.2021.	Borg: kolektiv i individua, Sedma od Devet, vrijednost autentičnosti.	
22.11.2021.	Data: Može li stroj biti osoba? Može li imati mentalna stanja?	
29.11.2021.	Ferengi: vrijednost stjecanja.	
6.12.2021.	Vulkanci: odnos razuma i emocija, Platonov kočijaš i Humeov rob.	
13.12.2021.	Spock: primjerenost emocionalnih reakcija	
20.12.2021.	Q: ograničenja i vrijednost života	
10.1.2022.	Kahless: osnova religijskih vjerovanja, fideizam i evidencijalizam	
17.1.2022.	Jadzia Dax: kriteriji osobnog identiteta	
24.1.2022.	Paradoksi: programiranje kompjutera i paradoks lažljivca, HAL 9000	

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Student će biti u stanju prepoznati i izložiti paradoks patricida.	Putovanje kroz vrijeme: paradoks patricida.	Rad na tekstu, rasprava na nastavi.	Kolokviji, ocjena izlaganja, usmeni ispit.
Student će biti u stanju prepoznati i izložiti osnovne etičke dileme vezane uz genetsku modifikaciju.	Genetska modifikacija.		
Student će biti u stanju prepoznati i izložiti osnovne probleme kriterija osobnog identiteta (prostorno-vremenski kontinuitet).	Osobni identitet: teleportacija (kriterij prostorno-vremenskog kontinuiteta).		
Student će biti u stanju prepoznati i izložiti osnovne etičke i metafizičke	Kloniranje.		

probleme vezane uz kloniranje.			
Student će biti u stanju prepoznati i izložiti osnovne probleme odnosa kolektiva i individue.	Odnos kolektiva i individue.		
Student će biti upoznat s osnovnim kriterijima koji se javljaju u raspravi o umjetnoj inteligenciji.	Umjetna inteligencija.		
Student će biti u stanju prepoznati i izložiti osnovne varijante paradoksa lažljivca.	Paradoks lažljivca.		

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Uvod u filozofiju Communis (svi osim studenata filozofije)		
Studij	Preddiplomski sveučilišni studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)		
Semestar	I., III., V.		
Akadska godina	2021/2022.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Utorkom, 12.15-13.30; učionica 106		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	da		
Nositelj kolegija	prof. dr. sc. Boran Berčić		
	Kabinet	416	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Ponedjeljkom 13:30-14:00; Utorkom 12:00-13:0		
	Telefon	051/265-645	
	e-mail	boran.bercic@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
Model izvođenja nastave u ak. god. 2021./2022.	Nastava će se izvoditi u učionici (<i>onsite</i>). Oblik nastave prilagodit će se epidemiološkoj situaciji u vezi s COVIDOM-19; u slučaju pogoršanja epidemiološke situacije odlukom dekana preći će se na <i>online</i> nastavu.		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p><u>Smisao života</u>: u čemu bi se mogao sastojati, je li subjektivan ili objektivan, je li logički moguće pronaći zadovoljavajući odgovor, je li život apsurdan, je li smisleno samo ono što je neprolazno?</p> <p><u>Smrt</u>: je li moguće konzistentno zamisliti svoje vlastito nepostojanje, treba li se bojati nepostojanja, u čemu se sastoji asimetrija između prošlog i budućeg nepostojanja?</p> <p><u>Sudbina</u>: argumenti za fatalizam</p> <p><u>Sloboda volje</u>: jesmo li mogli postupiti drugačije nego što jesmo, jesu li naši postupci slobodni i u kojem smislu; deterministička dilema - jesmo li slobodni ako su naši postupci determinirani ili ako nisu; kompatibilizam i inkompatibilizam?</p> <p><u>Moralna odgovornost</u>: kriterij moralne odgovornosti; je li moralna odgovornost spojiva s determinizmom?</p> <p><u>Konzekvencijalizam</u>: utilitarizam, princip najveće sreće, negativni utilitarizam, utilitarizam čina i utilitarizam pravila.</p> <p><u>Deontologija</u>: vrste dužnosti, legalitet i moralitet, konzekvencijalizam i deontologija, partikularizam.</p> <p><u>Aretička etika</u>: vrline, svodivost vrline.</p> <p><u>Društveni ugovor</u>: amoralist i anarhist, redukcija moralnosti na vlastiti interes, uvjeti sklapanja pravednog ugovora.</p> <p><u>Znanje</u>: klasična definicija znanja, protuprimjeri, skeptički argumenti: iz relativnosti, iz kriterija, iz mogućnosti pogreške.</p> <p><u>Um</u>: jesu li um i tijelo jedno te isto ili nešto različito, jesam li ja isto što i svoje tijelo; karakteristike mentalnog, odnos mentalnog i fizičkog: fizikalizam, dualizam.</p> <p><u>Bog</u>: doslovno i preneseno shvaćanje religijskog diskursa, evidencijalizam i fideizam, argumenti za postojanje boga, Eutifronova dilema, presumpcija ateizma, <i>fine tuning</i> argument i antropički princip.</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Student će biti u stanju izložiti najvažnije argumente protiv straha od smrti.</p> <p>Student će biti u stanju razlikovati osnovne etičke pozicije.</p> <p>Student će biti u stanju razlikovati osnovne pozicije u raspravi o slobodi volje.</p> <p>Student će biti u stanju razlikovati osnovne meta-etičke pozicije.</p> <p>Student će biti u stanju razlikovati osnovne pozicije u filozofiji uma.</p> <p>Student će biti u stanju razlikovati osnovne pozicije u filozofiji religije.</p> <p>Student će biti u stanju primijeniti Eutifronovu dilemu.</p>			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA		
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	30
Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	30
ZAVRŠNI ISPIT	1	40
UKUPNO	3	100
<p>Opće napomene:</p> <p><u>Varijanta 1 bez završnog ispita</u> Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.</p> <p><u>Varijanta 2 sa završnim ispitom</u> Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova. - Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova. <p>Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:</p>		
OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI	
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova	
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova	
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova	
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova	
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova	
IV. LITERATURA		
OBVEZNA LITERATURA		
B. Berčić: Filozofija 1 i Filozofija 2, IBIS-grafika, Zagreb, 2012. http://www.ibis-grafika.hr/ibisStaticBak/download/Bercic_Filozofija_e-izdanje.pdf		
IZBORNA LITERATURA		
Thomas Nagel: Što sve to znači?, KruZak, Zagreb, 2002. Nigel Warburton: Filozofija - osnove, KruZak, Zagreb, 1999. Simon Blackburn: Poziv na misao, AGM, Zagreb, 2002. Harry Frankfurt: Kenjaža, Algoritam, Zagreb, 2006. Cornman, Lehrer & Pappas: Philosophical Problems and Arguments – An Introduction, Hackett Publishing Co, 1992. John Hospers: An Introduction to Philosophical Analysis, London, 1977. Robert M. Martin: There Are Two Errors In The The Title Of This Book, a sourcebook of philosophical puzzles, paradoxes and problems, Ontario, Canada, 1992. Jonathan Westphal: Philosophical Propositions, Routledge, 1998. Thomas Mautner: The Penguin Dictionary of Philosophy, Penguin Books, 2000. Simon Blackburn: Oxford Dictionary of Philosophy, Oxford University Press, 1996.		
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU		
POHAĐANJE NASTAVE		
Studenti su dužni biti nazočni na 75% predavanja. Studenti su dužni izložiti seminarski rad. Neizvršavanje obaveza rezultirati će smanjenjem ocjenskih bodova. Ispitni rokovi se određuju početkom akademske godine a mogu se mijenjati (bolest ili službena spriječenost) tjedan dana prije. O promjenama termina ispita moguće je saznati preko oglasne ploče Odsjeka i na web stranicama fakulteta. Odjava ispita se mora izvršiti bar 24 sata prije ispita u protivnom će se smatrati da je student rok iskoristio.		
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA		
E-mail, konzultacije, oglasna ploča, usmeno na nastavi.		
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA		
E-mail, konzultacije, usmeno na nastavi.		

NAČIN POLAGANJA ISPITA		
Vidi pod sustav ocjenjivanja.		
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE		
Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!		
ISPITNI ROKOVI		
Zimski	31.1. u 12 sati, 14.2. u 12 sati	
Proljećni izvanredni	19.4. u 12 sati	
Ljetni	13.6. u 12 sati, 27.6. u 12 sati	
Jesenski izvanredni	29.8. u 12 sati, 5.9. u 12 sati	
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)		
DATUM	NAZIV TEME – učionička nastava	NAZIV TEME – <i>online</i> nastava
5.10.2021.	<u>Smisao života</u> : u čemu bi se mogao sastojati, je li subjektivan ili objektivan, je li logički moguće pronaći zadovoljavajući odgovor, je li život apsurdan, je li smisleno samo ono što je neprolazno?	
12.10.2021.	<u>Smrt</u> : je li moguće konzistentno zamisliti svoje vlastito nepostojanje, treba li se bojati nepostojanja, u čemu se sastoji asimetrija između prošlog i budućeg nepostojanja?	
19.10.2021.	<u>Sudbina</u> : argumenti za fatalizam.	
26.10.2021.	<u>Sloboda volje</u> : jesmo li mogli postupiti drugačije nego što jesmo, jesu li naši postupci slobodni i u kojem smislu; deterministička dilema - jesmo li slobodni ako su naši postupci determinirani ili ako nisu; kompatibilizam i inkompatibilizam?	
2.11.2021.	<u>Moralna odgovornost</u> : kriterij moralne odgovornosti; je li moralna odgovornost spojiva s determinizmom?	
9.11.2021.	<u>Konzekvencijalizam</u> : utilitarizam, princip najveće sreće, negativni utilitarizam, utilitarizam čina i utilitarizam pravila.	
16.11.2021.	<u>Deontologija</u> : vrste dužnosti, legalitet i moralitet, konzekvencijalizam i deontologija, partikularizam.	
23.11.2021.	<u>Aretička etika</u> : vrline, svodivost vrline.	
30.11.2021.	<u>Društveni ugovor</u> : amoralist i anarhist, redukcija moralnosti na vlastiti interes, uvjeti sklapanja pravednog ugovora.	
7.12.2021.	<u>Znanje</u> : klasična definicija znanja, protuprimjeri, skeptički argumenti: iz relativnosti, iz kriterija, iz mogućnosti pogreške.	
14.12.2021.	<u>Stvarnost</u> : Realizam, Antirealizam	
21.12.2021.	<u>Um</u> : jesu li um i tijelo jedno te isto ili nešto različito, jesam li ja isto što i svoje tijelo; karakteristike mentalnog, odnos mentalnog i fizičkog: fizikalizam, dualizam.	
11.1.2022.	<u>Bog</u> : Eutifronova dilema, Stratonička presumpcija,	
18.1.2022.	<u>Bog</u> : <i>fine-tuning</i> argument, Pascalova oklada	
25.1.2021.	<u>Ponavljanje za ispit.</u>	

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Student će biti u stanju izložiti najvažnije argumente protiv straha od smrti.	Epikurov i Lukrecijev argument protiv straha od smrti.	Predavanja, rad na tekstu, rasprava na nastavi.	Kolokviji, ocjena izlaganja, usmeni ispit.
Student će biti u stanju razlikovati osnovne etičke pozicije.	Konzekvencijalizam, deontologija i aretička etika.		
Student će biti u stanju razlikovati osnovne pozicije u raspravi o slobodi volje.	Determinizam, kompatibilizam, libertarijanizam.		
Student će biti u stanju razlikovati osnovne meta-etičke pozicije.	Naturalizam, emotivizam, intuicionizam.		
Student će biti u stanju razlikovati osnovne pozicije u filozofiji uma.	Fizikalizam, dualizam, funkcionalizam, bihejviorizam.		
Student će biti u stanju razlikovati osnovne pozicije u filozofiji religije.	Evidencijalizam i fideizam.		
Student će biti u stanju primijeniti Eutifronovu dilemu.	Realizam i antirealizam.		

